שנה 52
המחיר 4.00 שקל חדש (כולל מע"מ)
השולם הזה
מיספר 2623
י"ח בכסלו תשמ"ח, 9.12.1987

בעזבי

מעשי אונס
והתאבדות
בישיבה
ירושלמית

היא כאן ואתה אוהב אותה.
אז למה אתה מחכה?

BROADWAY 80

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

מכתבים

הגיון זך

על שביתת עיתונאי רשות־השידור (נתן זך ב„דף חדש": „עיתונאים קטנים?", העולם הזה 25.11.87).

שיר השבח, בפרווזה, של נתן זך לטלוויזיה הישראלית — שפתיים יישקו!

אם כי אינני חסידה שוטה של הטלוויזיה, ואם כי כתבתו של זך התאחרה במקצת (הלא היא פורסמה רק שלושה ימים לפני תום השביתה), הרי, שבכל זאת — כל מילה אומרת הגיון זך. הטלוויזיה, אצלנו, נרדפת, כמו הרבה מיפעלים ומוסדות נכבדים בארץ, בהם כולנו מוזלזלים מתוך עניות־דעת, מתוך התבטלות עצמית ובמידה לא־קטנה של שינאה עצמית.

רונית כצמן, תל־אביב

● ● ●

הכומתה האדומה

על הערצתו של דויד בן־גוריון למדים ולצנחנים („איגרת העורך", העולם הזה 25.11.87).

בן־גוריון באמת הערין צנחנים. אני יכול להעיד על כך מתוך נסיון אישי:

לפני 20 שנה בערך גוייסתי לשירות־מילואים פעיל, כשמשימתי היא לפקד על יחידת האבטחה ששמרה על בן־גוריון בצריפו בשדה־בוקר.

בין יתר התפקידים שהיה עלי למלא, הייתי חייב להיות צמוד לבן־גוריון בכל פעם שיצא מצריפו. באחד הימים ביקש לנסוע למיצפה־רמון השכנה. ישבתי לידו במכונית ולפתע הוא פנה אלי בקול חמור ושאל:

„קצין, מה קרה עם הכובע שלך?"

„הוא (היתה זו כומתת־חאקי של חיל־הרגלים) מתחת לכותפת שלי, אדוני," עניתי.

„ראיתי, ראיתי," הוא הגיב, „אבל זה לא כובע אדום!"

„מה זה," המשיך והיקשה, ממש בחימה, „זה כבר לא הצנחנים ששומרים עלי?"

יישכר איתן, תל־אביב

● ● ●

פורצי־הכספות והגנרל

על ייחודן של קהילות יהודיות („מיכתבים", העולם הזה 2.12.87).

ממש גילוי טירוף! בין 225 יהודי טירול היו פקידי־רכבת ובעלי כל־בו!

אבי המנוח היה נהג־קטר בצפון־גרמניה של לפני השואה, ובין 600 אלף יהודי גרמניה של אותן שנים היו לא רק בעלי־הון ומדענים, פקידי־רכבת ובעלי כל־בו, אלא גם איכרים ובעלי־מלאכה ואפילו כייסים ופורצי־כספות ידועים לשימצה, והפלא ופלא, אפילו גנרל בחיל־הפרשים (אחד וולטר פון־מוסנר).

יעקב הלפרין, תל־אביב

● ● ●

גמלים מעבר לירדן

על אוכלוסיית הבהמות של מדינות מסויימות („מיכתבים", העולם הזה 2.12.87).

אם זה מה שמריץ את הקורא אמריליו, לשרבט מיכתב למערכת — הצורך הנפשי לדווח לעם ישראל על מיספר הפרידות ביוון, אני מציע לספר על מיספר הבהמות במקום הרבה יותר קרוב אלינו:

בירדן השכנה מצויים לא רק כבשים (מיליון) ועיזים (חצי מיליון), אלא גם גמלים (15 אלף), שלי, אישית, הם הרבה יותר סימפאטיים מאשר הפרידות בהן משתבחת יוון.

מנחם בן־טל, ירושלים

● ● ●

והראשונה היא דניאלה

על חוויותיו של קורא בווינה האוסטרית.

בגלל צוק־העיתים ירדנו לפני כמה שנים לווינה, וברגע שקצת התבססנו, נקטנו בשני צעדים המבטיחים שלא נשכח מניין באנו: החלטנו לבקר אחת לחצי־שנה בארץ וחתמנו על מנוי על העולם הזה.

ובלי לגרוע מהעניין שיש לנו בכל דף ודף של השבועון, אנחנו מודים ומתוודים שהדף הראשון שאנחנו קוראים בכל שבוע הוא המדור של דניאלה שמר, גם זה וגם זה.

לכן שמחנו לקרוא השבוע בעיתון מקומי, כי, לפי הלישכה האוסטרית המרכזית לסטטיסטיקה, השם השכיח ביותר בין השמות שהעניקו האוסטרים בשנה שעברה לבנותיהם הוא דניאלה.

(המשך בעמוד 4)

כתבת השער הקידמי:

אונס בישיבה

אירים. נערה תל־אביבית שחזרה בתשובה, נאנסה בישיבה ירושלמית, שובו־בנים. העניין נסגר בתוככי הישיבה. על אירים הוטל איסור להתלונן במישטרה. הוכרז כי נכנס בה הריבוק, ולמרות רצונה היא גורשה מבעלה. כתוצאה מכך ניסתה להתאבד ואושפזה כחולת־נפש. הישיבה אף סירבה להחזיר כספים שהאם, אלמנה בודדה, נדרשה לשלם כהלוואה. בתביעה שמתבררת בימים אלה מוזכרות עבירות פליליות נוספות. עכשיו נלחמת אירים על הזכות להחזיק בילדיה. תסריט שנשמע כמעט דימיוני.

8

כתבת השער האחורי:

לא טעית, בחר אניטה!

אניטה פללי, צ'יצ'ולינה כחול־לבן, גם היא, כמו האיטלקיה, רוצה לרוץ לכנסת. צוות העולם הזה יצא לרחוב לבדוק את הכוונות הפוליטיות שלה. התגובות היו מדהימות. העם היה נלהב. המצע שלה – מין חופשי, אהבה חופשית. אבל המתירנות, לדב־ריה, מגיעה רק עד סף דלתה. אפילו לצבא היא לא התגייסה.

28

דף חדש

על ילד ועל בנק הדמעות

„החלפת חיתולים תהיה בשביל דויד אבידן מעין רעידת־אדמה בדרגה 9 בסולם ריכטר" – כותב שימעון צמרת. פינחס כהן־גן מצייר את בנק־הדמעות, וטוען שהציור מת. בתור תפילת אשכבה, הוא מקצר את בשורת התנ"ך.

26

מכונת־גזל

לשם מה קיימת ההסתדרות הציונית? למי היא בכלל דרושה? מדוע לא נערכה לה הלוויה ממלכתית ב־14 במאי 1948? רמז לתשובה אפשר למצוא בספריו של סארקינסון: שום גוף אינו מוותר מרצון על קיומו. בניגוד לבעלי־החיים בטבע, גופים ביורוקראטיים אף פעם אינם מתאבדים. אם כל תפקידיהם נלקחו מהם, הם מיד מחפשים לעצמם זכות־קיום אחרת. כמו למשל — להעביר את כספו של עם־ישראל לכיסיהן של המיסלגות הישראליות.

7

ליבו של אנג'ל

שמעיה אנגל מעיד על עצמו כמי שיש לו דיסלומה — „אם אני רוצה, אני יכול לתת דקירה רצינית בצוואר, ולהרוג אותו בשניה. אני דוקר בלב, בגרון, מה זה סחורה? אני עם חתכתי בן־אדם בסכין־גילוח והוא מת מאיבוד־דם." בעדות שיגרתית, חושף אנגל מעשי־רצח נוספים בעברו. לפעמים הוא חותך, ומצ־טער לאחר מעשה. הוא גם יתן בליה, אם יצטרך. רק לא אוהב שמרמים אותו. בחור טוב.

38

סיוע ישראלי לטרור

ממשלת־ישראל מחפה על חסידי כהנא המכצעים מעשי־טרור בארצות־הברית. ממיסמך של האף־בי־איי עולה כי הליגה להגנה יהודית, שהוקמה על־ידי כהנא, היא כיום אירגון הטרור הגדול ביותר בארצות־הברית, וממשלת ישראל מהדה את המיב־שול הגדול ביותר למילחמה בטרור זה. פעילים אמריקאיים של הליגה עלו לישראל ואימצו לעצמם שמות עבריים. אחרים נמלטו מארצות־הברית ומצ־או מוקלט בקריית־ארבע. ואילו כהנא נהנה מן הסיוכום.

17

בדידותה של מלכת־הלילה

כולם קראו לה פרדי. יחד איתה, נקברה ביום השני, קצת היסטוריה תל־אביבית. במרתף ברחוב בן־יהודה, כשתל־אביב היתה עדיין עיירה, וישראל, לא יותר מפרובינציה ים־תיכונית, הקימה פרדריקה את הממלכה הראשונה שלה. מאז ניהלה אותה ביד רמה. הכל היה בסטייל.

גם הברידות. אותה ברידות שהבריחה את פרדי לאלכר־הול, ולבסוף אף גרמה למותה.

36

מאצ'ו, אבל רגיש

רן פקר הוא סמל הגבריות הישראלית. האוייב לא הצליח ליירט אותו. שבוי ירדני שנעלם, ושלפי השמועה נהרג על־ידי, מנע את קידומו. רן וחרותה, אשתו, סימלו עד עכשיו את „ארץ־ישראל היפה". היום הם נמצאים במרכזה של שערורייה. אומרים על חרותה שניהלה רומאן עם רופא מפורסם.

שבין רן ואשת־הרופא נוצר שיתוף פעולה. שהוא תפס אותה „על חם". רן מכחיש.

41

אתה והשקל

אי־אפשר לחתום על המחאות

מאות פינקסי־המחאות, שהודפסו על נייר כימי מיוחד, אינן מאפשרות רישום על גבן, גם זה קורה ● מחיר נייר העיתון יעלה בקרוב ב־25% ● מתחילה בנייתה של העיר מודיעין ● חברת־ביטוח אינה מפצה את בנק מיזרחי על רווחים מדומים ● תבליטי כסף של מארק שגאל לא נמכרו, המדינה מממנת את איחסונם ● בסניף בנק מיז־רחי בשכונת בורו־פארק, ניו־יורק, עובדים בימי ראשון.

10

בחור נחמד, גיל גוטפריד

גיל גוטפריד זכה בזיכיון בילעדי לעסק המגלגל מיליונים – תחרות מיס יוניברס. „אז פשוט מאוד, בלי להתבייש," הוא מספר, „באתי ואמרתי להם שאני רוצה לעשות תחרות בישראל. הם כמעט בלעו את כוסות השמפניה שלהם. אחרי כמה דקות השתכנעו." הזיכיון הושג בקול תרועה רמה. בינתיים הועם הזוהר. פחתה ההתלהבות. עלו הספקות וכבר התחילו השמועות.

14

בי־איי בעממי

מייק הולר, למרות שהוא כותב ספרים, לא מגדיר את עצמו כסופר: „סופרים הם אנשים רציניים. פעם שמעתי סופר מתראיין בטל־וויזיה, והוא אמר כל הזמן: אני גורם... חשבתי שזה קשור בגריסים. אני אף פעם לא אוכל להיות גורם כזה." הוא מסתפק בבריאי בבית־ספר עממי. במשך שנים שימש כבתב לענייני מישטרה ומלילים בקול ישראל, היום הוא כתב בית־מישפט. עדיין לא ויתר ברדיו את ביתו.

31

מכונת־זמן

אופנתית

אווירה של נוסטלגיה ריחפה על תצוגות ה־אופנה האחרונות. מי־רי שפיר במראה רומאנטי של שנות ה־60, טון שקט, צנוע ופונקציונאלי. קריצה לשנות ה־50 באוסף של עודד פרובייזור שכולו אלגנטיות אירופית. ואילו תמרה ג'נס שוא־בת השראה מסיפרי ההיסטוריה. האוסף שלה תיאטרלי וכולל בגדים בעלי מראה רומאנטי וקרי־צה הומוריסטית. ממש הצגה.

24

רחל המרחלת מדווחת:

יונה לחוביץ מצטרפת לאמנון רובינשטיין להציל את המולדת. הם קצת קרובי־מישפחה ● ליאון ואירית (שטי־ראוס) קופלר (בתמונה) חובקים בקנדה בת שניה. אנשים רעים אומרים שזה הכל בשביל הדרכון ● גם לחזרה לוי ולרבי שאולי יש צאצא משותף. לא. הם לא מתחתנים בינתיים ● לסינדי אקינו, יש בעיה — פקידי־המכס בנמל־התעופה חושבים שהיא עוזרת־בית ● יהודית לין, אשתו של, מפעילה מישרד לכוח־אדם בדירתם, אבל יש מי שרוצה לפנות אותה משם.

34

המדורים הקבועים:

מיכתבים — הגיון זך	3
איגרת העורך — רמת־השרון	4
תשקיף — פרשה אירונית	5
במדינה — זהות נובה	6
הנידון — פנד חי	7
אתה והשקל — לא חתימה	10
יומן אישי — רקוויאם לפרדי	11
אנשים — דוגמנית בפסים	12
מה הם אומרים — מנשה אימברגליק. בני ברבש. יוסי קיוסו. אהרון טייטלמן.	
פינחס נרוב. יעל פישביין	16
זה וגם זה— וסיעת ריפוי	21
לילות ישראל — ציפורים ודונמניות	22
חלון ראווה — נוסטלגיה	24
דף חדש — פנישות בלוינגראד	26
תשבץ —	32
ריתי — בחור דתי	32
הורוסקופ — תורת הנסתר	33
רחל מרחלת על כל העולם	34
תמרורים — סופר שחור	35

קו יו"ר

מה קורה ברמת־השרון?

לפני שבועיים חקרנו את המתרחש בדיסקוטק תל־אביבי, וגילינו כי רבים מבאיו האשכנזיים דוגלים באי־מתן רשות־הכניסה לצעירים יהודיים מיזרחיים. בין הסבורים כך בלטו בני נוער־ההוד של רמת־השרון.

בשבוע שעבר חקרנו את המתרחש בבית־הספר אוסישקין ברמת־השרון, והתגלתה תמונה מחרי־דה של גזענות אנטי־ערבית.

מן הראוי לפרסם כמה מן התגובות, שקיבל כתבנו, שי כרם.

אלי גופר, יו"ר ועד־ההורים, סירב להתראיין בעת חקירתנו, בתואנה שאין לו זמן, אך לאחר־מכן שלח לנו מיכתב רשמי. הנה קטעים ממנו, כלשונם:

"...מאחר ורק חדר הוכשר (לפועלים הערביים של המועצה המקומית) ללא שרותים, הרי מית־קני־השרותים של בית־הספר משמשים גם את הפועלים, שהכן (כך במקור) הם בני־אדם בעלי צרכים ביולוגיים גם, וזה גורם נוסף לחיכוכים לא־מועילים. עם ביטול החוק בו חלה חובת־השמירה על ההורים על־ידי הכנסת, שומרים היום התלמידים הבוגרים של בית־הספר — כיתות ה' ו־ו', גילאי 11־12 — על השערים, והם לא ערוכים לטפל בנושא...

"אירועים שאירעו לאחרונה ברמת־השרון כ־גון: תקיפת שני נערים במושבה, פירסומים בעי־תונות על תקיפות והטרדות מיניות של בוגרים כלפי ילדים במוסדות־החינוך — מה עור שב־בית־הספר אירעו מיספר התרחשויות כגון: כי־תות־לימוד הוצתו, אחת הכיתות נשרפה כליל על ציורה, בכיתה אחת הושחתה מפת ארץ־ישראל, בכיתה נוספת נמצאו כתבות־נאצה בערבית על ומרכזית: לא מדובר פה בעובדים ארעיים, עוב־דים שמתחלפים בכל יום. מדובר בעובדים קבועים של המועצה. אלה אינם סתם אנשים מהרחוב.

"כדי לנסות ולשפר את התנאים התת־אנושיים שלהם, פיניתי מישרד של המועצה, ונתתי להם."

כשהוא התבקש להצטלם במקום, סירב תחילה. "זה בכל זאת לא הילטון פה, זה לא מקום מכובד!" לבסוף התרצה. "למרות איך שזה נראה, זהו היישוב היחידי בארץ כולה שיש בו לפחות מקום כזה. פה הם מתרכזים, מתלבשים ויוצאים לע־בודה.

"בעיני ההורים זה לא מצא חן. הם באו אלי ואמרו: 'ורבין, זה קרוב מדי לבית־הספר, כדאי שתמצא מקום אחר'.

"אני מבין את הרגישות שלהם לעניין." איזו רגישות? ראש־המועצה נבון, מתפתל קצת, ול־בסוף אומר: "תשאל אותם איזו רגישות. אלה הטענות שלהם, לא שלי. בהתחלה חשבתי למצוא פיתרונות אחרים, אחר־כך הם פתחו במילחמה. זה גורם לילדים נזק חינוכי עצום. ההורים גורמים לילדים להתייחס לערבים בצורה מסויימת. הנזק הפדגוגי חמור. עכשיו אני לא רוצה להוציא מכאן את הערבים בלחץ ובהיסטריה, כי יהיו לזה בעיות חינוכיות ארוכות־טווח."

הדובר שלו, עמיקם שפירא הוסיף: "בכל זאת אם נמצא מקום אחר נעביר אותם."

אך גמר ראש־המועצה את דבריו, ולמיבנה־המריבה הגיעו שני פועלים ערביים. הם לא היו מבוגרים בהרבה מילדי בית־הספר הפוחדים מהם כל־כך. כשהיו בגיל הילדים, כבר עבדו קשה לפרנסת המישפחה.

מאצר חדד, גבוה, חסון, שחום־עור, בן 19, עובד מזה שלוש שנים במועצה, וחסן עיידה, רזה ובהיר בן 18, עובד שם מזה שנתיים. שניהם עובדים בפינוי־אשפה. הם חזרו זה עתה מיום־עבודה שהחל בשעה 5 לפנות בוקר. פניהם מלוכלכות, בגדיהם מרופטים ועיניהם עייפות.

"בשעה 4 לפנות בוקר אנחנו יוצאים מר־מאללה לעבודה. בחוץ יש עוד חושך," אמר מאצר בעיברית רהוטה. "הנסיעה לוקחת לנו שעה. אנח־נו עובדים שישה ימים בשבוע, ומרוויחים 900 שקל." האם הם מרוצים מהעבודה? הם הביטו זה בזה, חייכו חיוך קטן וענו: "כן, בסדר."

האם הם יודעים שההורים בבית־הספר הסמוך פועלים כדי להוציאם מכאן אחר?

"לא." הם היו מופתעים. "לא יודעים על זה שום־דבר. כשאנחנו באים בבוקר לעבודה, הילדים עוד לא נמצאים, בכלל לא רואים אותם."

האם הם מכירים את בית־הספר? "בטח," ענה חסן, "אנחנו מפנים משם את האשפה כל יום."

צילום: נמרוד, העולם הזה

ראש־המועצה ורבין ליד בית־הספר „אוסישקין"

לשפר את התנאים התת־אנושיים

הלות. כל האירועים הנ"ל מהווים חומר לדאגה לגורל הילדים בשעות שהותם בבית־הספר, מה עוד שבית־הספר משמש בשעות אחרי־הצהריים גם כמקום־היכוז לפעילות חברתית ותרבותית לילדים..."

זהו מיסמך די מזעזע. אין שום תימוכין לכך שההצתות בבית־הספר קשורות בערבים. היו"ר נשמע כגבאי בגטו יהודי כלשהו, החרד מפני הגו־יים.

אשפה בכל יום

יושב־ראש המועצה המקומית, משה ור־בין, כועס מאוד על המאבק. "עד היום היו הפר־עלים הערביים של המועצה מתרכזים בחוץ. ב־קור, בגשם, בשמש ובחום. זה היה מחזה מביש, מביך ונחות. זה נראה ממש כמו שוק־עבדים.

"צריך לזכור בוויכוח הזה נקודה חשובה כל מי שיש לו כלב, יודע את הרגשת הצער והאובדן כשהכלב נעלם.

מי ראה את קנצה, כלבת־זאב בלגית, בת שנה וחודשיים, שחורה לגמרי, בעלת פרווה ארוכה, קרחת קטנה על האף ורצועת־מתכת ומנעול? מי ראה אותה?

אולי לקחו אותה בטעות? אולי גנבו?

עיקבותיה נעלמו מיום שלישי, 24 בנובמבר, אחרי ששיחקה על שפת־הים בחוף אבדיה בהרצליה.

עכשיו היא ואני אומללות.

אם ראיתם, או אם מי שלקח אותה, קורא את המיכתב הזה, אני מבקשת בכל לשון של בקשה (כי נגרם לי הרבה צער וכאב־לב, ואני משקיעה את כל זמני ומרצי בחיפושים), אנא, עיזרו לי!:

טלפונים: 490022, 494132 או (לווטרינארים) — דני לוי, 793535; קותי שרעבי, 478707; שיינר 252598.

תודה — **דפנה אהרוני**, תל־אביב

● ● ●

שימחה תל־אביבית

על נגע הכלבת בתל־אביב (הווטרינר אמנון לוי ב„מה הם אומרים", העולם הזה 25.11.87).

הגנו להודיעכם, בשימחה, כי מזה 25 שנה אין בעירנו כלבים הנגועים במחלת הכלבת.

המחלקה הווטרינארית שלנו פועלת במרץ ובהתמדה בנושא ומונעת התפתחות המחלה.

בני כהן, דובר העירייה, תל־אביב

מיכתבים

(המשך מעמד 3)

מה שרק מוכיח שלא רק אנחנו אוהבים אותה.

רות וגד אורבן, ויזה, אוסטריה

נ.ב.

לפי אותה סטטיסטיקה השם המועדף לבנים באוסטריה הוא מיכאל.

● ● ●

כיצד לגבות מיסים

על הוראת קיסר רומא לנציב בארץ־ישראל לא להכביד מדי את העול („מיכתבים", העולם הזה 2.12.87).

„לגזו את הכבשים ולא לשחוט אותם," היא סיסמה לא רעה לגביית מיסים, אבל איש־עסקים אנגלי אחד המחיש, לפני כמה שנים, את הרעיון הזה בצורה הרבה יותר עניינית.

כאשר נפטר האיש, הוא זכר את פקיד־השומה שלו בצוואתו. זה נתבקש לבוא למישרדו של המוציא־לפועל של הצוואה וכאשר התייצב שם, הוגש לו (בהתאם לבקשתו האחרונה של הנפטר) לימוד, בצירוף ההוראה הבאה בכתב: „ועכשיו, נסה לסחוט א ו ת ו!" **גיל סוקול**, רמת השרון

● ● ●

קנצה, שובי הביתה!

על כלבת־זאב שנעלמה מחוף אכזיה.

קוראה אהרוני וכלבה קנצה

„היא ואני אומללות"

זכרון נעורים

על איש־מחשבים העושה שימוש בעניין האסטרולוגיה („אסטרולוגיה מינית", העולם הזה 28.10.87).

נהניתי מאוד מקריאת הכתבה על חיים סבו. ראשית, זהו חידוש ושנית, אני מכירה את סבו מנעוריו (אם כי כיום אין בינינו קשר) והיה מאוד מעניין לקרוא אודותיו ועל עיסוקיו.

לדעתי, המיקצוע מתאים לו ואפשר לסמוך עליו, למרות שאני עדיין לא השתמשתי בשי־רותיו, כי לא ידעתי עליהם.

ברכה תלם, רשפון

● ● ●

הטלפון של פרס

על שעת התקשרותו של שימעון פרס לשר־המישפטים האמריקאי (דו"ח ועדת־הקונגרס על פרשת איראן־קונטרס, העולם הזה 2.12.87).

בדו"ח ועדת־הקונגרס מסופר כי פרס צילצל לאד מיז (שר־המישפטים האמריקאי) ב־4:40 אחר־הצהריים, ובהקשר לכך מעיר העולם הזה „כלומר: אחרי חצות בישראל".

ההערה הזאת איננה נכונה. 4:40 אחר־הצהריים שעון וושינגטון הוא 11:40 בלילה לפי שעון ישר־אל (20 דקות לפני חצות).

פרס, בכל זאת, מספיק ג'נטלמן לא לצלצל למישהו אחרי חצות, והיו לו מספיק צרות עם שעונים (של דויד בלאס, למשל), שהעולם הזה לא צריך להוסיף לו עוד תיקתוק.

יבי מזור, תל־אביב

● ● ●

מיכתבים למערכת

העולם הזה **שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות, מישפטיות או טכניות.**

מצב הנשיאות

בשנת ה־40 למדינה רבים נזכרים בנשיא המדינה הראשון, חיים וייצמן, שבין שאר מעלותיו הרבות היה לו גם חוש־הומור לא־מבוטל, כפי שסופר, ביום השנה העשירי למותו, בגליון העולם הזה שהופיע השבוע לפני 25 שנה:

● יום אחד בא אל וייצמן הקשיש אחד מראשי הציונים באמריקה, שחלה בגרונו ולא יכול היה לדבר ולכן כתב את מה שרצה לומר לוייצמן על פתקים. אמר לו וייצמן: „תראה לאיזה מצב הגענו! אני עיוור, אישתי חירשת ואתה אילם!"

משקיף

בדק־בית במערך

עם תום ספירת הקולות במיפלגת־העבודה, לבחירת מועמד־המיפלגה לתפקיד יו"ר הסוכנות, נערך במטה ניסים זווילי בדק־בית, שנועד לברוק מדוע לא זכה זווילי, למרות ההבטחות שניתנו ולמרות שצפו את ניצחונו.

בדק־הבית הראה שמשה שחל, ועימו חלק מאנשי חוג „תסניית", הבטיחו תמיכה בזווילי, אך הצביעו למסוף עבור דיניץ.

שחל נמצא בעימות עם עוזי ברעם, מזכ"ל המיפלגה, על רקע בחירתו של ברעם כיו"ר מטה־הבחירות של המערך. ברעם היה אחד מתומכיו של זווילי.

גם אנשי ההתיישבות הותיקה של המושבים הבטיחו תמיכה בזווילי, אך תמכו למסוף בדיניץ.

בצמרת מיפלגת־העבודה כבר החלט שזווילי יהיה שר־החקלאות הבא, אם וכאשר ירכיב המערך את הממשלה אחרי הבחירות הקרובות.

קרע במחנה לוי

במחנהו של דויד לוי בתנועת־החרות נוצר קרע, ערב בחירת מועמדי־חרות לתפקידים בסוכנות.

ח"כ מיכה רייסר ומיכאל קליינר, מראשי המחנה, תמכו במועמדותו של הד"ר אלי תבין לתקופת־כהונה נוספת בתפקידו כאחד מראשי־המחלקות בסוכנות. לוי התנגד. לבסוף הוצגה מועמדותו של תבין, אך הוא לא נבחר כמועמד. השלושה שנבחרו היו אנשי מחנה שמיר־ארנס.

השופט שטרוזמן יצא לחופשה

שופט בית־המישפט המחוזי, אורי שטרוזמן, יצא ביוזמתו לחופשה פיתאומית בת יומיים.

יציאתו של השופט לחופשה באה אחרי פירסום הביקורת שמתחה חנה אבנור, נשיאת בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, על החלטתו לערוך חיקור־דין בבלגיה לעד־ההגנה, בקשר למישפט סמים שנערך בארץ. ביקורתה של אבנור הועברה במיכתב לשופט מאיר שמגר, נשיא בית־המישפט העליון.

שטרוזמן נימק את חופשתו הפיתאומית בסיבות אישיות.

נאסרה כניסה על תיירת ממלאווי

כניסתה לארץ של תיירת ממלאווי, בשם אניים מואנה, נאסרה בשבוע שעבר במסוף־הגבול ברפיח.

התיירת הגיעה באוטובוס מקאהיר. היא נשאה דרכון בתוקף, והסבירה לשוטרים במעבר־הגבול, כי אחר־בירור שערכה בשגרירות ישראל בקאהיר, נאמר לה כי אינה זקוקה לאשרת־כניסה לישראל.

היא גם הציגה לפני השוטרים סכום של אלף וחמישים דולר שהיו ברשותה, ואמרה שברצונה לערוך טיול בן שבוע במקומות הקדושים לנצרות בישראל.

השוטרים במסוף רסיח נהגו בתיירת בנסות ושלחו אותה בחזרה לקאהיר.

זעם במישטרה בגלל מכונית

במישטרה יש בימים האחרונים זעם רב, בגלל מכונית חדשה מסוג „וולוו", שקיבל שר־המישטרה חיים בר־לב. המכונית החדשה מצויידת במכשיר־טלפון, נוסף על מכשיר־הקשר המישטרתי המותקן בה.

בכירים במישטרה מחו על הרכישה החדשה, וטענו שבמישטרה אין די ניידות, מכוניות: אמצעים לעבודת־השדה של השוטרים, וכי אין זה הזמן המתאים לרכישת מכונית חדשה לשר.

ממישרד־המישטרה נמסר כי שר־המישטרה קיבל מכונית שבמוה מקבלים כל שרי־הממשלה, ממאגר הרכב הממשלתי.

משבר בוועד־למען־החייל באמריקה

זיוה רודן, מנכ"ל הוועד־למען־החייל בלוס־אנג'לס, התפטרה מתפקידה בגלל הוצאות מוגזמות, לדעתה, בתצוגת־אופנה מיוחדת, שתיערך לציון 40 שנה לישראל.

את התצוגה מארגנת רונית ויינטרוב (לשעבר רונית רינת, מי שהיתה מלכת־היופי של ישראל).

רודן טענה שהתצוגה תעלה סכום של 80 אלף דולר, וכי ההכנסות הצפויות מתרומות בערב זה לא יעלו על 100 אלף דולר.

טלוויזיה ישראלית בניו־יורק

בערוץ־הכבלים בטלוויזיה האמריקאית בניו־יורק משודרת מדי יום מהדורת־חדשות בת שעה בשפה העברית, שאותה עורך ומגיש אברהם פז.

בכל יום ראשון משדרת התחנה חמש שעות בעברית, ובהן סרטים ותוכניות־וריאיו מישראל.

עוד משקיעים מישראל מתעניינים בפתיחת ערוצים נוספים בשפה העברית בערוצי הכבלים בניו־יורק.

שגיא לעיריית בת־ים

האלוף במילואים יהושע שגיא, מי ששימש כראש אמ"ן, יהיה מועמד הליכוד לראשות העיר בת־ים. הוא זכה בהצבעה בסניף חרות בעיר, הנשלט בידי אנשי מחנה דויד לוי.

מזה חודשים רבים מחזרים בליכור אחרי קציני־צבא בכירים, שפרשו מהשרות, ומנסים לגייס אותם לשורותיהם, כדי שירוצו לראשות הרשויות המקומיות.

הקצין הבא בתור הוא צבי בר (ברזני), לשעבר מפקד מישמר־הגבול, שחרות רוצה בי בבמועמד לראשות עיריית רמת־גן.

בר ותומכיו במצודה יצטרכו לגבור, קודם לכן, על משה מרון, הח"כ הליברלי לשעבר, שגם הוא רואה עצמו מועמד הליכוד. מרון טוען שעיריית רמת־גן היא אחוזה ליברלית, לפי הסכם גח"ל, וחוץ מזה הוא מזכיר לכל שברזני אינו מתגורר בעיר.

תלמידים ילמדו להשפיע על מורים

סדנה מיוחדת, שתיערך בחנוכה בתל־אביב, על־ידי חברת „ש.ב.ל אינטרנשיונאל", תיוחד לשאלות כגון: איך להשפיע על מורים, איך להתחבב עליהם, איך לחלוב מהם מידע. לסדנה הוזמנו גם אנשי־חינוך.

עוד פרשה איראנית

מישפחה יהודית מאיראן, המתגוררת בארצות־הברית, תובעת באמצעות מדינת־ישראל כ־50 מיליון דולר, כפיצוי על עסקיה ורכושה שאיבדה, לפי טענות המישפחה, באיראן עם נפילתו של השאה ועלייתו של האייתולה חומייני.

התביעה הוגשה בתל־אביב בדיסקרטיות הגדולה ביותר ומטפלים בה – בצינורות המישפטיים והמשלתיים – עורכי־דין מהחשובים בישראל.

הסיפור ... מתבסס על העובדה שמדינת־ישראל הקפיאה כחצי מיליארד דולר אחרי נפילת השאה, כספים שנתקבלו מאיראן על־חשבון פרוייקט ביטחוני משותף, שתוכנן בין שתי המדינות. עליית חומייני שמה קץ לתוכנית, כמובן, אך האיראנים לא שכחו ופנו לישראל בצינורות שונים כדי לקבל בחזרה את הכסף. מדינת־ישראל סירבה לעשות זאת, בטענה שהכספים שייכים לקופת־המדינה, ומכסים את ההשקעות והתשלומים שהיו כרוכים באותן עסקות עם איראן.

על האוצר הזה, של כחצי מיליארד דולר קפצה המישפחה היהודית האיראנית. היא רוצה רק כ־50 מיליון דולר. המישפחה עשתה חישוב שהפסדיה, כתוצאה מעליית חומייני, מסתכמים ביותר ממאה מיליון דולר.

המישפחה האיראנית טוענת שבין כה וכה חצי מיליארד הדולר הנמצאים בידי ישראל הם כספי־איראן. ומדוע לא לפצות אותם מהכספים הללו?

לכן מתנהל הליך מישפטי – כשעורכי־דין באים ויוצאים לא רק בלשכות בתי־המשפט, אלא גם אצל בעלי־השפעה פוליטית – בעיקר ראשי המיפלגה הליברלית, שיש להם השפעה באוצר.

ההתפתחות האחרונה בפרשה: עורכי־הדין מוכנים להגיע לפשרה „על כמה מיליונים."

הנוגעים בדבר החליטו לטפל בכל הפרשה בסודיות וכך הבטיחו, בין השאר, שהישראלי המצוי לא יידע דבר על המשחקים בקופתו.

סיפור זה פורסם בהבלטה בשבועון־היורדים „ישראל שלנו", היוצא לאור בניו־יורק.

מישפחת לוי, שהגישה את התביעה, קיבלה בזמנו עמלה בגובה של 7% על מכירות נפט מאיראן לישראל. את המישפחה מייצג בארץ עורך־הדין אמנון גולדנברג, ואת המדינה מייצגת נעמי שטרן, פרקליטת מחוז תל־אביב לענייניים אזרחיים.

גולדנברג הגיש לשופט, הדן בתיק, בקשה להוצאת צו־איסור־פירסום על הפרשה. הבקשה טרם נדונה, אך בינתיים החליטו הצדדים ביניהם לשמור על הפרשה בסוד.

בינתיים מתנהלים מגעים להשגת פשרה בתיק. במגעים מעורב גם שר־האוצר, משה ניסים, ושרים אחרים.

ב־1984 הגישה מישפחת לוי תביעה בלוס־אנג'לס על סכום של 150 מיליון דולר, אך התביעה לא נדונה בארצות־הברית והוקפאה, מכיוון שנטען כי הכסף האיראני מצוי בידי ישראל.

בדיקות לגילוי פצצות

בחניוית רשת „השקם" התחילו להפעיל מן השבוע שעבר מכשירים מיוחדים לגילוי מתכות.

עובדי־הביטחון בודקים באופן יסודי את כל הנכנסים לחנויות שקם, בעזרת המכשירים החדשים.

דובר־צה"ל לגימנסיה

בצמרת מישרד־החינוך התעוררה התנגדות בעיקבות איזכור שמו של תת־אלוף אפרים לפיד, דובר־צה"ל, במועמד לתפקיד מנהל גימנסיה „הרצליה" בתל־אביב.

לפיד עומד לפני סיום תפקידו כדובר־צה"ל.

עיתון יורדים מתחרה

בניו־יורק יצא לאור שבועון חדש בעברית, המיועד ליורדים ישראליים.

את השבועון, הנקרא יזראל־ניוז, עורך זיו קופר, שהיה בעבר כתב של השבועון ישראל שלנו, המופיע אף הוא בניו־יורק בשפה העברית.

קופר עזב את ישראל שלנו על רקע סיכסוכים עם שמואל שמואלי, בעל העיתון, ומוציא את השבועון החדש ביחד עם ישראלי אחר בשם יוסי ביליג, יבואן וסוחר אלקטרוניקה בניו־יורק.

מיימוני — בעל ניסיון ביטחוני עשיר

התיאור של קצין־הביטחון זכריה מיימוני, קורבן הרצח בסופרמרקט הירושלמי, כגימלאי שתפקידו הצטמצם בבריקת תיקים בכניסה (העולם הזה 2.12.87) אינו נכון, וגרם צער למישפחה.

מיימוני שירת בסלמ"ח, הגיע בצבא לדרגת סרן, ושירת שנים ארוכות במילואים. בין תפקידיו גם הדריך אנשים בשימוש בנשק. בסופרמרקט היה אחראי על כל ענייני־הביטחון בסניף המרכזי.

פיתויים ללקוחות

התחרות בין חברות־התיקשורת המספקות מכשירי־ביפרים למינויים, נכנסה לשלב חדש.

חברת „איתוריט" מציעה ללקוחותיה מתנות יקרות, אם יביאו לחברה לקוחות חדשים נוספים.

העם סולם החשיבות

מה קודם למה: מיפגש בין מנהיגי העולם או פיגוע בעזה? קונגרס ציוני או הריגת נערה ערביה?

עיתוני ישראל מהווים כבואה נאמנה לתודעת האזרח הישראלי. השבוע התבטא הדבר היטב בסדר הידיעות בעמודיהם הראשונים.

ביום השני בשבוע היה על עורכי העיתונים לקבוע את סולם־החשיבות של כמה מאורעות: מיכאל גורבאצ'וב זה כשני בחשיבותו, אחרי הפיגוע הקטלני בעזה. יתכן שישראל היתה הארץ היחידה בעולם כולו שבה לא כיכב מאורע זה במקום הראשי.

רק במקום השלישי הופיע המאורע היהודי הגדול, הקונגרס הציוני. נראה שקיים בישראל קונסנזוס רחב הקובע שאין להסתדרות הציונית חשיבות רבה. הדיווח כולו הצטמצם בתיאור הקנוניות השונות שהובילו, בסופו של דבר, לבחירתו של שימחה דיניץ, עסקן מיפלגתי אפור, כיו"ר ההסתדרות הציונית (ראה הנדון ולהלן).

מתוך הכרת־חובה הוסיפו רוב העיתונים לדיווח גם תצלומים של ההפגנה האנטי־סובייטית הגדולה, שנערכה על־ידי המימסד היהודי בארצות־הברית לקראת בואו של המנהיג הסובייטי. חבל שגורבאצ'וב עצמו לא יכול היה לחזות בהפגנה זו. היא היתה מזכירה לו הפגנות קומוניסטיות שיגרתיות הנערכות בברית־המועצות, מטעם השילטונות.

רק במקום הרביעי הופיעה הידיעה על המתנחל היהודי, שהרג נערה ערביה בת 17 אחרי שרדף אחריה. המישטרה, שעלתה על עיקבות המתנחל אחרי שבדקה בקפדנות הראויה־לציון עשרות רבות של כלי־נשק של מתנחלים בחבל־עזה, הציעה להעמידו לדין בעוון הריגה. תוך כדי כך יצאה המישטרה מגדרה כדי להפחית פומבית מחומרת המעשה. בעוד שהמישטרה דיברה על אפשרות של הגנה עצמית, קבע השופט, בהאריכו את פקודת־המעצר, שרדיפה אחרי נערה בלתי־חמושה על־ידי אדם מזויין אינה הגנה עצמית.

שלושת שותפיו של המתנחל, גם הם מתנחלים, שלא הודיעו על המעשה ושעזרו להסתירו, שוחררו בערבות.

העובדה שהחשוד־בהריגה הוא מורה — תיכון בעיירת־פיתוח, עלולה לעורר מחשבה נוגה על טיב החינוך הניתן במקומות אלה.

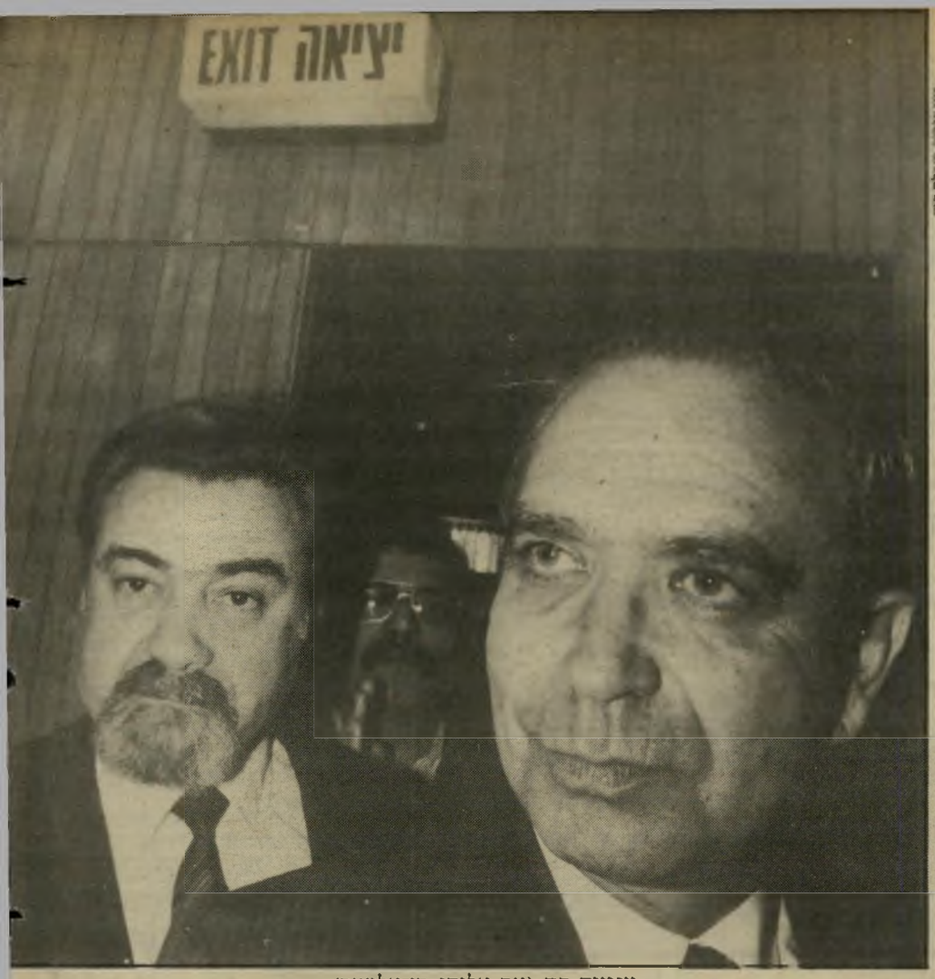

מנוצח פת (עם אליהו בן־אלישר)
יציאה

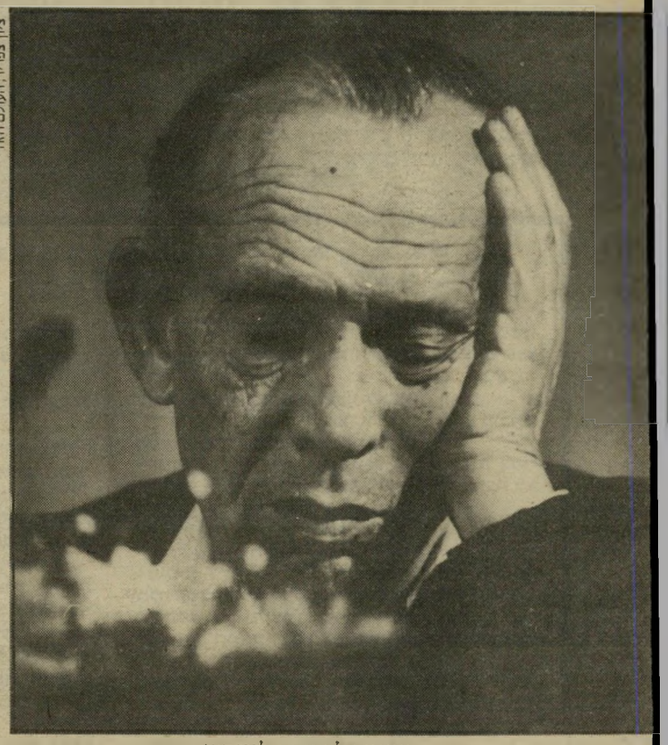

מועמד־לשעבר לוינסקי
„אף אחד מהנוכחים כאן לא שייך בכלל לעניין"

מיפלגות המיקצועניים

שימעון פרס התגלה שוב כמינהלן מיפלגתי מיומן: הזאב שבע והכבש נשאר שלם

הקרב על תפקיד יו"ר הסוכנות הבליט מחדש את ההבדלים בין הסיגנונות והכישרונות של המיפלגות השונות.

המיפלגה הליברלית ערכה הצגה נוספת של המחזה השיגרתי שלה. הסיעות התנפלו זו על זו, היה צורך בהתערבות בית־המישפט כדי להגיע בכלל לישיבה. הכל השמיצו את הכל. לבסוף נבחר השר גידעון פת כמועמד לתפקיד, ונחל תבוסה מוחצת בקונגרס.

תנועת־החרות פשוט התחמקה מן התמודדות. משה ארנס שיחק עם הרעיון, כחן את הסיכויים והחליט לוותר. לא היה כדאי לו לסכן את יוקרתו במישחק מכור. ואילו בנימין נתניהו, הממתין להזדמנות לזנק לשמי הפוליטיקה הישראלית, החליט שאין זו ההזדמנות המתאימה. חרות החליטה באופן אבירי להניח לליברלים להתבזות לבדם.

ואילו מיפלגת־העבודה ניהלה את ענייניה בזריזות ובמיקצועיות. היא ערכה התמודדות בין ניסים זווילי ושימחה דיניץ, בחרה בשימחה דיניץ והביאה לבחירתו בקונגרס, על־סמך הסכמים קואליציוניים שנתפרו היטב מראש.

רווח כפול ומכופל. הרווח של מיפלגת־העבודה מן ההתמודדות דיניץ־זווילי היה רב, בכמה מישורים:

● ההתמודדות עצמה הציגה ברבים תמונה של תהליך דמוקרטי במיטבו. המתמודדים הופיעו לפני הציבור, גוף מיפלגתי גדול מאוד (מרכז המיפלגה) הכריע בהצבעה חשאית הוגנת. הפרשׁ הקולות בין המועמדים היה קטן.

● בסוף התהליך נבחר האיש שה־מיפלגה היתה מעוניינת בו. דיניץ, איש־מיפלגה מובהק, עסקן, פקיד, אשכנזי, דובר־אידיש, שגריר־לשעבר בוושינגטון, היה האדם הנכון כדי להתקבל על דעת הרוב במימסד הציוני. לעומת זאת לא היה בטוח כלל שזווילי יכול היה להיבחר על־ידי הקונגרס.

● כיבוש עמדת היו"ר הבטיח למיפלגת־העבודה עמדת־בכורה בגוף שהוא בור של שומן, והיכול להעניק לבעליו יתרונות מכל הסוגים — כספים, ג'ובים, כיבודים, שליחויות.

● מיפלגת־העבודה נכנסת לשנת־הבחירות כשניצחון יוקרתי זה בידיה. הדבר יכול להוות ראשיתה של תנופה, שתוביל אותה עד לבחירות לכנסת. זה טוב למוראל.

● עלייתו המטאורית של ניסים זווילי, שהיה אך אתמול כמעט אלמוני, שיפרה את מעמדה של מיפלגת־העבודה בחזית הרגישה ביותר שלה: היהדות המיזרחית. זווילי, יליד־תוניסיה, בן מושב, בעל חזות צעירה ורעננה, הוא

(המשך בעמוד 9)

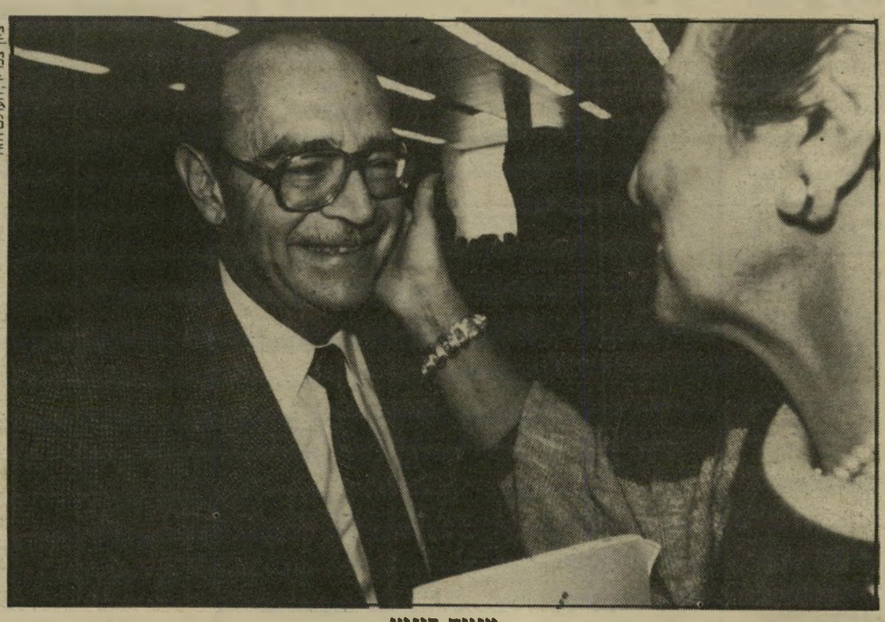

מנצח דיניץ
„נרגש ונפעם מגודל המעמד..."

יצא לפגישתו ה„היסטורית" עם רונלד רגן. בירושלים התכנס הקונגרס הציוני. אזרח ישראלי נדקר למוות במרכז עזה. הוארך מעצרו של מתנחל בחבל־קטיף, שרדף אחרי נערה ערביה והרג אותה.

מה חשוב יותר? מה חשוב פחות?

פיגוע, מיפגש, קונגרס. הקונסנזוס הכללי של עורכי העיתונים היום מייס קבע שהמאורע החשוב ביותר הוא הריגת האזרח הישראלי ברחוב המרכזי בעזה. האיש, תושב בתים, שנהג להביא לעזה סחורה ביום קבוע ובשעה קבועה, נפל קורבן למתנקש שנעץ את סכינו בצווארו. הוא נפטר בבית־חולים בעזה — קורבן נוסף לשרשרת האלימות, ההופכת את רצועת־עזה לשדה־הקרב המרכזי במילחמת ישראל־פלסטין.

במקום השני הופיע המיפגש בין ראשי שתי המעצמות העולמיות — מיפגש העשוי לחולל שינוי משמעותי במצב העולם. ההסכם על חיסול הטילים לטווח בינוני — כ־5% מכלל מאגרי־הטילים בעולם — יכול לסלול את הדרך לחיסולם של טילים אחרים בעתיד. הבנה בין גורבאצ'וב ורגן יכולה להביא להסדר באיזורים שונים בעולם, וגם במרחב הישראלי־ערבי.

בתודעה הישראלית נתפס מאורע

הנדון:

בשביל מה קיימת ההסתדרות האנטי־ציונית העולמית?

פגר חי

ד תנועה הציונית חיה וקיימת.

ד עובדה: יש „התמודדות", יש השמצות הדדיות, יש מאבקים בתוך המיפלגות ובין המיפלגות.

מה אמר מוטה גור לשימעון פרס? מה אכל ניסים זוילי כארוחת־בוקר, לפני שיצא לישיבה הגורלית? מה חושב יצחק מודעי על גידעון פת? מי המציא את שימחה רבינץ? איך נקנו הקולות המכריעים?

וכן הלאה וכן הלאה, מאות כותרות בנליות, עשרות סערות בכוסות־תה, טורים על גבי טורים של רכילות, הקרוייה במקומותינו „פרשנות מדינית".

מובן שלא היה לאיש פנאי להתעמק בשאלות משעממות, מופשטות, עקרוניות. למשל:

לשם מה קיימת ההסתדרות הציונית?

למי, לכל הרוחות, היא דרושה בכלל?

האם זה גוף חי או פגר מצחין, המוטל על דרכנו?

■ ■ ■

ד ויד בן־גוריון כפר הצורך קיום ההסתדרות הציונית. הוא רצה לפרק אותה.

בן־גוריון לא היה כנעני (אף שהיו לו סטיות כנעניות, פה ושם). ציוני גדול היה.

אבל הוא האמין כי אין כל קשר בין הרעיון הציוני ובין התנועה הציונית. יתכן מאוד שיש סתירה ביניהם.

בעיניו, היתה התנועה הציונית שלפני 1948 פיגום להקמת בניין. עכשיו, משקמה מדינת־ישראל, אין עוד צורך בפיגומים. אדרבה, הם מפריעים.

מדינת־ישראל מוגדרת רשמית כמדינה ציונית. הרעיון הציוני הורגש במגילת־העצמאות שלה, וגם מצא את ביטויו בפועל בחוקי־המדינה — החל בחוק־השבות וכלה בחוק הקובע כי מדינת־ישראל היא „מדינת העם היהודי".

משמע: מדינת־ישראל עצמה היא ההסתדרות הציונית.

היא קיבלה על עצמה את כל התפקידים שהיו בידי התנועה הציונית.

אם כן, מדוע לא פורקה זו? מדוע לא נערכה לה הלוויה ממלכתית ב־14 במאי 1948?

■ ■ ■

א ת התשובה על כך אפשר למצוא בספריו של הפרופסור נורתקוט פארקינסון, ממציא „חוק פארקינסון" הידוע.

שום גוף ביורוקראטי אינו מוותר מרצון על קיומו.

בניגוד לכל מיני בעלי־חיים בטבע, גופים ביורוקראטיים אינם מתאבדים. כשהאביטאט הטבעי שלהם נהרס, הם עוברים פשוט להאביטאט אחר. אם כל תפקידיהם נלקחו מהם, הם מחפשים לעצמם זכות־קיום אחרת.

התנועה הציונית היתה — יחד עם מוסדות היישוב העברי בארץ — „המדינה בדרך".

„המדינה בדרך" הפכה מיותרת לגמרי ברגע שהגיעה למחוז־חפצה, וקמה המדינה האמיתית.

אבל דויד בן־גוריון לא אמר ב־14 במאי באולם המוסיאון בתל־אביב: „...לפיכך נתכנסנו, אנו חברי מועצת־העם, נציגי היישוב העברי והתנועה הציונית. ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ־ישראל ובתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית, ועל יסוד החלטת עצרת האומות המאוחדות, אנו מכריזים בזאת על פירוק ההסתדרות הציונית ועל הקמת מדינה יהודית בארץ־ישראל, היא מדינת־ישראל".

מדוע לא?

■ ■ ■

ד הסתדרות הציונית נשארה קיימת. אל־פי פקידיה נשארו על כנם, ופרו ורבו מאז. המוסדות נשארו. הג'ובים. ההנהלות. הקונגרסים. השליחים. הסוכנות.

לצד המדינה האמיתית נשארה „המדינה בדרך", דרך שאין לה סוף.

חל בה רק שינוי קטן: „ההסתדרות הציונית" היתה להסתדרות האנטי־ציונית. כל קיומו של גוף זה מבוסס על חיוב הגלות ושלילת הציונות.

אילו קמו פיתאום יהודי כל העולם ועלו לארץ־ישראל, היתה זאת שואה להסתדרות הציונית. יש לגוף זה אינטרס קיומי במניעת תופעה זו.

כלומר: להסתדרות הציונית יש אינטרס חיוני בהמשך קיומן של „התפוצות".

והיא אכן משקיעה מאמצים גדולים כדי ש־ה„גלות" לא תיפסק, חלילה. היא עוסקת ב„חינוך יהודי" — בעולם. היא דואגת להמשך קיומן של הקהילות היהודיות. היא לוקחת מהיהודים כופר־כסף ודמי־לא־חרץ, כדי שיוכלו להמשיך ולשבת ב„גלות" במצפון שקט. (כדברי הבדיחה הנושנה: „ציוני הוא יהודי הלוקח כסף מיהודי שני כדי להביא יהודי שלישי לארץ־ישראל.")

אלמלא היתה קיומת הגולה הדוויה, לאן היו מטיילים העסקנים הציוניים? אצל מי היו מתארחים? למי היו מטיפים, בין ארוחת־שחיתות אחת לשניה? ממי היו לוקחים כסף — לעצמם, לידידיהם ולמיפלגותיהם?

■ ■ ■

ב חלל מנסרים מאה ואחד תירוצים, הבאים להצדיק את המשך קיומן של ההסתדרות הציונית ו/או הסוכנות היהודית.

(נדמה כי תירוצים ואמתלות אלה הם התוצרת העיקרית של מיפעל זה.)

למשל: הסוכנות היהודית דרושה כדי לאסוף כספים עבור המדינה. בגלל קיומה של הסוכנות, המוגדרת כגוף פילנטרופי, יכולים התורמים לנכות את תרומותיהם ממס־ההכנסה האמריקאי. (ואם רושמים תרומה פיקטיבית, בסכום כפול או מכופל, הרי כל התרומה יורדת מחשבון־המס, ומשלם־המיסים הגוי מכסה את החשבון.)

זה נכון. אבל בניו־יורק לבדה אפשר למציא עורכי־דין יהודיים מפולפלים שי־ימציאו שיטה שתשיג את אותן התוצאות, מבלי שיהיה צורך לפרנס כמה אלפי ביורוקראטים ציוניים.

אמתלה אחרת: באמצעות הסוכנות אפשר להעביר כסף לאזרחי־ישראל היהודיים, מבלי שיהיה צורך לתת חלק ממנו לאזרחים־הערביים.

גם זו שטות. מדינת־ישראל המציאה עשרות שיטות יעילות בדי לדפוק את אזרחיה הערביים, החל בחוקי־החירום וכלה בקיצבת־יוצאי־צבא. **מי שירצה יכול להמציא שיטות נוספות.**

או: ההסתדרות הציונית דרושה כדי לרתום את יהודי העולם לצורכי מדינת־ישראל.

לא דיבים ולא יער. בכל ארץ יושב שגריר ישראלי, והוא הנציב העליון לי־מושבה היהודית המקומית.

על פיו ייסק דבר. הוא הקובע מי ייצג את היהודים, מי יעמוד בראש הקהילות, מה יעשו ומה לא יעשו. מנהיגי ההסתדרות הציונית במקום אינם אלא שליחים זוטרים של השגרירות ומלת־כי־פינכתה. כשגריר בווישינגטון שלט שימחה די־ניץ ביהודי ארצות־הברית בצורה ששום יו"ר ציוני לא יוכל אף לחלום עליה.

האמת הפשוטה היא שההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות יהודית מיותרות לחלוטין, מכל הבחינות. אין בידיהן אף משימה אחת שמוסדות המדינה לא יכלו למלא אותה בצורה יעילה יותר.

חיין מאחת.

■ ■ ■

ד תפקיד האחד של הסוכנות היהודית, שלגביו אין לה תחליף, הוא התפקיד שהשתיקה יפה לו.

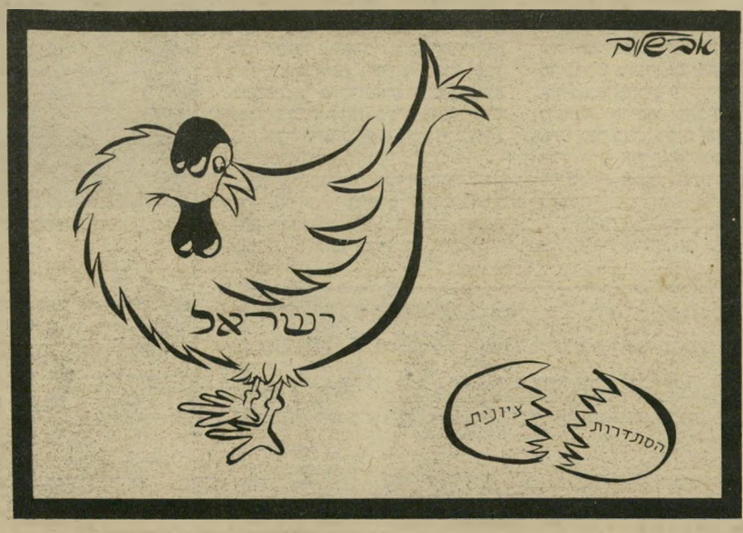

זהו תפקיד סמוי. אין מדברים עליו. לא יתווכחו עליו בקונגרס.

הסוכנות היהודית היא מנגנון אידיאלי להעביר את כספו של עם־ישראל לביסיונו של המיפלגות הישראליות הי־„ציוניות".

זוהי הפונקציה האמיתית שלה. משום־כך לא פירק אותה דויד בן־גוריון, למרות כל מישאלותיו הסותרות. כי בן־גוריון לא היה רק ציוני גדול. הוא היה איש־מיפלגה גדול עוד יותר. והמיפלגה היתה זקוקה לכסף יהודי כדי לקנות קולות בארץ.

ההסתדרות הציונית היא מבונת־גזל אדירה. היא ליקחת את כספם של הי־הודים בעולם, ומכניסה אותם למנגנון של חלוקה. בסופו של תהליך מסובך מאוד מגיעים הכספים האלה לקופות הי־מיפלגות.

כאשר הוקם המנגנון, הוא פעל כך: המיפלגות היו „מותרות" על זכותן לערוך מגביות פרטיות. תמורת „ויתור" זה קיבלו מדי שנה סכום־ענק קצוב. הרבה מאוד זמן לפני שקמה בארץ ממשלת־האחדות־הלאומית, כאשר בן־גוריון עדיין ש־נא את מנחם בגין ודגל בעיקרון־הברזל „בלי חרות ובלי מק"י", קיבלה תנועת־החרות את המ־גיע לה מקופת־השחיתות של הסוכנות, כמו המיפלגות הדתיות, ה„סוציאליסטיות" וה„ליברל־יות".

זה לא הפריע, כמובן, לשום מיפלגה לערוך גם מגביות פרטיות, אבל זה נעשה בשקט, באופן דיסקרטי.

הכסף לא זרם במישרין לקופת־המיפלגה. חלילה! זה יכול היה לגרום לס־קנדל. אישושו תורם יהודי יכול היה לה־תרגז.

לכן התבקשה כל מיפלגה להקים עשרות „מיפעלים קונסטרוקטיביים" — מיפעלי־חינוך, מיידרשות, גופים סוציאליים והתיישבותיים.

אלה קיבלו את הכסף למען פעולתם הברוכה, בביכול, והעבירו אותו לקו־פת־המיפלגות, למען מטעי־הבחירות הי־בא.

הכל פעל בסודיות גמורה. כשהייתי חבר־כנסת השקעתי חודשים של עבודה כדי לקבל את הפרטים על חלוקת־הכספים. קל יותר היה לעקור את שיניו של יו"ר הסוכנות היהודית, זו אחרי זו.

■ ■ ■

ד אם כל העסקנים היהודיים בחו"ל הם מטומטמים? האם לא הבינו מה קורה?

בוודאי שהבינו. הבינו ושתקו. ומטי־שיכים לשתוק.

יש לכך שתי סיבות טובות מאוד.

ראשית, שום עסקן יהודי לא יישאר בתפקידו אף חודש אחד אם יריב עם השגרירות הישראלית. הוא יוגדר כעוכר־ישראל, כשונא־עצמו, כאנטי־שמי יהודי. הוא יודח. ואז לא יוכל עוד לנסוע לוושינגטון ולהיפגש שם עם שרים, להשתתף בארוחת־הערב התגיגית בבית הלבן, ובכלל להיות איש מכובד וחשוב.

שנית, השיטה פועלת גם לטובת הקהילות עצמן. המגבית הציונית היא חלק מן המגבית היהודית הכללית. מי שרוצה להקים בית־חולים, סיפריה או בית־תומים בקהילה שלו נזקק לכסף מן המגבית הכוללת. והיהודים, המוכנים בלב חפץ לתרום סכומי־עתק עבור ישראל הקטנה והאמיצה, העומדת על נפשה מול מאה מיליון רוצחים ערבים, יהיו פחות נדיבים אם יידרשו לתרום לצורכי קהילתם שלהם.

כך פועלת השיטה לטובת הכל. יאם פה ושם נמצא תימהוני ויצא־דופן המ־רים את קולו ומוחה, קל מאוד להשתיק אותו.

■ ■ ■

ד הסתדרות הציונית העולמית אינה מבי־אה אף עולה אחד לארץ. להיפך, היא מקר־מת את הירידה מהארץ, מפני שהיא מצדיקה את קיום הקהילות היהודיות ומעניקה פרנסה להרבה מאוד יורדים.

האידיאולוגיה שלה היא שיקרית מ־תחילתה ועד־סופה. אין מליצה ציונית אחת שלא הפכה בזב. והכל יודעים זאת.

כאשר אלפי עסקנים, פקידים, שליחים ומל־חכי־פינכה יודעים שכל קיומם מבוסס על שקר, מוכרח הדבר להביא לשחיתות. כאשר כל אלה עוסקים בזרם של כסף שנגבה בטענות־שווא והמ־יועד למטרות סמויות, טבעי שרבים מהם משתמ־שים בכסף גם לצורכיהם הפרטיים והמיפלגתיים.

וכך קם בתנועה ומסביבה צבא גדול ומושחת של נהנתנים, שהיה מתאים לרפובליקת־בננות. מטיילים על חשבון הציונות, מבלים במלונות־פאר, מקיימים דירות שניות ושלישיות, מכוניות ופילגשים, נשארים בחו"ל „בשליחות", מבססים שם פרנסות ואף מכשירים את הקרקע לירידה אישית.

הכל למען הציונות.

לשיא מגיעים הדברים בקומדיה האבסורדית הקרוייה „הקונגרס הציוני". כאשר מתאספים עסקנים מכל העולם, „מנהיגי העם היהודי" ש־איש לא בחר בהם, ציונים מיקצועיים, רודפי־בצע ורודפי־כיבודים, מקשקשים, מברברים וקובעים מי יחלק את הכסף עד לקונגרס הבא.

■ ■ ■

ד יו שצחקו השבוע מן העסקנים, שהרעידו שמיים וארץ כדי לזכות בתואר הנכסף של יו"ר ההסתדרות הציונית.

איזה תואר? איזו הסתדרות? הרי מדובר בפגר!

זה נכון. זהו פגר. אולם כשם שהדבורים באו והתנחלו בפגר האריה שנהרג בידי שימשון ה־גיבור, כן התנחלו הדבורים בפגר של התנועה הציונית. אולם אין אלה דבורים פועלות, המ־ייצרות את הדבש, אלא רימות, הזוללות אותו.

לכל מיפלגה כדאי להשתלט על המישרות החשובות בגוף זה, כדי לנצלו עד כמה שאפשר לצרכיה.

אם תרצו — זאת לא — אין זו אגדה.

מאת אורי אבנרי

צעירה שחזרה בתשובה נאנסה בישיבה
כתוצאה מכך ניסתה להתאבד ואושפזה
היא מגלה את הזוועות של ישיבת „שובו בנים"

גיהינום בישיבה

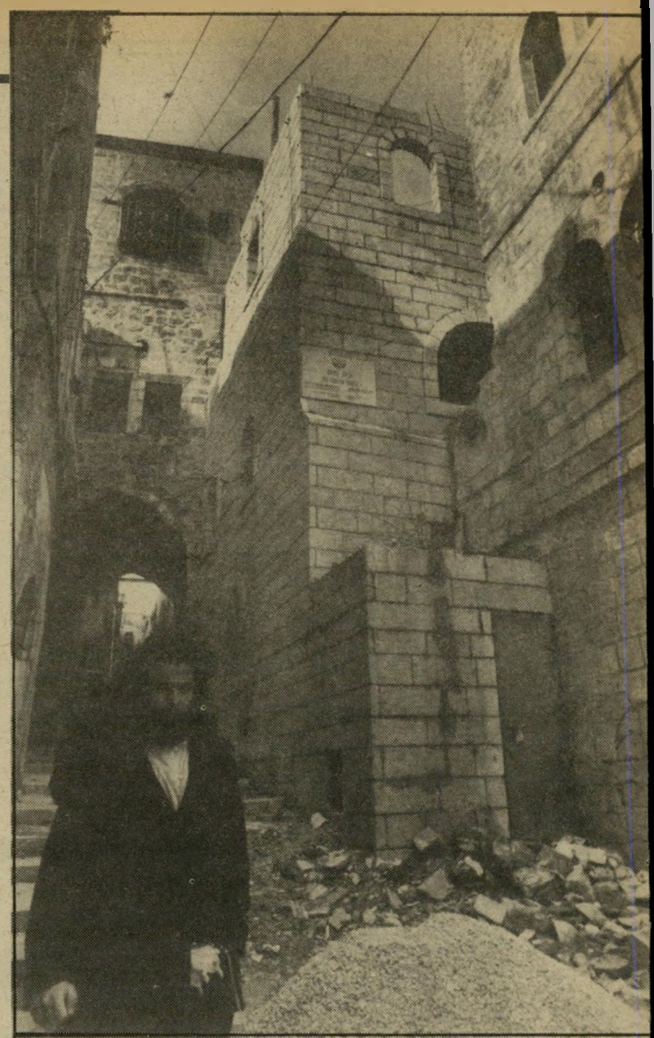

ישיבת „שובו בנים" ברובע המוסלמי
חרם בנוכל הדרישה להחזרת הלוואה

עד לפני שבע שנים היתה איריס (שם בדוי, השם האמיתי אינו מפורסם בגלל היותה פסולת־דין) נערה תל־אביבית רגילה. היא גדלה בבית חילוני ביחד עם אחים ואחיות נוספים, למדה בבית־ספר תיכון וכתבה שירה. יום אחד חזרה בתשובה, הגיעה לישיבת שובו בנים, ונישאה שם לחוזר בתשובה. אחרי נישואיה נאנסה איריס על־ידי מקורב לישיבה, אך נאסר עליה לפנות למישטרה, או לספר על כך להוריה ולמישפחתה.

מצבה הנפשי התערער, והרב קבע כי נכנס בה הדיבוק. איריס ניסתה להתאבד בביתו של רב־הישיבה אליעזר ברלנט, אחרי שמנעו ממנה לעקור את עובריה במיספריים. אחיה הציל אותה, ואישפז אותה בבית־חולים לחולי־נפש. כיום היא מוחרמת על־ידי הישיבה, בעלה התגרש ממנה, והיא מנסה להתאושש מכל מה שעבר עליה ולקבל את ילדיה לרשותה.

כאשר קוראים את כתב־התביעה, שהגיש עורך־הדין הצעיר יצחק אמיר, מסכימים בכל לב לכתוב בסעיף 56: „יתכן וכתב־תביעה זה נשמע דימיוני ולקוח מעולם־הדימיון."

מסעה של איריס לגיהינום התחיל כאשר הוזמנה יחד עם בני כיתתה למי־ספר הרצאות בנושאי יהדות. איריס, שהיתה רגישה ובעלת נשמה פיוטית, הוקסמה מהדת היהודית. היא התחילה לשמור על כשרות ולהאריך את שמלותיה. כאשר עמדה לעלות לכתב י"ב, ביקשה לעבור לבית־ספר תיכון דתי, ושם סיימה את בחינות הבגרות.

במקום להתגייס לצה"ל, כמו חברותיה, פנתה איריס למרכז־לחוזרים־בת־שובה בירושלים, ומשם הגיעה לישיבת שובו־בנים. תוך זמן קצר מצאה לה שדכנית־הישיבה בעל מוצלח מאוד. ע. רן הוכברג, חוזר בתשובה גם הוא, היה שידוך מעולה. צעיר, מוכשר ואינטלי־גנטי, מי שהיה אלוף־הארץ לשחמט לנוער, ובן למישפחת ביל"ויים נודעת מראשון־לציון. בעלה של איריס הפך במהרה לידיעינו של רב־הישיבה. כיוריו השיכלליים וכישרונו לצפות כמה מהלכים מראש הפכו אותו לנכס פיננסי ממדרגה ראשונה לישיבה.

מתבודד בשדות

ל**ישיבת „שובו־בנים"** ברובע המוסלמי בעיר העתיקה בירושלים, שייכת לפלג החסידי של רבי נחמן מברסלב. רבי נחמן בן שימחה מהעיירה ברסלב באוקראינה, נולד ב־1772. הוא היה מצאצאי הבע"שט, ונודע כמיסטיקן וסגפן. ימים ארוכים נהג להתבודד ביערות ובשדות. בגיל 13 נשא אשה וחי בעוני עם מישפחתו הגדלה.

בשנת 1798 עלה רבי נחמן לארץ ובילה את רוב זמנו בחברת חכמי־הקבלה בטבריה וצפת. ידידי המישפחה הכריחו אותו לחזור למישפחתו, והוא חזר לאוקראינה. שלוש שנים סבל משחפת, אך בו לרופאים ולרפואה. הוא נפטר בשנת 1811 בעיר אומאן ברוסיה, ועד היום נוסעים חסידיו לעלות על קברו בעיר זו.

בכתב־התביעה מציין עורך־הדין אמיר כי חסידי ברסלב ידועים באמונתם הקיצונית, וכי רבה של ישיבת שובו־בנים עומד מעל כל היתארכיה והוראותיו נמסרות כרצון השם. עד היום דוגלים חסידי ברסלב בסגפנות ובזים לרפואה ולרופאים.

לישיבה זו נקלעה איריס, נערה רגישה וחסרת־ביטחון, שלא ידעה בדיוק מה נדרש ממנה. זמן־מה לאחר נישואיה נאנסה איריס על־ידי אדם המקורב לישיבה. לדיברי כתב־התביעה פגע אותו גבר בעוד נשים אחדות בישיבה, אבל הרב אסר על הנשים להתלונן במישטרה, וניסה להתמודד עם המצב בעצמו.

בישיבה נערך בירור אם אומנם התנכל הגבר לנשים, או שמא הן שגירו אותו, ועוררו אותו למעשה. העניין נסגר בתוככי הישיבה. לדיברי כתב־התביעה, לא הצליחה אחת מהצעירות שנאנסו להתמודד עם המצב, ומאחר שלא קיבלה טיפול פסיכולוגי, הורע מצבה ובמאי 1987 היא התאבדה בקפיצה מחומות העיר העתיקה.

כדי לעזור לנשים להיטהר מחטאים היה הרב מטיל עליהן צומות ארוכים, ואיסורים לאכול מאכלים מסוימים, ועל איריס פסק שתיקה, וחייב אותה לשבת בבית במשך שנה. לאחר הולדת בנה הראשון, לפני שנתיים וחצי, הורע מצבה של איריס, היא סבלה מתת־תזונה וחרדות. חודשים אחדים לאחר הלידה הראשונה נכנסה איריס שוב להריון וילדה בת.

למרות שה־לידה היתה קשה במיוחד, נאסר עליה ללדת בבית־חולים, והיא ילדה את בתה בבית. הלידה השניה גרמה לאיריס משבר נפשי וריכאון קשה. התינוקות לא קיבלו חיסונים ולא ביקרו אצל רופאים. כאשר לקחה אותם סבתם בהסתר לרופא־ילדים, הזדעזע הרופא ממצבם הגופני הירוד, ומכך שילדים במאה־העשרים אינם מקבלים חיסונים ממחלות.

נכנס בה הדיבוק

ל**דיברי כתב־התביעה** הגיעה באותו זמן לישיבה חוזרת בתשובה צעירה, מבית עשיר, והחלו מחפשים מקום עבורה לחתן. מחוסר חתנים מתאימים בישיבה, החליט הרב לגרש את איריס מבעלה, ולהשיאו לצעירה החדשה. כאשר הכריז הרב כי נכנס בה הדיבוק ורק גט מבעלה יצילנה, החמיר מצבה הנפשי של איריס. אבל למרות צרותיה ודיכאונה סירבה איריס בכל תוקף להתגרש מבעלה.

לחצים קשים הופעלו עליה, עד שיום אחד, כאשר שהתה בבית הרב, ניסתה לנקר את עיניה. כאשר מנעו זאת ממנה, עמדה על ארן־החלון וניסתה לקפוץ למטה. אחיה, שהיה במקרה בסביבה, הוזעק למקום והוא לקח אותה מיד לבית־חולים לחולי־נפש. היא אושפזה שם למשך חודשיים אבל שוחררה על־ידי בעלה, בניגוד לדעת הרופאים, כשהיא במצב פסיכוטי ואינה אחראית למעשיה.

לדיברי כתב־התביעה ניצלו אנשי הישיבה את מצבה הנפשי הקשה של איריס, ובתחבולות הצליחו לגרש אותה מבעלה. עורך־הדין אמיר טוען כי בישיבה קיים נוהג לערוך גירושין פיקטיביים לצורך קבלת משכנתה מוגדלת ממישרד־השיכון. ראשי הישיבה הבטיחו לאיריס כי לגט הפיקטיבי אין כל משמעות.

עורך־הדין אמיר מאשים את ראשי הישיבה בעבירות פליליות חמורות, שכולן קשורות לענייני כספים. מלבד המינהג של עריכת גירושין פיקטיביים, כדי לקבל משכנתות מוגדלות ממישרד־השיכון, מעורר הרב את בני הישיבה להשיג דרכונים אמריקאים

כזה הנני מאחל שהגב' הנ"ל אושפזה בפוסרנו ביום 27.10.86 בגלל מחלה נפשית. היא שוחררה ביום 16.12.86 ע"י בעלה בניגוד לעצת המספלים.
בעת שחרורה הגב' הנ"ל היתה במצב פסיכוטי ולא היתה אחראית למעשיה.

יתר פרטים רפואיים ימסרו לכבוד בית הדין אם נחבקש.

האישור של בית־החולים לחולי־נפש „טלביה"
„בעת שיחרורה היתה במצב פסיכוטי..."

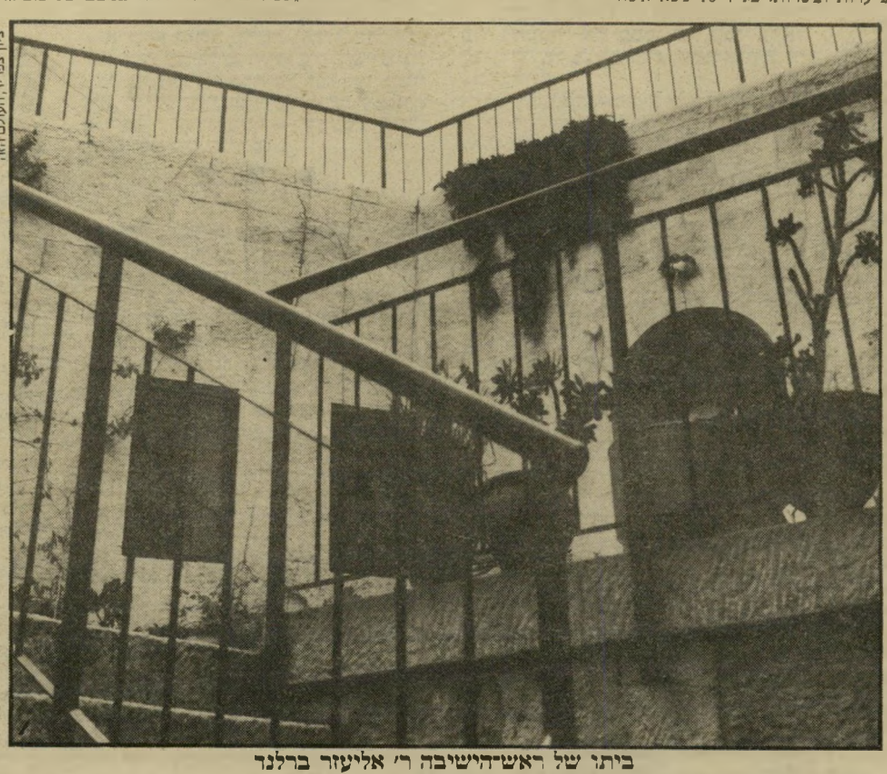

ביתו של ראש־הישיבה ר' אליעזר ברלנד
קפיצה מן הקומה השניה

הוכרזה כמי שאחז בה הדיבוק.
בחולת־נפש. בתביעה משפטית

מתיירים. בדרכונים הללו משתמשים תלמידי־הישיבה הישראליים כאשר הם רוצים לנסוע לרוסיה, כדי לעלות על קבר רבי נחמן באומאן.

שימוש נוסף בדרכונים אלה נעשה להעברת־כספים מישראל ואליה בני־גוד לחוק.

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, דורש להוציא את ישיבת שובו־בנים מהרובע המוסלמי, מכיוון שהם גורמים שם לתסיסה ועמותים.

לטענת כתב־התביעה סוחטים ראשי־הישיבה כספים ממישפחות החוזרים בתשובה המצטרפים לישיבה. אמה של איריס, אלמנה בודדה, נדרשה לשלם לישיבה כהלוואה 20 אלף דולר. אלה היו כל חסכונותיה. לאחר גירושי בתה, כאשר ביקשה האם את החזרת ההלוואה, סירבו ראשי הישיבה להחזיר את הכספים. כאשר התעקשה האם והגישה תביעה להחזרת הכסף וזכתה בה, הוטל חרם על הבת והיא גורשה מהחצר.

בבית־הדין שגירש את איריס מבע־לה, 12 יום לאחר שיחרורה מבית־החולים לחולי־הנפש, קבעו הרבנים: „הריני מאשר כי הבד"ץ ברקו את של בית־החולים טלביה. אחיה הבכור פנה לבית־המישפט בתל־אביב והכריז עליה כפסולת־דין. בחודש מאי השנה קיבל את האפוטרופסות עליה. חודש לאחר שקיבל האח אפוטרופסות, הגיש עורך־הדין אמיר תביעה לבית־המיש־פט המחוזי בתל־אביב, למזונות עבור איריס וילדיה, וכן לשם קבלת החזקה בילדים. בכתב־התביעה מסופרים כל קורותיה. הבעל, הנתבע, שהתחתן בינ־תיים עם החוזרת בתשובה החדשה שהגיעה לישיבה, הכחיש בכתב־ההגנה שלו את כל הנאמר על־ידי איריס.

זמן מה אחרי הגירושין, כשהיא מבולבלת וחסרת־אונים, נותרה איריס בירושלים בביתם של חסידים. היא המשיכה לקבל טיפול במרפאת־היום של בית־החולים טלביה וראתה מפעם לפעם את בנה, שנשאר בידי מישפחת חסידים בירושלים. את התינוקת, שנולדה כאשר איריס היתה במצב נפשי קשה, גידלה הסבתא בתל־אביב.

למרות שאפוטרופסה הגיש תביעה לבית־המישפט המחוזי, וביקש שאיריס תקבל לרשותה את שני ילדיה וכן מזונות עבורם, הגיש בעלה לשעבר תביעה חדשה לבית־הדין הרבני ולי־בית־המישפט המחוזי בספטמבר 1987. הוא הסביר כי יש לו אפשרות טכנית להחזיק את הילדה אצלו, וכי הוא מבקש כי היא תוחזר לירושלים ותהיה ברשותו.

לבקשה זו צירף תצהיר של איריס, שבו היא מצטרפת לבקשתו, ומסכימה כי הבת תוחזר לירושלים. וזאת למרות שפנתה קודם בבקשה לקבל לעצמה את שני הילדים. בעתירתו, טען האב, כי תביעתה של איריס מלאה שקרים, עיוות המציאות, והיא קנטרנית ומציקה.

באותה תקופה חששה איריס מחרם שיוטל עליה בידי רב־הישיבה. אחרי שזכתה אמה בתביעתה הכספית נגד הישיבה, וקיבלה את כספה בחזרה, הוטל החרם על איריס. נאמר לה מפי בעלה ומפי הרבנית כי עליה לעזוב את הישיבה.

מאז מתגוררת איריס בתל־אביב ב־בית־אמה. היא מגדלת את בתה ומת־אוששת מהמאורעות הנוראים שקרו־לה. המילחמה מתנהלת כעת על הזכות להחזיק בילדים. תביעות, ותביעות שכנגד, תלויות בכמה בתי־מישפט, וגם הבג"ץ דן לאחרונה בשאלה למי הסמכות לדון בפרשה.

עורך־הדין אמיר טוען כי ברשותו עוד תומר־נפץ רב, שאותו הוא שומר לדיון בבית־המישפט. הוא מצהיר כי יש בדעתו להילחם בישיבה עד תורמה, בכל האמצעים שברשותו, ולהוכיח את כל האשמותיו כנגדה.

אילנה אלון ■

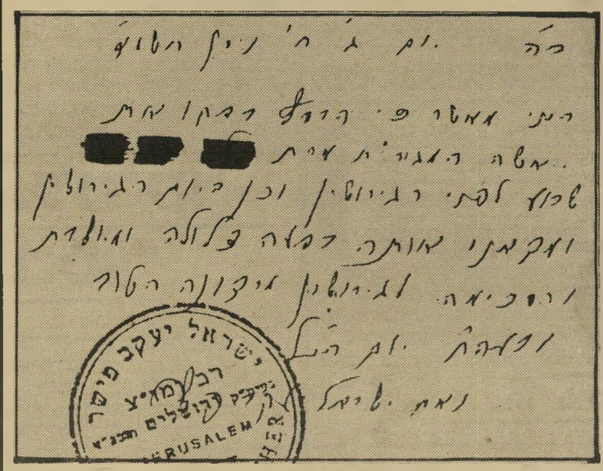

אישור הרבנים שהאשה שפויה
„מצאנו אותה בדיעה צלולה ומיושבת..."

אבי וילמן, העולם הזה

פרקליט אמיר
„אלחם עד חורמה!"

האשה המגורשת שבוע לפני הגירושין, וכן ביום הגירושין ומצאנו אותה בדיעה צלולה ומיושבת והסכימה, והגירושין מרצונה הטוב."

מבולבלת וחסרת־אונים

ב אותה תקופה לא היתה איריס צלולה בדעתה. היא המשיכה לקבל טיפול רצוף במחלקת - יום

במדינה

(המשך מעמוד 6)

סוג חדש של מנהיג מיזרחי במיפלגת־העבודה, והוא יכול להתחרות בצעירים המיזרחיים המצליחים של הליכוד.

● הכישלון של זוויליל לא הזיק למיפלגה. היה זה הפסד־בכבוד, כמעט־ניצחון, ושימעון פרס מיהר לנצל את יוקרתו החדשה של זוויליל על־ידי מינוי דחוף של האיש כראש מטה־ההסברה של המערך.

כל הפרשה הזאת גילתה מחדש את מיומנותו הרבה של שימעון פרס כמ־נהל־מיפלגה. הדברים נעשו באלגנ־טיות, בלי זעזועים מיותרים, באווירה של שמאלץ דביק וסמיך.

בתחום הזה אין כיום מתחרה לשימעון פרס, והדבר יחזק את מעמדו במנגנון מיפלגתו.

ציונות כדאי לדעת אידיש

זוויליל מייצג את הרוב המיזרחי של ישראל. דיניץ מתאים לרוב האשכנזי של יהדות העולם.

ההתמודדות שנערכה במיפלגת־ה־עבודה על תפקיד יו"ר ההנהלה הציו־נית הבהילה שני היבטים של התנועה הציונית, שלא זכו בתשומת־לב מס־פקת.

ההיבט הראשון: ההסתדרות הציונית הפכה בגלוי למכשיר של המיפלגות הישראליות. המועמדים לא נבחרו על־ידי יהדות העולם, אלא על־ידי המיפלגות בישראל. לקונגרס עצמו לא נותר אלא תפקיד האישרור הפור־מלי. יהדות העולם יכלה להפעיל רק זכות־וטו, כפי שעשתה באמצעות הג־בירים, בעלי־המגבית, לגבי אחד ממוע־מדי מיפלגת־העבודה.

יש דמיון מסויים בין ההסתדרות הציונית, כפי שהיא כיום, ובין האינ־טרנציונל הקומוניסטי ("קומאינטרן") בימי סטאלין. או מינתה מוסקווה את ראש האינטרנציונל, וגם את ראשי כל המיפלגות הקומוניסטיות בעולם. כך מנה כיום ירושלים את כל העסקנים היהודיים החשובים ברחבי תבל.

הקומאינטרן פורק על־ידי סטאלין, אחרי שאבד עליו הכלח. ההסתדרות הציונית קיימת.

ההיבט השני: העם היהודי שמ־חוץ לישראל הוא כיום עם אשכנזי. בהתמודדות בין ניסים זוויליל ושימ־חה דיניץ, ואת היתה הנקודה המכרעת, אף שלא דובר על כך בגלוי. חוץ מקי־בוצים יהודיים קטנים מסביב לים־התיכון, ובעיקר בצרפת, כל הפזורה הי־הודית מדברת כיום אידיש. זוהי השפה המאחדת אותה.

באותה השעה התקבצה היהדות המיזרחית בישראל, והיא מהווה כיום רוב גדל והולך במדינה.

קיטוב זה ילך ויגבר. יהדות ישראל תהיה מיזרחית יותר, יהדות העולם תי־שאר אשכנזית.

זוויליל, יליד־תוניסיה, ייצג את הכוח העולה בישראל. דיניץ התאים יותר לפזורה האשכנזית, ועל כן נבחר.

הוא יהיה עתה מופקד על הגוף, המ־הווה מכשיר בידי ישראל לניצול היה־דות העולמית לצרכיה, במעטה של סיסמות התואמות את המציאות פחות ופחות.

המעמד ההיסטורי

הורמו ידיים. התלהטו הרוחות. ובסוף קרה הכל כפי שהיה צפוי.

יוסי עין־דור ■

פיתאום הורמו ידיים, אנשים צעקו זה על זה. הרוחות התלהטו. חברי־ליכוד נגד אנשי מיפלגת־העבודה. הסיבה: הליכוד רצה לדחות את מועד־ההצבעה לתפקיד יושב־ראש הנהלת הסוכנות והתנועה הציונית.

לליכוד היה ברור שמועמדו לתפקיד, השר גידעון פת יפסיד בהתמודדות עם שימחה דיניץ, מועמד העבודה.

כל שעות־הבוקר התנהלו הוויכוחים סביב השאלה אם יתנהלו הבחירות או לא. ואם ייערכו, באיזו שיטה ייערכו.

הוויכוחים עברו מאולם המליאה אל המיסדרונות. באולם נעשו ניסיונות כושלים לנאום. מילבד הנואם עצמו, איש לא התעניין בדברים הנאמרים.

בקהל ישבה קבוצת צעירים ששרה: „הנה מה טוב ומה נעים, שבת אחים גם יחד!" זה נישמע ציני לאור הנסיבות.

השעה 11:20. יושב־ראש תנועת „מגשימים" ניסה לנאום. דבריו שוסעו מדי פעם. אריה דולצין, היושב־ראש היוצא של ההנהלת־הסוכנות, ביקש לדחות את הנאום לזמן אחר, שבו, יתכן שתהיה אחדות בין הנוכחים.

גידעון פת, משה ארנס ואליהו בן־אלישר ניכנסו לאולם. נשמעו הרבה מחיאות כפיים.

מחוץ לאולם־המליאה נערכו מסי־בות־ע'יתונאים ספונטניות. כל אחד רצה להתבטא, להסביר מה שקורה. הרוב ניסה לכפות רעתו על המיעוט, המיעוט התנגד, וחוזר חלילה. היטיב לבטא זאת מזכ"ל מיפלגת־העבודה, עוזי ברעם: „אני מרגיש שכמעט אף אחד מהנוכחים כאן לא שייך בכלל לענין. כל דרך ניהול הקונגרס נראית לאי־רלוונטית. הרגשה מאוד לא נעימה לשהות כאן. מילבד מילחמה על כיסאות, אין כאן כלום!"

מחיר התהילה. השעה 12:00, ועוד אין כוונה להתחיל בבחירות, למרות שהמועד נדחה כבר פעמיים. רק נואם דובר ספרדית ניצב על הבימה ואמר: „אם אתם לא מגשימים, אתם לא ציונים!"

השעה 12:07. חיליק לקט, יושב־ראש תנועת־העבודה־הציונית, עשה הפסקה מעיסוקיו מאחורי הקלעים והגיח אל הבימה. לא לזמן רב. מיד ירד ללחוץ את ידיהם של פת ומתתיהו דרובלס. אחר־כך עלה שוב לבימה, כדי להודיע שהתקבלה החלטה לערוך את הבחירות לתפקיד היושב־ראש באותו יום, ואת הבחירות לתפקיד נשיא התנועה הציונית יקיימו למחרת.

לפתע הגיע חבר־הכנסת מהליכוד, רב שילנסקי, ובידו בקשה לבית־הדין של התנועה הציונית להוצאת צו־מניעה נגד קיום הבחירות.

12:13. השר יעקוב צור עלה לבימה לנאום. דקה אחת אחר־כך ירד. פשוט לא נתנו לו לנאום. הרעש באולם היה מחריר, והשר נעלב. לאיש מהעסקנים זה לא הפריע. הם המשיכו בוויכוחים האינסופיים. האשמה הופנתה לעיתו־נאים ולצלמים. אנשי־הביטחון נקראו לפנות את „המפריעים" מהמקום.

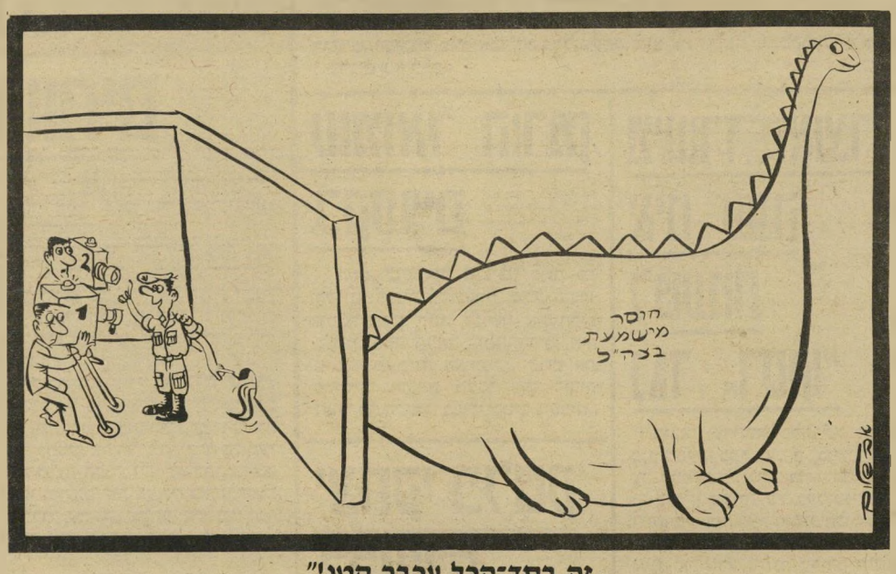

„זה בסך־הכל עכבר קטן!"

כשעה 12:30 הודיעו שההצבעה תחל בעוד רבע שעה. רק אז השתרר סדר במקום. בליכוד הבינו שכבר לא יועילו כל ניסיונות דחיית ההצבעה.

13:17. השר פת הגיע להצביע. כפי שג'נטלמן נוהג, הוא בירר היכן סוף התור, והלך לשם.

אך לא להרבה זמן. מיד החל בסבב בין הקלפיות האחרות. תרגיל ביחסי־ציבור. הוא אף זכה בנשיקה משרה דורון. מחיר התהילה.

13:23. מועמד מיפלגת־העבודה הגיע, ועבר מסלול דומה לזה שעבר יריבו. הרבה לחיצות־ידיים, הרבה חיוכים, הרבה אמירות תפלות.

נפעם ונרגש. ארבע שעות ערכו הבחירות. בינתיים עלו וירדו נואמים. המיזנון, הרכילויות, הניחושים היו הרבה יותר מעניינים. חדר־התיקשורת התמלא בפרשנים ובחוזי־עתידות.

השעה כמעט 17:00. למהדורת־החדשות מועברת הידיעה הבלתי־רישמית שלפיה דיניץ זכה ב־58 אחוז מקולות המצביעים, ופת זכה רק ב... הנהירה לאולם החלה.

17:07. הובאו התוצאות הרישמיות

(המשך בעמוד 10)

מאת יגאל לביב

כונס נכסים למארק שגאל

כונס־הנכסים הרשמי של מדינת־ישראל מטפל לא רק בעיסקי אל־על ויתר החברות שבית־המישפט העביר לאחזקתו. אחת לכמה חודשים, בהגיעו לניו־יורק, הוא חותם על המחאות של אלפי דולארים למחסנים, המאחסנים מזה 10 שנים את אחת הפשלות הגדרלות של המדינה.

בשיא שילטונו של **מנחם בגין** יזם ידידו הטוב, איש־הספנות־לשעבר **מאיר** (סומרפין) **הלוי** רעיון: הצייר הדגול **מארק שגאל** יתרום ציור, יעשו ממנו 10 אלפים תבליטים מכסף, שיימכרו לחובבי־האמנות במחיר 500 דולר האחד. התמורה, 50 מיליון דולר, תוקדש לקידום הציונות ובניית מדינת־ישראל.

בגין אישר בהתלהבות את הרעיון ונתן למאיר הלוי הדר במישרד־ראש־הממשלה. הוקמה חברה מיוחדת לצורך התוכנית. שגאל תרם ציור, ומיטבעת־הכסף הידועה באמריקה, פרנקלין מינט, טבעה 10 אלפי תבליטים. המימון של הפרוייקט היה על־ידי בנק־דיסקונט, בערבות המדינה.

כאשר התחילו לנסות למכור את התבליטים, התברר כי הקונים אינם פראיירים. הם לא הבינו למה עליהם לשלם 500 דולר תמורת תבליט שיש בו שלוש אונקיות־כסף, שמחירן אינו עולה על 21 דולר. התוצאה: אף תבליט אחד לא נמכר, וכולם שוכנים עד היום במחסני־הערובה של חברת ט־ד־ויס בניו־יורק.

החברה של הלוי נקלעה לקשיים והגיעה לידי **עמרם בלום**, כונס־הנכסים הרשמי, המשלם מאז בכל שנה את הדרוש לאיחסון התבליטים.

יזם הלוי
הקונים אינם פראיירים

איש אינו מעז להורות להתיכן ולמכור את הכסף כדי להציל מה שניתן להציל, וכך מזה 10 שנים מוציאה המדינה עשרות אלפי דולארים לשנה על איחסון מוצר מיותר.

אין ביטוח נגד רווחים

בנק המיזרחי היה מבוטח בחברת־הביטוח אריה, מפני סיכונים הנובעים ממעשי־מירמה של עובדיו.

מנהל־סניף של המיזרחי עשה מעשים בניגוד לחוק, ואישר ערבויות ללקוחות בניגוד להוראות הבנק. הבנק טען בתביעה כי הרווחים היו מרומים ולא־כשרים, ולכן על חברת־הביטוח לפצותו.

תקציר פסק־הדין של **נוח סביר**, המספר על כך, מציין שבית־המישפט העליון קבע בפסק־הדין כי הביטוח נועד לפצות את הבנק במיקרה של מעשים לרעת הבנק, ולא לטובתו. כאשר נעשו מעשים תוך מעילה־באמון שגרמו לבנק תועלת, הרי אין קשר בין המעשים לבין הנזקים שהבנק טוען להם.

נייר־העיתון יתייקר

מחיר נייר־העיתון יעלה בקרוב ב־25%, ויעמוד על 870 דולר הטון. יצרני נייר־העיתון בעולם, ובעיקר השוודים והדרום־אפריקאים, החליטו על הייקור לאור המחסור החמור בנייר־עיתון.

בשנתיים האחרונות גדלה צריכתו בעשרות אחוזים, ולא הוקמו מיפעלים חדשים. הביקוש מצד אמריקה גדל, ועתה, היא אינה קונה רק מקנדה, אלא אף מיצרנים באירופה.

שמואל הורמן בקשיים

היזם **שמואל הורמן** נתון בקשיים. חובות והמחאות שלא כובדו אילצו אותו לתת לנושיו את חלקו במלון אילת קראב הוטל. הורמן היה עובד התעשייה האווירית, שיזם את פרוייקט אורנית מעבר לקו הירוק ואחר־כך המשיך בפרוייקטים נוספים.

מישרד־האוצר אינו עונה לטענות נגד „רסקו"

מוכיר ועדת־הכלכלה של הכנסת פנה בשעתו כמה פעמים למישרד־האוצר, למפקח על שוק־ההון ולחברת רסקו בעניין טענות של בעל־מניות של רסקו כי קופח בעת חישוב חלוקת־זכויות. כל פניות המזכיר, **דוד לב**, לא נענו, או שלא ניתנה עליהם תשובה עניינית.

בעיקר התלונן מחזיק־המניות **חיים ארליך** כי שערי המניות הנרדו במכוון ביום הקובע, שבו חולקו מניות־הסבה, וכתוצאה מכך נגרמו למחזיקי־המניות נזקים כבדים ביותר.

יצחקי־פלטק בקשיים

עיסקי־הבנייה של **אבנר פלטק** ושותפו בניו־יורק אינם עולים יפה. המיתון בשוק־המקרקעין השפיע גם על עסקיהם, וכמה מנושיהם אינם מציעים לחים לגבות את המגיע להם. השפל גרם גם להרעת היחסים בין השניים.

פלסק עוסק בעיקר ביהלומים ובאבני־חן, וכך הכיר את שותפו **יצחקי**, שהיה באותו ענף.

מתקשים לחדור לעולם־העסקים האמריקאי, מפני ששיכבת־הניהול הישראלית באה לפירקי־זמן קצרים, ואינה מצליחה להתערות בחיים באמריקה.

המנהלים הישראליים חוששים מפני הסתבכויות, וגם מפני ביקורת של הפיקוח על הבנקים בארץ במיקרה של הפסד. הפיתרון הוא בהרחבת שיכבת־הניהול של אמריקאים, או של ישראלים השוהים תקופה ארוכה באמריקה.

עדיבת קראוס הביאה לגל פרישות של בכירים מן הבנק. שלושת מנהלי ההלוואות — **גיורג' דלאל, מוריס ויים ומשה צוקר** — עברו למוסדות כספיים אחרים.

„המיזרחי" ניו־יורק: גם בימי ראשון

בסניף בנק־המיזרחי בשכונה התרבדית בורו־פרק בניו־יורק עובדים בימי־ראשון. נשיא הבנק, **אליעזר לרנר**, מסביר כי הדבר בא לאפשר ליהודים, המטיילים ביום החופשי הזה, להיכנס לסידורים כספיים, כאשר אינם טרודים בנישרד.

לרנר החליף את מקים־הבנק, **משה קראוס**, שפרש לא־מכבר. לרנר רוצה להפוך אותו לבנק מיסחרי רגיל, שלא יהיה מושתת רק על ניירות־ערך. תחת ניהולו יהיה הבנק מבוסס בעיקר על לקוחות יהודים וישראליים, שאינם יכולים לקבל מימון בדרך הרגילה ב־בנקים אמריקאיים. הבנק דורש פיקדון מינימלי של 5000 דולר לפתיחת חשבון, כדי למשוך בעיקר לקוחות עיסקיים.

לרנר סבור כי הבנקים הישראליים

המחאות ללא חתימה מאחור

למאות בעלי פנקסי־המחאות זה קרה: הם נטלו את אחת ההמחאות וחתמו על גבה כדי לפרוטה או להסבה, אולם החתימה לא נראתה. הם ניסו שוב ושוב, אך לשווא. בשאט־נפש החליטו כי העט אינו תקין, ונטלו אחר. ושוב אותה התוצאה. משפנו לפקיד־הבנק וביקשו עט אחר, הסביר להם כי העט שלהם בסדר גמור. הנייר של ההמחאה הוא שאינו בסדר.

ההמחאות מודפסות במיוחד עבור הלקוחות על גבי נייר בימי מיוחד, שאינו מצריך נייר־העתקה כדי שייש־ארו עותקים בידי הנותן. אולם הן מסר־נות לאפשר כל ריישום על גבן. לכן נכשל כל נסיון לותתם בעט כדורי על גב המחאה זו.

„לנדקו" — הסוף

בנק לאומי התייאש מניסיונותיו של **אהרון רובינשטיין** להבריא את חברת־הנכסים לנדקו.

החברה חייבת לבנק מעל 20 מיליון דולר. נכסיה מוערכים בסכום דומה, אולם סיכויי־מימושם קשים.

הבנק מינה את עורך־הדין **יורם**

קבלן רובינשטיין
20 מיליון דולר חובות

אלרואי לניהול החברה ומכירת נכסיה, וביטל את זכויות הניהול של אהרון רובינשטיין.

לנדקו היא בעלת רשת־המלונות קונקורד, גם מיפעלי השימורים עסיס ומן.

שאול לוינשטין עושה מיליונים

היזם הישראלי **שאול לוינשטיין**, בנו של הקבלן הוותיק **משולם לוינשטיין**, עושה חיל בניו־יורק. הוא התיידד עם איש־העסקים **פאול יובין**, שהיה בעבר מנכ"ל ירידי המיזרח.

יובין ירד לאמריקה והתעשר בסיוע **משולם ריקלים**.

יובין ולוינשטיין רכשו ביחד שטח־קרקע בסטייטן איילנד, ב־800 אלף דולר, השיגו רשיונות־בנייה, ומכרו אותו כעבור שנה תמורת 1.8 מיליון דולר ושליש הדירות שמותר לבנות עליו. על השטח ייבנו 176 דירות.

מחלה בניית העיר מודיעין

חברת־הבנייה הגדולה אשטרום נכנסה לשותפות ב־50 אחוז בפרוייקט העיר מודיעין, שעל הקו הירוק. היזמים הם הארכיטקט **טוני לייטרסדורף** ו**מוטי זיסר**, שהיה יזם העיר עימנואל.

הפרוייקט כולל כיום 700 דונם מפותחים, שעליהם נבנים 800 קוטג'ים. המכירה תתחיל בעוד חודש.

במדינה

(המשך מעמוד 9)

של הבחירות. דיניץ זכה. סוף־סוף היה קצת סדר ושקט באולם המליאה.

חיליק לקט עלה לדוכן־הנואמים והסביר מה לקוי בעבודת הסוכנות. התנהגות הצירים המחישה זאת היטב.

דיניץ נכנס לאולם, נופף בידיו לקהל, זכה במחיאות־כפיים סוערות, ניגש לנאום. „אני נרגש ונפעם מגודל המעמד..."

שתי דקות אחריו הגיע פת. הצלמים כבר לא עטו עליו, לא מיהרו. הוא עלה לשולחן־הנשיאות, חיבק ונישק כאילו נבחר לתפקיד. בנאומו הציע לדיניץ את עזרתו בכל שיהיה נחוץ, ובעיקר בתחום המינהלי. זה היה רמז עבה מאוד לכך שהוא מתעניין בתפקיד הגיזבר, שממנו יפרוש עקיבא לוינסקי, המוער־מר הנשכח לתפקיד־היו"ר. לוינסקי בילה את כל הישיבה בשינה מתוקה.

ביטחון עין עצומה

צה"ל הוא הגוף היחידי במדינה שאינו כפוף לביקורת ציבורית אמיתית. זוהי התוצאה.

מתאבד יחידי, שעבר את הגבול בגלשן, הצליח להעמיד את המדינה כולה על רגליה.

כמעט שבועיים אחרי התקרית, שבה ניספו חיילי־הנח"ל והתוקף, המשיכה התקרית להכות גלים. צה"ל הוסיף לתקקור. מפקדים וחיילים נענשו. קצינים מחו פומבית. בממשלה נערכה התנצחות מילולית חריפה בין השרים יצחק רבין ואריאל שרון. מומחים שונים מתחו בכלי־התיקשורת ביקורת על מצב־הכוננות של מחנות־צה"ל ברחבי האריץ. סגן־אלוף (מיל') טען בטלוויזיה כי מה שהתרחש במחנה־הנח"ל יכול היה לקרות בכל מחנה אחר בארץ.

פטריוטיזם מזוייף. שאלה אחת התבקשה מאליה: מדוע התעוררה ביקורת זו אחרי שקרה מיקרה טראגי, ולא לפני כן?

אותו קצין גילה בטלוויזיה כי אחרי תרגיל בחטיבת הנח"ל הוזהרו המפקדים מפני ליקויים חמורים. מדוע לא תוקנו ליקויים אלה אז?

יש לכך היבט, שלא זכה בשבועיים אלה בתשומת־לב הראוייה. הוא נוגע לעיתונות.

צה"ל הוא הגוף היחידי במדינה שאינו נתון לפיקוח עיתונאי אמיתי. מצב זה נובע מכמה סיבות:

● **הצנזורה הצבאית**, שכל כלי־התיקשורת כפופים לה, אינה מאפשרת פירסום פרטים כגון מצב־הכוננות של מחנות־צה"ל. למעשה מגינה הצנזורה על צה"ל מפני כל ביקורת עניינית מפורטת, בטענה שיש בה כדי לגלות סודות לאוייב.

● כמעט כל „הכתבים הצבאיים" של העיתונות היומית אינם אלא יחצ"נים של צה"ל ומלחכי־פינכתו. הם מלווים את מפקדי צה"ל בקריאות „הידד", ולא יעלה על דעתם למתוח ביקורת רצינית על הפגמים שרבקו בגוף גדול וחשוב זה.

● קציני־צה"ל שייכים לגוף מישמעתי. אין להם כל אפשרות להתבטא באופן חופשי ולמתוח ביקורת, ולוא גם בעקיפין. המצב הוחמר באחרונה, כאשר הרמטכ"ל החדש, דן שומרון, הטיל על קציניו איסור חמור של התבטאות פומבית.

● פטריוטיזם מזוייף, ההופך את צה"ל לפרה קדושה, גורם לצנזורה עצמית נוספת של העיתונים.

שום גוף אינו יכול לתפקד באופן יעיל במישטר הדמוקרטי, אם אין הוא חשוף לעין הפקוחה של אמצעי־התיקשורת. צה"ל מוכיח את הכלל הזה מחדש: הגוף היחידי בארץ המשוחרר לחלוטין מביקורת כזאת הוא גם הגוף שבו מתגלים עתה, אחרי האסון, פגמים שהתפתחו במשך זמן רב באין מפריע.

רקוויאם לפרדי

כולנו קראנו לה פרדי.

היא היתה מיוחדת. אך אינני מסוגל להגדיר במה בדיוק היה ייחודה.

היא לא היתה אינטלקטואלית. לא היה טעם לדבר איתה על פוליטיקה ועל הפילוסופיה של עימנואל קאנט.

על מה דיברנו בעשרות שעות של שיחה? פשוט מאוד: היא היתה משעשעת. היא היתה טובה. היא היתה ישרה. היא היתה עליזה. היא גם היתה, בדרך־כלל, קצת שיכורה.

את המועדון הראשון שלה פתחה במרתף שליד ביתי. אחרי הצוות, כשהייתי מסיים את עבודתי, הייתי יורד אליה לעתים קרובות ושותה כוס אחת או שתיים. אפשר היה לשתות ליד הבר, אפשר היה לשבת ולקשקש עם אנשים מעניינים. אפשר היה לרקוד.

פרדריקה

כשעברה למקום חדש, בסוף הירקון, הלכנו אחריה. כאשר פתחה את הפאב בפרישמן, ליד הטיילת, באנו עימה. מכיוון שגם היא וגם בעלה היו אדריכלים, היו כל המקומות מסודרים בטוב־טעם.

היא היתה המארחת המושלמת. ידעה מתי רצית להיות לבד, ומתי בא לך לגלגל עימה שיחה. היתה לה אינטואיציה לבני־אדם. היא הכירה אותם.

עבר זמן עד שתפסתי כי מתחת למעטה העליז מסתתר אדם עצוב. עוד לפני שנחלה כישלון חרוץ במועדון האחרון שלה, ולפני שבעלה לקה בסרטן ולבסוף נפטר מול עיניה, כבר היתה מלאנכולית. האלכוהול היה דרך הבריחה. דרך של התאבדות.

פרדי סימלה את חיי־הלילה של תל־אביב בשנות ה־60. עידן זה הגיע לקיצו ביום־הכיפורים 1973. כאשר השכול שרר בבתים כה רבים. לא הלכנו למועדוני־לילה. ואז, איכשהו, נגמלתי בכלל ממינהג זה. אחרי המילחמה לא חזרתי לבלות כפי שעשיתי קודם לכן. וכמוני. אני מניה. רבים.

בא דור חדש של פאבים. סיגנון אחר. פשוט יותר. וולגארי יותר. נפתחו מועדונים „אכסקלוסיביים" של נובו־רישים ומעלימי־מס למיניהם. לא היה עוד מקום לגברת אירופית. בעלת קלאסה.

לכן התבודדה. הסתתרה. שתתה. עד מוות.

המתכון של ניקיטה

מיכאל גורבאצ'וב הגיע השבוע לרמת־הפופולאריות של רונלד רגן. הוא רופף את „התיקשורתן הגדול" במישחקו שלו ובמיגרש הביתי שלו. אחרי דור שלם של סידרות־טלוויזיה אנטי־סובייטיות, סרטים אנטי־סובייטיים. נאומים ומאמרים וספרים אנטי־סובייטיים.

איך הוא עשה את זה? מה המתכון שלו?

אני יודע. מפני שקיבלתי שיעור ישר מפי הסוס. אולי כבר סיפרתי את זה פעם. מה אפשר לעשות.

זה היה בסוף ימי הנשיאות של דוויייט אייזנהואר, ב־1959. הוזמנתי לאיזה נשף־צדקה במלון ולדורף־אסטוריה במנהאטן. השאילו לי טאקסידו ופרפר שחור, והלכתי. הושיבו אותנו מסביב לשולחנות עגולים גדולים.

אחרי הנאומים התחילו לנגן, וכל באי־הנשף קמו לרקוד. נשארתי יושב ליד השולחן שלי (אינני רקדן מיי־יודע־מה, וגם באתי בלי בת־לווייה.) ישבתי לבדי. לבדי, זאת אומרת, חוץ מאיש אחד, כבן 50.

שתינו. וודקה אחת או שתיים. התחלנו לשוחח. הצגתי את עצמי. עיתונאי מישראל. הוא הציג את עצמו. הציר של הרפובליקה העממית הרומנית. אז היא היתה עדיין גרורה גמורה של מוסקווה.

„אתם היהודים," אמר האיש, וקצת השתרבו בו שגם הוא בן־ברית, „תמיד הייתם הכי חכמים בעולם. אז איך זה הפכתם בישראל כל־כך מטומטמים?"

שאלתי למה הוא מתכוון.

„היחס שלכם לערבים," השיב. „בלי שכל. מדוע אתם לא עושים איתם שלום?"

האיש לא ידע מי אני, ומהן דיעותי. שאלתי בסקרנות: „איך היית אתה עושה את זה?"

ומכאן באה הרצאה, בעזרת עוד כמה כוסיות:

תלמדו מן הרוסים. הם יודעים איך עושים את זה.

הנה, ניקיטה חרושצ'וב הגיע לידי המסקנה שהמילחמה הקרה אינה טובה לארצו. הוא החליט לשים לה קץ. מה עשה? שיגר איגרת לאייזנהואר? פנה לג'ון פוסטר דאלס (או שר־החוץ האמריקאי, שונא־קומוניסטים בדם)?

בטח שלא. הרי זה היה ביזבוז זמן.

אז מה עשה? נקט אלף ואחת יוזמות קטנות.

בבוקר הזמין מישלחת של חיילים בריטיים משוחררים למיפגש עם ותיקי־המילחמה הרוסים בסטאלינגראד, כדי לחגוג את הניצחון המשותף. בצהריים כתב ללישכת־המיסחר בטוקיו ואמר שאילו שרר שלום בעולם, היה השוק הסובייטי האדיר נפתח לפני התעשייה היפאנית. בערב העניק ראיון לרשת־טלוויזיה אמריקאית מחוף־אל־חוף. בבוקר למחרת הגיש לאו"ם הצעה לפירוק־הנשק. בצהריים...

וכן הלאה. יום אחרי יום. מאה יוזמות קטנות, שזכו בסיקור תיקשורתי. כל ידיעה קטנה שינתה מעט את דעת־הקהל האמריקאית. זה הצטבר. כעבור כמה חודשים, חלה תזוזה ממשית.

עכשיו כבר לא נותרה לאייזנהואר ולדאלס ברירה. הם נאלצו להיענות בחיוב ליוזמות הסובייטיות לסיום המילחמה הקרה, כי דעת־הקהל תבעה זאת.

זהו השיעור שקיבלתי. כעבור כמה זמן הביט ג'ון קנדי, שסימל את הגישה החדשה, את ריצ'ארד ניקסון, שנחשב כאנטי־קומוניסט מושבע. נחתם ההסכם הראשון לאי־הפצת הנשק הגרעיני. התחיל הדטנט.

אחר־כך הדהים את חרושצ'וב, ויורשיו קילקלו קצת את המישחק. אבל עכשיו בא גורבאצ'וב, ומיישם מחדש את המתכון של ניקיטה. יוזמות. הכרזות. ראיונות. פרסטרויקה. גלאסנוסט'. שיחרור אסירי־ציון. שיפור יחסים. הכל בזיל הזול.

שנה־שנתיים של פעולה שיטתית, והנה נאלץ רונלד רגן, מלך האנטי־קומוניסטים, לנהל מדיניות המקוממת נגדו את כל חסידיו המקוריים, אנשי הימין הקיצוני, והמתקבלת בברכה על־ידי יריביו בקונגרס. כשם שאנוור אל־סאדאת הכריח את מנחם בגין לפעול בניגוד לכל הנטיות הטבעיות שלו.

מסקנה: אתה יכול להכתיב ליריביך את התנהגותם. אתה יכול לכוון במעשיך את דעת־הקהל שלהם. אם יש לך שכל. אם אתה יודע איך.

או כמו ששאל אותו גורי, שאולי היה יהודי: מה קרה לשכל של היהודים?

מפקד הצוללת

בראיון המרתק של רם עברון עם הגאון הצעיר, יליד־איראן, הוזכר כבדרך אגב גם שמו של הכומר נימלר.

אותו נימלר כתב את השורות המרגשות: „הם באו לקחת את היהודים. אני לא הייתי יהודי. לכן לא הרמתי את קולי. / הם באו לקחת את הקומוניסטים. אני לא הייתי קומוניסט. לכן לא הרמתי את קולי. / הם באו לקחת את הסוציאל־דמוקרטים. אני לא הייתי סוציאל־דמוקרט. לכן לא הרמתי את קולי. / הם באו לקחת אותי. לא נותר מי שיכול היה להרים קול למעני."

מאחורי השורות רבות־העוצמה האלה מסתתר סיפור מרתק.

מרטין נימלר היה גיבור־מילחמה. במילחמת־העולם הראשונה היה אחד ממפקדי־הצוללות האגדתיים, שריתקו את דימיון העם הגרמני.

אחרי המילחמה הצטרף לזמן־מה לאחד „הגייסות החופשיים" — צבאות פרטיים של חיילים גרמניים משוחררים, שלחמו באירופה המיזרחית נגד הקומוניסטים, הפולנים ועוד. מתוך הגופים האלה קמו לאחר־מכן פלוגות־הסער הנאציות.

לאחר־מכן שינה נימלר את טעמו, „חזר בתשובה", והיה לכומר. בעזרת עבדו עתיר־ההילה, היה לאחד ממנהיגי הציבור הפרוטסטנטי.

כאשר עלה אדולף היטלר לשילטון, קיבל גם נימלר את פניו בהתלהבות. שנות הרפובליקה של וויימאר נראו לו כתקופת־חושך.

אין זה כל־כך מפליא, אם לוקחים בחשבון כי מייסד התנועה הפרוטסטנטית, מרטין לותר, היה אנטי־שמי פרוע, שתבע לגרש את היהודים, לשרוף את בתי־הכנסת ולהחרים את רכושם. הוא גם תבע להוציא להורג בעינויים את האיכרים המיסכנים, שהתקוממו נגד מישטר העריצות והדיכוי של האצילים בימי „מילחמות האיכרים".

אבל מצפונו של נימלר לא יכול היה להשלים עם האנטי־שמיות, מחנות־הריכוז ודיכוי אנשי־הכמורה המרדניים. ככל שגבר הטרור הממלכתי הנאצי, כן גברה רוחו־המרד של גיבור אותנטי זה. הוא גינה את הכמרים ששיתפו פעולה עם השילטון, מחה על הגזענות, פנה אל היטלר עצמו בדברי־תוכחה קשוחים. ביוני 1937 נשא בכנסיה שלו, שהיתה מלאה ער אפס מקום, דרשה אחרונה: „איננו מוכנים לשתוק לפי דרישת אדם, כאשר אלוהים מצווה עלינו להרים את קולנו" כעבור כמה ימים נעצר והועמד לדין.

אורי אבנרי

יומן איש

בית־המישפט זיכה אותו מרוב ההאשמות, ורן אותו לעונש־מאסר סימלי. אך בצאתו חופשי מבית־המישפט, נעצר על־ידי הגסטאפו ובילה את שבע השנים הבאות במחנה־ריכוז. בנס יצא חי. אולי היה אף בליבו של היטלר כבוד סמוי לאדם זה.

אחרי המילחמה חזר נימלר לפעילותו הכנסייתית, עד למותו.

רקע זה מעניק משמעות מיוחדת לווידוי, שצוטט על־ידי המרואיין של עברון. נימלר לא ניסה רק לתמצת את נסיון־חייו, אלא גם להשמיע אזהרה לעתיד, לאזרחי כל הארצות העומדים מול סכנת הפאשיזם.

גמל עיוור

מדוע הולכים שני שחקנים מעולים ועושים סרט אידיוטי, שבו מושקעים מיליונים. תחת לעשות בפרוטות סרט טוב?

לך תדע.

הלכתי לראות את הבטלנים מאשתר. מופיעים בו וורן ביטי ודסטין הופמן, שני שחקנים שאני אוהב. סרט ששניים אלה משחקים בו לא יכול להיות רע.

לא? ועוד איך!

זהו ניסיון עלוב לעשות קומדיה מטורפת. אבל העולם כבר ראה אלף קומדיות מטורפות טובות יותר, שנונות יותר.

העלילה נראית כאילו הועתקה מסרט ישן של האחים מארקס. אבל אז זה היה חדש. היום זה שרוף.

שני אמריקאים, זמרים־מלחינים, מזדמנים לארץ ערבית הדומה למארוקו. הם נקלעים לתככים בין הסי־איי־איי והמורדים. גרושו מארקס היה עושה את זה טוב. הופמן אינו גרושו מארקס. גם לא וורן.

זה ממש כואב. לזכור כי וורן שיחק את ריד באפוס — אדומים, וכי הופמן גילם את הגיבור הטראגי במחזהו של סוכן. כאן הם משתטים.

אמרתי לעצמי: סרט כל־כך רע, מוכרח להיות בו מסר עמוק כלשהו. חיפשתי אותו. מצאתי. הסי־איי־איי רע. גם המורדים רעים. ממש תגלית.

בימינו אי־אפשר עוד לעשות סרטים כאלה. בימינו אי־אפשר גם לקרוא לערבי בשם הפרטי „עבדול". בימינו יודע גם אחרון הכסילים בהוליווד שעבדול אינו שם פרטי, אלא עבד־אל, כלומר „העבד־של..." ואחרי קירומת זו מוכרח לבוא אחד מ־99 התוארים של אללה.

הדבר המצחיק ביותר בסרט הוא גמל עיוור. הה־חה־חה. ממש גמל עיוור. מצחיק לאללה!

בעיר האסורה

כשיצאתי מן ההקרנה של הסרט הקיסר האחרון היתה לי לרגע הרגשה של אובדן ההתמצאות, כאילו חזרתי זה עתה מחו"ל.

זה מעיד על הסרט. הוא לוכד את הצופה מן הרגע הראשון ומעביר אותו לפקין. הוא פורש לפניו פנורמה מרהיבה של 60 שנה בתולדות סין — החל מסוף שילטון הקיסרית־האם בראשית המאה ועד למהפכת המישמרות האדומים. כחוט־השני לסרט משמש גורלו של איש תמים, שהמיקרה העיוור הועיד לו תפקיד של סטאטיסט היסטורי. זהו פו יי, הקיסר האחרון של סין, שהומלך כפעוט בן 3, הודח כנער בן 8, ואחר־כך חי בכלוב־זהב של ארמונו, ב„עיר האסורה" שבפקין, בחברת שתי נשותיו.

השושלת הסינית הזאת באה ממאנצ'וריה, איזור־הספר הצפוני של סין. כאשר הרפובליקאים של צ'אנג קיי־שק גירשו לבסוף את הקיסר המודח מארמונו, אימצו אותו היפאנים וניצלו אותו למטרותיהם. כחלק מתוכניתם לשיעבוד אסיה הפכו היפאנים את מאנצ'וריה למדינת־חסות שלהם והמליכו עליה את פו יי, שהפך קוויזלינג לכל דבר. בתום מילחמת־העולם השתלטו הסובייטים על המדינה, לכדו את הקיסר־הבובה והסגירו אותו לידי הקומוניסטים הסיניים. הקיסר בילה 10 שנים בכלא, שוחרר, היה לגנן אלמוני בפקין ונפטר ב־1967.

סיפור אמיתי. חלקים ממנו זכורים לי מיומני־הקולנוע. זה יכול היה להיות עוד סרט אנטי־סיני שיגרתי. אך ברנארדו ברטולוצ'י האיטלקי יצר סרט זה בשיתוף־פעולה עם ממשלת־סין, וכך נוצר איזון מסויים. מנהל־הכלא לובש צורה אנושית, ואילו המיי־שמרות האדומים — הזכורים כיום לדיראון גם בסין הקומוניסטית — מתוארים בקנאים הרסניים.

פו יי (בסרט)

הכל אמין למדי. היפאנים נראים בעיניים סיניות: שתל־טניים, רצחניים, גסי־רוח. העלי־לה אינה חשובה כל־כך, למרות שהיא נוגעת ללב. בעיני מרבית הצופים, המאורעות נראים מן הסתם רחוקים וחסרי־חשיבות. היסטוריה. אבל הקסם המיוחד של סרט זה הוא בפריסת הפנורמה הסינית, המינהגים, האדריכלות, הפאר, התילבושות, המוסיקה.

אינני יודע מהו הדבר המקסים כל־כך בתרבות הסינית. הסרט הזה עוזר לנו לחוש בקסם הזה, החמקני כל־כך.

יתכן שהסצינה היפה ביותר היא אירוטית: הקיסר הבתול ושתי נשותיו מתעלסים בפעם הראשונה, מתחת לסדיני משי. למעשה אין רואים דבר. הדימיון משלים את החסר. פורנוגרפיה אמיתית.

אנשים

דוגמנית בפסים שחורים ★ פואד, בעל למופת ★ מסיבת יום־הולדת לאביבה גרנות ★ ותצוגת־אופנה לחווה יערי

■ כיצד נעתר חבר־הכנסת **אבא אבן** לבקשה לכתוב את המבוא לספר כן, אדוני ראש־הממשלה? תחילה פנו אליו המוציאים־לאור וביקשו ממנו בקשה גדולה — לתרגם את הספר מאנגלית לעברית. אבן — חבר־כנסת, עסוק במיוחד במתן הרצאות ובעיסוקים אחרים — נבהל. אחרי־כן, משהגיעה בקשה צנועה יותר, לכתוב רק מבוא לספר, הוא נעתר בשימחה וחש הקלה מרובה.

■ כאשר ראה השופט **אשר ארבל** את אוסף העבירות הקודמות של הנאשם, **יורם כהן**, רשם בגזר־הדין: „נראה לי שהגיע המועד לתת לחברה פסק־זמן מיורם כהן.“ רק אחר־כך הבהין השופט כי „פסק־הזמן“ נגזר בשל גניבת מכוניתו של מנכ“ל ע“ת. הנאשם נשלח לכלא לארבע שנים.

■ חוג־הסילון — זהו החוג שאליו משתייכת המיליונרית הסנגונית **ליליאן ויין**. האשה, ילידת־מרוקו, שהגיעה ארצה בשבוע שעבר כדי להשתתף בכינוס הפדרציה הספרדית העולמית, נטשה את ישראל וטסה לצרפת, לרגל שימחה מישפחתית. כעבור כמה שעות שבה ארצה והמשיכה בדיונים הקדחתניים.

■ הוא נראה אולי קשוח, אבל למעשה „פואד“ (חבר־הכנסת **בנימין בן־אליעזר**) הוא אב ובעל למופת, דאגן מאין כמוהו. השבוע נשמע מודאג במיוחד כששמע ברדיו על הסערה המתחוללת בדרום ותאונות־הדרכים שארעו שם. אשתו **דולי** טיילה באיזור זה, וידידיו של „פואד“ ידעו לספר שהשתגע מרוב דאגה. לבסוף שבה דולי הביתה בשלום. הסערה פסחה עליה.

■ הסופר **אמנון שמוש** טוען כי נדירת־היהודים דומה לנדירת־הציפורים. אי־אפשר לסביר אותה.

■ בוויכוח על חשיבות הטלוויזיה הזכיר ההיסטוריון **שלמה אהרונסון** כי הבסטיליה נכבשה למרות שלא היתה קיימת אז טלוויזיה. הגיב על כך העיתונאי **יגאל לב**: אילו היתה אז טלוויזיה, הבסטיליה לא היתה נכבשת כלל. האנשים היו יושבים בבתים ומסתכלים בתחרות כדורגל.

■ **אביבה גרנות** חגגה בכלא את יום־הולדתה ה־41. חברותיה לתא ערכו לה מסיבת־הפתעה, והיא יצאה מרוב שימחה במחול־הצעיפים. חברתה־לתא גרנות. כששאלו את קביליו מה היא חושבת על חדר, אמרה שקשה למצוא אנשים חיוביים כמותו, ושהוא יודע לפרגן גם כשקשה למצוא נקודות חיוביות באנשים ומצבים.

■ **ג'ודי מוזס־ניר** ערכה ביום השישי מסיבת יום־הולדת עליזה לבעלה, **עמירם ניר**, יועץ ראש־הממשלה לטרור. המסיבה היתה לכבוד יום־הולדתו ה־37 של ניר, וזו לא היתה מסיבת־הפתעה. בסוף החגיגה, שנמשכה עד השעות הקטנות של הלילה, חילקה ג'ודי שקיות, ובהן ממתקים והפתעות לכל 150 האורחים. בין השאר אפשר היה לראות שם את עורכי־הדין **יגאל ארנון** ו**רם כספי**, גיבורי „הפגישה הלילית“, את הפסלת **אילנה גור**, שגילתה שכבר שנים רבות לא רקדה לצלילי מוסיקה, אך הירבתה לרקוד באותו ערב, את **אבי פילוסוף** ורעייתו **דליה**, שהיא גם בתו של **יצחק רבין**, ואת **אייבי נתן**, שאף בירך את ניר באותו הלילה באמצעות תחנת־הרדיו שלו, קול־השלום. ג'ודי, בשימלה לבנה מחמיאה, אירחה את המוזמנים בביתה הגדול של **פולה מוזס**, אמה, המתגוררת בקומה שמתחת לזוג ניר.

■ בעיקבות הקרנת שלושה מסרטיו של **אורי זוהר** בטלוויזיה — מציצים, הצילו את המציל ועיניים נדולות. פנה זוהר למפיק **איציק קול** וביקש ממנו לגבות את הסכום המגיע לו מהטלוויזיה. קול: „אני לא יודע עדיין כמה מגיע לאורי, משהו בסביבות כמה אלפי שקלים. צריך לברר. לא, אני לא חושב שאורי זקוק לכסף הזה, אבל למה שלא יקבל?“

■ אחיה הצעיר של הזמרת **מיכל טל**, **אהרון ברקאי**, הידוע יותר בכינויו „ברקו“, פתח בשבוע שעבר עסק חדש של יצור ומכירת כריות־נוי. לערב הפתיחה, בסיגנון גבינות ויין, הוא **מרים זגל** אפתה לה עוגה יום לפני יום־ההולדת, והחביאה אותה מתחת למיטתה.

■ **ציפי קביליו**, אחותה של **חווה יערי**, ערכה תצוגת־אופנה גדולה, שחלק מהכנסותיה משמש להמשך מימון המישפט של חווה. אורח־הכבוד בתצוגה היה ידידה, החוקר ואיש־המישטרה לשעבר, **מישל חדד**, שהיה בצוות שטיפל בתיק יערי־

אבי לנקין, העולם הזה

ורי אדרי גרם למירדף אחריו ואחרי אשתו ג'ואן במיסדרונות הרבנות, שהיה ארוך מטקס הגט עצמו ומעניין יותר מסירטי־בלשים. בכל פעם שאדרי ואשתו יצאו מאיזו דלת וראו את המצלמות, הם נכנסו שוב וניסו לצאת מדלת אחרת. אחד השומרים של הרבנות דחף את צלם־העיתונות שאול גולן. בסוף, אחרי שעה, כשנכנסו למכונית, הצליח להנציח את גבם של בני־הזוג־לשעבר.

אבי לנקין, העולם הזה

אניה תגור היא הדוגמנית היחידה בארץ המוכנה להיחשף בפומבי במיסגרת עבודה. לפתיחת דיסקוטק חדש היא התייצבה בכניסה כשהיא לובשת תחתונים וחזיה, וחובשת פיאה נוכרית ציבעונית. גופה היה מעוטר בפסים שחורים ארוכים. מרבית הערב היתה עסוקה בלהתחמק מהצלמים,שניסו לקלוט אותה בזוויות שונות. כשהבחינה בצלם מתקרב, היפנתה את גבה. הצלמת מיכל רותם (בתצלום משמאל, לידה) ויתרה על העניין. כשגבר הלחץ, העדיפה הדוגמנית להתבודד בפינה חשוכה.

אבי ולדמן, העולם הזה

חווה יערי

כבר זמן רב לא נראתה אסירת־העולם כל־כך נינוחה ושקטה כמו ביום הרביעי, כשהובאה לרבנות בתל־אביב כדי לקבל את הגט מבעלה, כתב הטלוויזיה אהוד יערי. כמו שנאמר כבר: כל הצרות מתחילות מהבעל.

כשביקשו הצלמים לצלם אותה ביחד עם אהוד, ענתה להם: „עד שנפטרתי מאהוד לקח לי זמן, אז עכשיו אתם רוצים שאחזור אליו כדי להצטלם?!" (מותר לציין כי „היפטרות" ע"י מערוך אינה שיטה קבילה ברבנות). לידה בתמונה משמאל: עורך־הדין דויד ויניצקי.

הזמין את אחותו, כמובן, וידידים, ביניהם **ציפי שביט** ובעלה **אבישי דקל**. כולם באו, רק ציפי ואבישי לא. היתה לה הופעה עד באותו ערב. סיפור לא ידוע, עד לרגע זה: ברקו היה השרכן שלהם. לפני שנים הוא היה מציל ומורה לשחייה בבריכת מלון רמת־אביב. ציפי נהגה לבלות שם שעות רבות, וכך התיידדו. כאשר בעלה הראשון נפטר, החליט ברקו להציג לפניה בחור, אבישי, שעימו גדל בקיבוץ ענת. הוא לא דימיין לעצמו שתצא מזה חתונה, רק רצה שמישהו נחמד כמו אבישי יעזור לה לעבור את התקופה הקשה.

■ לקראת „שבוע ללא עישון", שיתקיים בולי צה"ל בחג החנוכה, הציע מפיק־התוכניות **אביעד רז** לעוברי־התחנה המעשנים, קורס גמילה בחינם. רז התאכזב מהתשובות של „לא מעוניין" שקיבל מהמעשנים בתחנה: **דן שילון, מיכה פריד־מן, אילנה דיין, יעל דן, גוני סביר** ואחרים. היחיד שהסכים לנסות להיגמל הוא הקריין **נוי עם אבירם**.

■ האגודה למניעת עישון, בראשותו של ד"ר **טוביה לרר**, מתכננת ערב חגיגי במועדון הרבי סמס בתל־אביב. נבחר תאריך, ה־10 בינואר, נעשו תיאורים עם אמנים שיופיעו באותו ערב, ביניהם **טוביה צפיר, מנחם זילברמן, דודו דותן, ודורי בן־זאב**, והודפסו הזמנות. אבל ברגע האחרון ממש התברר שבתאריך זה מתכנן איש־העסקים **גיל גוטפריד** לערוך נשף מטעם מפיקי תחרות־היופי העולמית מיס יוניברס (ראה עמודים 14־15). גוטפריד מתכוון להזמין למסיבתו מפורסמים רבים, ביניהם גם אמנים. לכן הוחלט באגודה למניעת עישון שלא להתחרות בערב כזה, לוותר ולקיים את האירוע שבוע מאוחר יותר, ב־17 בינואר. מטעמי חיסכון לא יודפסו הזמנות חדשות, והתאריך יתוקן בכתב־יד.

■ **דיקו זוהר**, מצמד־הקומיקס (אב ובנו) צ'יקו ודיקו, הערץ מאז שנות נעוריו את **קליף ריצ'ארד**. בביקורם האחרון בלונדון הלכו השניים לראות מחזמר, שבו כיכב הזמר הבריטי. בסוף ההצגה ניגש דיקו אל אמרגנו של קליף ואמר שהוא מאוד רוצה לפגוש את הזמר. הקומסם הושיט לאמרגן את כרטיס־הביקור של הצמד, הנושא תמונה של חיתוך אשה לשניים. האמרגן התפעל, שאל איך עושים זאת, ודיקו ענה שאם הוא יסדיר את הפגישה, הוא יקבל רמז בעניין הקסם. הפיתוי עזר, האמרגן צילצל כעבור יומיים ונקבעה פגישה במועדון היוקרתי טראמפס. דיקו: „עשינו לפני קליף כל מיני קסמים. הוא אוהב במיוחד קסמי־שולחן של זריזות ידיים. הוא אמר שהוא מאוד אוהב קסמים, אך אינו רוצה לדעת איך עושים אותם, כדי לא לפגום בהנאה."

■ ביש־מזל פקד את **ליאת, אשתו של יצחק אלקלומי־ברי**, המוכר יותר בשמו המיסחרי „סמי בורקאס". ליאת הנאה התחילה להתעסק באחרונה בעיצוב־אופנה, ואף פתחה חנות ברחוב־דיזנגוף. בימים הראשונים לפעילות בחנות אירעה בה פריצה, וליאת נאלצה להתעסק בדברים פחות־נעימים מאשר עיצוב בגדים.

■ פריצה — השלישית במיספר תוך כמה חודשים — אירעה בדירתה של **אראלה סלוזניצקי**, היחצ"נית של בית־לסין. הצעירה התרוצה מבקשת להודיע לכל גנבי תל־אביב שלא נותר עוד דבר בעל־ערך בדירתה: הכל נגנב. גם ידידה, הקריין **עמיקם גורביץ**, מפיץ זאת בקרב מכריו, וכל מי שמוכן לשמוע.

■ בערב־ראיונות שנערך בקרית־אתא, רואיין התעשיין **סטף ורטהיימר**. המראיין, **יצחק בן־נר**, ממארגני־הערב הכינו לו „גימיק" בלתי־צפוי: הם הושיבו בקהל את מי שניהל, בידרמה, את מאבקי העובדים באתא, **פינחס** („פיני") **גרוב**. מובן מאליו שהתפתח דו־שיח מאלף בין השניים.

■ השחקנית **עדנה פלידל** התוודתה באוזני חברים שנמאס לה כבר להופיע בתפקידים של נשים רכלניות ומגעילות, כהגדרתה. בשלוש ההצגות האחרונות, שבהן היא הופיעה, היא גילמה דמויות כאלה: בקדיש תפקיד של רכלנית, בפולה את תפקידה של פולה בן־גוריון, ובהצגה נוצות, דמות של אשה קשה ומכוערת.

דפנה ברק, זוהר אוהליאב ונעמי רון ■

אבי ולדמן, העולם הזה

אבי ולדמן, העולם הזה

גבי שושן

הזמר הופיע במסיבה בתל־אביב בצורה שנראתה לפני תחילה כגימיק. אך הסתבר ששושן, שנפגע בסנטרו לפני 15 שנה כשהופיע במחזמר „שיער", עבר ניתוח פלסטי, ולצורך קיבוע הסנטר שמו לו תחבושת בצורת קסדה. כתוצאה מהניתוח הוא גם נאלץ לאכול מזון נוזלי בלבד, והדבר מקשה עליו במיוחד כשהוא מגיע למסיבות עתירות־קלוריות ומעוררות תיאבון.

ציון צפריר, העולם הזה

מיסטר יוניברס

"כ שמישהו זוכה בניו־יורק במיליון דולר — כולם קופצים ומוחאים לו כפיים. בארץ כולם עומדים ותוקעים לך סיכות..."

גיל גוטפריד, הדובר, לא זכה במיליון דולר. הוא זכה בזיכיון הבילעדי לעסק, המגלגל מיליוני דולארים, והנחשב לאחד האירועים הזוהרים ביותר בתעשיית־האשליות — תחרות מיס יוניברס.

גוטפריד: „הייתי בפנמה במסיבת־קוקטייל. נכחו שם גם אנשים מהנהלה של מיס יוניברס.

התחרות התקיימה אז בפנמה. צפיתי בה וקיבלתי חשק.

מדוע? קיבלתי חשק שאירוע כזה יתקיים בישראל — כן, ציונות! בהתחלה חשבתי שאולי ממשלת־ישראל תאמץ את זה. אחר־כך חשבתי לעצמי שבעצם אני יכול להרים כזה עסק! לא צריך להיות מיקצוען גדול. את הצד המיקצועי, הם (אנשי חברת מיס יוניברס) עושים בעצמם.

אז פשוט מאוד, בלי להתבייש, באתי ואמרתי שאני רוצה לעשות תחרות בישראל. הם כמעט בלעו את כוסות־השמפניה שבידיהם.

אחרי כמה דקות הצלחתי לשכנע אותם. מה זאת אומרת — במה? שעומד לפניהם אדם רציני! הם לא שאלו אותי על עברי או נסיוני, פשוט השתכנעו.

אחרי חמישה ימים נפגשתי איתם, כפי שקבענו מראש, בלוס־אנג'לס. יתכן שהם בדקו חברות ואנשים שהייתי איתם בקשר קורם לכן. נתתי להם ממליצים.

זהו, קיבלתי את הזיכיון.

זוהי הפעם הראשונה שהתחרות ניתנה ליזם אחד. עד עצם היום הזה, היא נעשתה רק על־ידי ממשלות. עובדה שזה לא הפחיד אותם. נראה שהאנשים והגופים, שריברו איתם עלי, נתנו להם הרגשה שזה בסדר. שמות? בלי שמות.

אלה תכונות צריכים, כדי להרים פרוייקט בסדר גודל של מיס־יוניברס?

● **יוזמה:** הייתי חוצפן־מנומס. הבנתי מההתחלה מה אני עומד לקחת על עצמי. כבר היו לי עיסקות בסדר־גודל דומה, אבל לא בכיוון זה. איזה כיוון? עזבי!

אני עובד שנה רק על זה. אני לא יושב בקביעות בישראל — מתרוצץ בין לוס־אנג'לס לבין ישראל.

מה בדיוק אני עושה? מארגן, מוסיף אירועים לפרוייקט.

● **כסף:** עד היום הושקע רק כסף שלי — מיליון דולר! בטח שזה שווה לי! כמה אני רוצה להרוויח מזה? לא תשמעי על כך ממני! אבל כרגע אני במשא־ומתן מתקדם עם משקיעים מחו"ל.

מדוע לא עם משקיעים כחול־לבן? אולי יהיו גם מהארץ.

בינתיים לא נתקלתי במשקיעים שהרימו גבות, ששאלו מי אני, מאיפה צצתי.

● **קשרים:** כשאנשי מיס יוניברס ביקרו בארץ בחודש ינואר, הם נפגשו עם ראש־הממשלה, יצחק שמיר, ממלא־מקומו, שימעון פרס, השרים חיים בר־לב, יצחק נבון, יצחק רבין וראש־עיריית תל־אביב, שלמה להט.

האם זה נועד להרשים את האורחים? נו, הם רצו לשמוע במו־אוזניהם שמכל הצדדים הכל בסדר, שהממשלה בעד. לסיכום הביקור נתן כל שר מיכתב־ברכה. את צ'יץ' יש לציין במיוחד: הוא תידרך כתבים כלכליים במסיבת־עיתונאים, שהוא קיים לפני כחודש. על מה? על השלכות המיבצע. מי תידרך את צ'יץ'? הוא הבין לבר במה זה כרוך. את מסיבת־העיתונאים — אני יזמתי.

אני מניח — הדברים לא סגורים סופית — שהשרים והחשובים יופיעו באירועים השונים.

בינואר הקרוב תבקר כאן מיס יוניברס הנוכחית, ואז אני מתכוון להזמין כ־1500 אנשים למסיבת־ענק לכבודה. שרים, חברי־כנסת, חברי הסגל הדיפלומטי, פקידים בכירים, אלופים, עיתונאים.

● מי אתה, גיל גוטפריד?

גוטפריד: אני בוגר בית־הספר התיכון בסמ"ת בחיפה. השכלה גבוהה? אין — חכם טבעי.

התחלתי לעבוד בעסק של אבא של אשתי, מיד אחרי הצבא — חברת נרעין, אספקה לחקלאות, ייבוא וייצוא של מזון. עברתי שם כחמש שנים. אחרי־כן התחלתי להיות עצמאי.

לפני שש שנים פרצתי לחו"ל. ראיתי שאני מצליח שם ו...

במה הצלחתי בדיוק? בסחר בסחורות עתידיות: תבואות, מוצרי מזון, כשהם עדיין על הנייר. קונים כשזה עדיין בשדה, ואין יודעים אם זה רווח או הפסד. בדרך־כלל, מרוויחים.

לא, אני לא עוסק בזה בארץ. האם ישראל תוכל לארח את מיס יוניברס?

גוטפריד: „אני מאמין שכן. אני חושב שהיא יכולה לארח את זה בצורה מצוינת. אני מאמין שהיא יכולה לעשות את זה בצורה מצוינת. אני מאמין שהיא יכולה לעשות את זה בצורה מצוינת יותר מכל מדינה אחרת בעולם

בתרועה גדולה הוכרז על קיום התחרות של „מיס יוניברס" בישראל. בינתיים עלו תמיהות וספקות. דפנה ברק חקרה את הפרשה

„מיס־יוניברס" לשעבר רינה מור והתנאים שדרשה (למטה)
„שכר־דירה, הוצאות, ביטוח־חיים בסך 250 אלף דולר..."

אני שייך ל„קומנדו 180" (אנשי־הע־סקים השוהים בארץ פחות מ־180 ימים ופטורים מתשלום מס־הכנסה)? עיזבי, זה לא עיתוי טוב לכך: תני להם להגיע אלי לבד. למה לעזור להם?

אני נמצא הרבה בארצות־הברית — שבועיים בחודש. איפה אני גר שם? דירה פה, דירה שם, בואי נעזוב דירות. יהיה לי בגללך ביקור ממס־ההכנסה.

חוץ מזה אני טייס חובב. אני טס שבע־שמונה פעמים בחודש.

עד מתי? יניאר?

„למעשה כולם, השרים, הביעו נכונות להצטלם, להכתיר. לא ביקשתי מהממשלה עזרה כספית, כי הבנתי שבשביל למצוא תקציב בממשלה — יעברו חמש שנים.

בכל אופן, אני מתכוון לשתף את מישרדי החוץ והתיירות. קיימתי איתם שיחות כלליות. עובדה היא שאברהם שריר בא במיוחד ללוס־אנג'לס, כאשר הוא סייר בארצות־הברית, ובירך את אנשי החברה על רצונם לקיים התחרות בארץ. זה היה בנובמבר 1986. אני סידרתי לו פגישה במיוחד. מאז ברור שהוא בתמונה.

האם אנחנו שומרים על קשר? מדי פעם.

מה בדבר עזרה? הוא (שריר) אמר שמישרד־התיירות יעזור במה שהוא יכול. עדיין לא ביקשתי עזרה.

עד כה נפגשתי עם שריר עצמו ועם מנכ"ל מישרד־התיירות, רפי פרבר.

מה עם מישרד־החוץ? נפגשתי עם פרס. לא לבד — ביחד עם אנשי מ"ס־יוניברס, כשהם ביקרו בארץ. חוץ מזה, יש מי שמטפל בזה. בלי שמות."

● המבצעים

לאורך השיחות עם גיל גוטפריד — צעיר כחול־עיניים, בעל קול שקט, חסר סמכותיות, איש שאינו מהרהר די בטרם יאמר דברו לאומה (או לאומות־העולם, במיקרה זה), שב ועלה המונח „אנחנו": „אנחנו מתארגנים," „אנחנו מתכוננים." מי „אנחנו"?

אז נכון שקשורים בעסק שמות כמו טוביה סער, מי שהיה מנהל הטלוויזיה הכללית, שמונה להפיק את השידורים של האירוע. אבל „אנחנו" זה גיל גוטפריד, אביבה וטל (שתי מזכירות במישרדו, רושיה) ודודי (עוזר, או קמב"ק, על פי הגדרתו של הבוס).

ומי השותפים לביצוע?

גוטפריד קצת נלחץ על השאלות בנושא זה. בכלל, כל אימת שביקשתי פרטים, השלווה לא שרתה עליו. אולי מהחשש לאי־פירגון, אולי מפחד עין־הרע, אולי מסיבות אחרות. אחרי כמה וכמה סיבובים, הסכים לפרט:

„יש לנו עיסקת־בארטר (פירסום תמורת שרות) עם חברת אל־על. הם יקבלו מאיתנו פירסומת בשידור ישיר. כן, זה כבר סגור. גם עיסקת־הבארטר עם רשת־מלונות דן היא בשלב סופי. סגרנו גם עם 'שרותל — מלונות באילת, שם יתקיימו חלק מהאירועים. במשך החודשים הקרובים אסגור בארטרים עם כולם: חברות איפור, מזון, הלבשה. למשל, חתמנו כבר עם הלנה רובינשטיין. הכל נמצא בשלב מתקדם של משא־ומתן."

פרט לעיסקות־הבארטר, מה בדבר השקעות כספיות?

אישים מסויימים שבדקו את הפרו־ייקט הנוצץ, הגיעו למסקנה שהפרו־ייקט אינו כלכלי. שאלתי את גוטפריד, לשם מה נחוצה השקעה כספית כה כבדה בפרוייקט. „אנחנו מתכוננים לשני שידורי־טלוויזיה ענקיים. מדובר על השקעה בת חמישה מיליון דולר."

● סימני־שאלה

הזיכיון לתחרות מיס יוניברס הושג בתרועה רמה, וגיל גוטפריד — עד אז איש אלמוני לגמרי — זינק לכותרות ולתצלומים מלוטשים עם יפהפיות מגוחכות. אי־אי הועם הזוהר. התח־רות בארץ נדחתה בשנה, פחתה הדח־להבות, והתחילו השמועות הבלתי־נוחות. גורות אדומות הידהבו אצל גו־רמים בכירים, ששיתפו בשלבים מוקד־מים של הפרוייקט.

ניסיתי לתהות על קנקנו של גוטפריד. לא התרשמתי שהגבר הנאה מנסה להונות מישהו, כפי שנרמז על־ידי דורשי־רעתו. לקחתי בחשבון גורמים כמו קנאה ורוע־לב לשמו.

בכל זאת עשה גוטפריד רושם חלק־לקי־חמקמק במיקצת. מתחת למעטה הביטחון העצמי, דימוי המאצ'ו, הסתתר ילד נפחד, ילד שחיכה למכונית־צעצוע, ושקיבל לפתע־פיתאום מכונית אמיתית.

התעוררו כמה תמיהות קטנות:

● **ייעוץ משפטי:** גוטפריד פגש באחת מטיסותיו הרבות בפרקליט מצליח. בעיקבות הטיסה, נולדה עיסקה. הפרקליט התבקש לנסח את הצד המישפטי של העיסקות הקשורות בתחרות. הוא שקד בחריצות במשך כמה שעות, ולפתע נאמר לו בחביבות: „בינתיים העסק מוקפא. לכשיתחדש — נתקשר איתך." עד עצם היום הזה מחכה הפרקליט לשיחת־הטרפון שתק־רב אותו לעולם־הזוהר. לפני שבועיים פגש בגוטפריד במיקרה. עד כאן.

● **משקיעים:** יריד של הפרקליט ברק השקעה אפשרית בפרוייקט והגיע למסקנה שהפרוייקט אינו כלכלי. שני משקיעים פוטנציאליים נוספים סירבו, אחרי בדיקה, להיכנס לפרוייקט, בגלל אותן הסיבות.

צמרת מישרד־התיירות, שעימה בא גוטפריד במגע, ביקשה לשלוח אותו לחברה לביטוח תיירות. כך נהוג לגבי כל מלון או פרוייקט עתידי. עליהם להוכיח את היכולת הפיננסית שלהם. גוטפריד לא שיתף פעולה וירד

(המשך בעמוד 17)

● מי ומי במברכים?

„אומנם, ישראל יכולה לשמש מיקום מושלם לאירוח אירוע כזה, ותעשה כמיטב יכולתה לסייע בידך, בכל דרך, כדי להפוך זאת למאורע הנחרט בזיכרון..." כך כתב ממלא־מקום ראש־הממשלה, שימעון פרס, לג'ורג' הונצ'אר, בתאריך 20.1.87.

הונצ'אר, נשיא חברת מיס יוניברס, התקבל במאור־פנים אצל פרס ושאר גדולי־האומה.

„צ'יץ" להט אף הרחיק לכת בביר־כתו בתאריך 12.1.87: „אשקיע את כל מישקלי והשפעתי כדי להבטיח כל עזרה אפשרית, על־מנת שתחרות מיס־יוניברס תיערך פה."

הונצ'אר וחבר מרעיו נפגשו עם צמרת הממשלה בעת ביקורם בארץ, בינואר.

● מה תכל'ס?

גוטפריד: עדיין לא הוחלט. אני רוצה להכות.

יזם גוטפריד עם „מיס יוניברס" הנוכחית (נציגת צ'ילה)
„אני שוקל 10 ק"ג פחות"

משהו, משהו!

במהלך שיחותי עם גיל גוטפריד, הוא שלף את פינקס־הטלפונים הקטן שלו, והראה לי את מיספר־הטלפון של אלפונסו קאררו, מנהיג הקונטראס.

„רוצה להיפגש איתו!" שאל.

מה זה רוצה!

אחר־כך נשאלתי עם מי עוד אני רוצה להיפגש. כל נשיא או מנהיג בדרום־אמריקה בא בחשבון. פידל קסטרו – יהיה קצת קשה. כך גם האפיפיור, אבל בוודאי אוכל להיוועד לי בנחת עם אחד ממקורביו היותר קרובים, ואולי בהמשך...

כמה ימים לאחר־מכן סיפר לי גוטפריד, בשיחת־טלפון בינלאומית, שמנהיג הקונטראס כבר יודע עלי, ושהכול מסודר.

יש מי שליחשו שגוטפריד היה מעורב באותם עסקים שהשתיקה יפה להם, אם כי הם עלו בחודשים האחרונים לכותרות.

מתחריו באותו תחום מיסתורי מבטלים זאת כלאחר־יד, אך אין לצפות מהם לפרגן למתחרה צעיר, שאפתן ונאה.

בחור נחמד, גוטפריד.

● תנאים שדרשה רינה מור

6. החברה תישא בהוצאות הבאות במשך תקופת העסקתי בחו"ל :
   6.1 שכר דירה, לרבות הוצאות אחזקת הדירה;
   6.2 הוצאות העברת המשפחה לחו"ל וחזרתה לישראל (למעט הבעל);
   6.3 ביטוח רפואי מלא למשפחה (למעט הבעל);
   6.4 ביטוח חיים לטובתי על־סך של 250,000 דולר של ארה"ב.
   6.5 גן ילדים.
7. בכל מקרה של הפסקת ההעסקה, ביוזמת החברה, לפני תום תקופת ההעסקה, (כפי שמפורט בסעיף 1 לעיל), תשולם יתרת "שכר ההעסקה" (כפי שמפורט בסעיף 2 לעיל) במלואה, בתשלום חד־פעמי ולא יאוחר מ־30 ימים מיום ההודעה על הפסקת ההעסקה.
8. מוסכם בין החברה לביני, כי ההתקשרות הנ"ל היא לצורך תחרות "מיס יוניברס 1988" בלבד.

אין הסכם זה מעניק לחברה זכות כלשהי לשימוש בשמי או בתמונתי לכל צורך מסחרי או לא מסחרי שהוא, ללא יוצא מן הכלל, אלא אם התקבלה ממני הסכמה מראש ובכתב לביצוע פעולות כנ"ל.

בכבוד רב,

רינה מור - גודר

מלאתי לוטו באופן לוטומטי

אלי ישראלי

מיסטר יוניברס

(המשך מעמוד 15)

מהרעיון. כשיחותי עימו התרשמתי שהוא חש שמתנכלים לו במישרד.

● **קשיים פיננסיים:** הלשונות המקומיות, הידועות בטוב־ליבן, מפיצות כי אנשים הקשורים עם גוטפריד לא קיבלו את הכספים המגיעים להם. הפרקליט שייצג אותו טרם קיבל — אם כי טרם דרש — את שכרו. מפה לאוזן גם הופץ שטוביה סער לא קיבל את המגיע לו על עמלו במשך חודשים. סער ספר בגילוי־לב שמקור השמועות בקשיים הכספיים, שאליהם נקלע גוטפריד ׳ באביב האחרון.

אז הודיע לו סער שהוא עוזב את הפרוייקט הנוצץ, וישוב אליו אם וכאשר. בינתיים שב אליו במלוא־המרץ, ואף זכה באחרונה לראות גמול כספי על עמלו.

גורמים ממשלתיים בכירים הפיצו כי קיים צו־עיכוב־יציאה מהארץ נגד

יזם גוטפריד
מתיחות בין גורמים ממשלתיים ליזם

גוטפריד, בגלל חובות כספיים. אך ביום השבת, הפלא־ופלא, קיבלתי שיחת־טלפון מגוטפריד מניו־יורק. קורה.

מסתובבות שמועות נוספות על כספים שסר יוניברס חייב. על רקע טענתו, שהשקיע כמיליון דולר מכספו בפרוייקט — זה נשמע הגיוני למדי, ואולי זהו מצב זמני.

● **„שמות":** לפני כמה שבועות זומנה מסיבת־עיתונאים בקשר עם הפרוייקט. הקומוניקט הודיע שבאירוע ישתתפו ראש־עיריית תל־אביב, שלמה להט, ומנכ"ל מישרד־התיירות, רפי פרבר. לבסוף הופיע רק להט. מאחורי הקלעים זעם פרבר על שירבוב שמו בעניין, וידרש להכחיש בבירור כל קשר שלו לפרוייקט.

זהו רק קצה הקרחון של המתיחות השוררת בין כמה גורמים ממשלתיים לבין היזם הפרטי, אם כי תמיר יהיה ניתן להסבירה בשיקולים עניינים מחד, או חוסר כימיה אישית מאידך.

● הטרמפיסטים

תעשיית־האשליות היוותה מאז ומתמיד מוקד־משיכה. סימני־השאלה והמיסתורין האפופים זוהר אך מגבירים את המשיכה והקסרנות, מגבירים את המשיכה והסקרנות, וה־טרמפיסטים מגיעים בהמוניהם, בטרם התחילה המכונית לנסוע.

להלן הצעת חוזה של הגברת רינה מור־גודר מה־18.3.87. הנידון: „הסכם העסקה לתחרות מיס־יוניברס 1988". מור־גודר, מלכת־יופי־עולמית לשעבר שהוכתרה על כנפי מיבצע־אנטבה כ־מיס יוניברס, מבקשת, בין השאר: „מלתחה ייצוגית הולמת... הוצאות מספרה, קוסמטיקה וכיוצא באלה... שכר־דירה, לרבות הוצאות אחזקת־הדירה... הוצאות הערבת המישפחה לחו"ל וחזרתה לישראל (למעט הבעל)... ביטוח רפואי מלא למישפחה (למעט הבעל)... ביטוח־חיים לטובתי על־סך 250 אלף דולר של ארצות־הברית... גן־ילדים... הוצאות אש"ל, נסיעות, טלפונים כפי שיידרש..." חוץ מזה, היא מבקשת 42 אלף דולר.

למה לא? גוטפריד, בכל זאת איש־עסקים, חשב שלא.

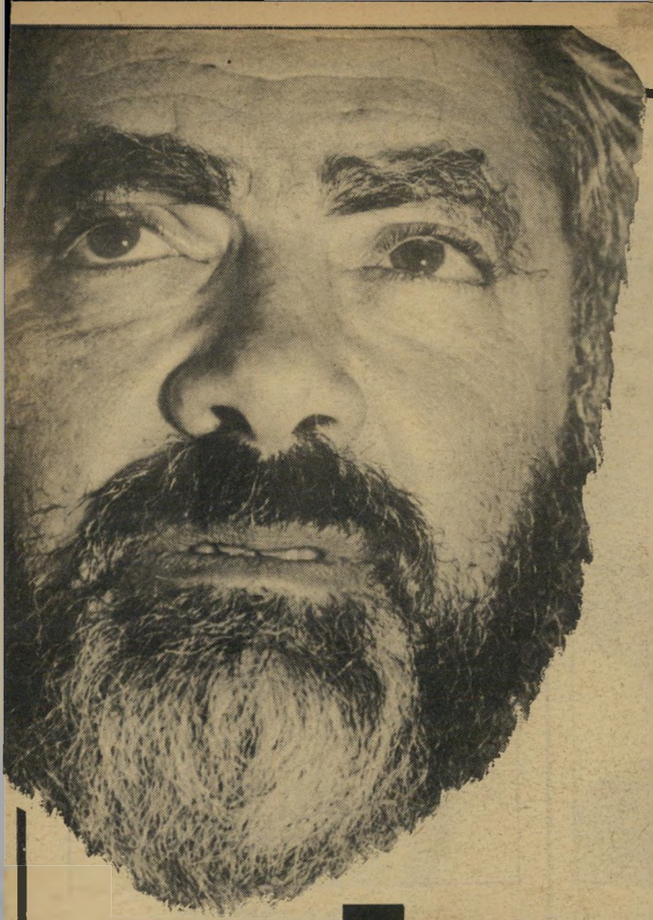

מיסמך סודי של האף־בי־אי מאשים: ממשלת ישראל מגינה על חסידי־כהנא בארצות־הברית, המבצעים באחרונה פיגועים טרוריסטיים, מעשי רצח, פיצוצים וחטיפות

הטסים הלוך וחזור בין ארצות־הברית וישראל. הם נושאים דרכונים שונים — אמריקאיים וישראליים, ובהם שמות שונים. הם מבצעים מעשי־טרור בארצות־הברית ובישראל. הם חסידים של מאיר כהנא. ממשלת־ישראל מחפה עליהם.

זוהי התמונה המתקבלת ממיסמך רשמי של האף־בי־איי, הבולשת הפדרלית האמריקאית, שנחשף בשבועון הניו־יורקי וילאג' וויס.

האף־בי־איי, שתפקידיו מקבילים — בין השאר — לתפקידי השב"כ בישראל, סבור כי הליגה היהודית לי־הגנה, שהוקמה על־ידי כהנא, היא כיום אירגון־הטרור הגדול ביותר בארצות־הברית. המחלקה־למילחמה־בטרור פו־עלת נגד הליגה. היא החדירה לתוכה סוכנים ועוקבת אחריה.

אחד אלמארס ספרוגיס בלונג־איילנד, בספטמבר 1985. האיש נחשד כנאצי. הוא לא נפגע. אך עובר־אורח מיקרי בן 23 איבד רגל בפיצוץ זה.

● הנסיון לפוצץ את מישרדי הליגה נגד הפלייה בבוסטון, באוגוסט 1985. שני שוטרים נפצעו קשה בפיצוץ זה.

לעומת זאת הצליח האף־בי־איי, באמצעות סוכן־מודיע, למנוע נסיון לרצוח את אחת הדמויות המרכזיות של הקהילה האמריקאית־ערבית, הסנטור לשעבר ג'יימס אבורזיק, מייסד הליגה נגד הפלייה.

האף־בי־איי הצליח גם למנוע ניסיון לחטוף בקליפורניה שני אנשי־עסקים ערביים, אזרחי־ישראל. במעשה־טרור זה היה מעורב איש־„כך" מישראל. הוא גורש בשקט לישראל.

בתזכיר פנימי ששיגר עוזר מנהל האף־בי־איי, פלויד טרור ופעולות־פשע אחרות, שבוצעו על־ידי הליגה להגנה יהודית. ביקשנו מידע על מיספרי־טלפון, על רקע פלילי, על מגעים בבלא, על ידידים, על מעמד לגבי תושבות, על מיסמכי־מסע... למחלקה לי־מילחמה־בטרור היו פגישות רבות עם נציגי הסוכנות של השירות החשאי הישראלי בוושינגטון. העלינו באוזניהם את דאגתנו לגבי הטיפול שלהם בבקשות שלנו. שיחות אלה גרמו מדי פעם לקדחת של פעילות מצידם, אולם לא היה שום שיפור של ממש בזרם המידע."

לאנשי האף־בי־איי כמה הסברים למחדל ישראלי זה:

● הישראלים חוששים להרגיז את הקהילה היהודית בניו־יורק, שבה יש לפעולות־הטרור של חסידי־כהנא אוהדים רבים. גם המימון של תאי־הטרור ושל כהנא בא מחוגים אלה.

בהקשר זה מוזכר כי חבר־ע־יירייה קאיים של הליגה עלו לישראל, אימצו לעצמם שמות עבריים וקיבלו דרכונים ישראליים על שמות אלה. כך הם חוזרים לארצות־הברית, ובגלל שינוי השמות קשה לאתרם.

ממשלת־ישראל אינה משתפת פעולה. כך, למשל, לא הודיעה לאף־בי־איי

קורבן עודה
פצצה בתוך ציור

קלארק, לסגן־המנהל, אוליבר רוול, הוא קבע כי פניות חוזרות־ונישנות של האף־בי־איי לממשלת־ישראל בבקשה לקבלת מידע „נענו בצורה בלתי־שלמה, ולפעמים אף לא נענו כלל."

לפי דיווחיה, ממשלת־ישראל מהווה כיום את ה־מיכשול הגדול ביותר למילחמה בטרור זה. אין היא מספקת מידע, היא מחבלת בחקירות. היא אף מתנגדת למינוי נספח מטעם האף־בי־איי בשגרירות האמריקאית בתל־אביב.

● רצח, פיצוץ, חטיפה

אנשי הקבוצה היהודית מואשמים בשורה ארוכה של מעשי־טרור בארצות־הברית. בין השאר:

● רצח פעיל אמריקאי ממוצא ערבי, באמצעות פצצה דמויית־צינור. האיש, אלכס עודה, היה פקיד מטעם הלינה האמריקאית־ערבית נגד הפלייה. שהיא העתק ערבי של הליגה נגד השמצה של בני־ברית. זהו גוף פוליטי־הסברתי. הרצח אירע בסנטה־אנה בקליפורניה, באוקטובר 1985, והיכה גלים בארצות־הברית.

● רצח אדם בשם צ'רים סואו־בסוקוב, בניו־ג'רסי באוגוסט 1985. האיש נחשד כפושע־מילחמה נאצי.

● פיצוץ מיטען־נפץ בביתו של קובע השבועון האמריקאי: ממשלת־ישראל מתיימרת להיות ראש המחנה העולמי הלוחם בטרור, אולם יש ספק רב לגבי כנותה כאשר מדובר על ה־טרור המאורגן על־ידי יהודים בישראל עצמה.

כרגע חוקר חבר־מושבעים־גדול את פעילות הליגה בקשר עם הנחת־פצצות, מעשי־רצח, סחיטה וחטיפה. כך קבע סגן־פרקליט־המחוז בניו־יורק, צ'ארלס רוז. כשנשאל אם כהנא עצמו נתון לחקירה כשותף למעשי־רצח, השיב רוז: „אנחנו חוקרים את הליגה היהודית להגנה על מעשי־רצח. נחקרת גם מנהיגותו של כהנא (בליגה), כך שאתם יכולים להסיק בעצמכם את המסקנות."

כהנא התפטר רישמית מן הליגה ב־1984, אחרי בחירתו לכנסת, אך לדבריהם של פקידי הליגה, הוא נשאר „יועץ רוחני".

לדעת האמריקאים, פעילים אמריכי יהודה ריכטר, איש הליגה מלוס־אנג'לס, שהורשע ב־1984 בהתקפה על אוטובוס ערבי בגדה המערבית, בא ל־ארצות־הברית אחרי שיחרורו המוקדם.

החשודים העיקריים ברצח עודה שוהים עתה בישראל. לפי המיסמך של האף־בי־איי: „כמה חשודים מרכזיים בפרי־שה זו נמלטו מארצות־הברית ומצאו מיקלט בקריית־ארבע, (שהיא) עיר־מיקלט ליסודות יהודיים ימניים קיצוניים."

● „גוף כמו המוסד"

קובע המיסמך: „מטה האף־בי־איי סיפק לסוכנות־שרות־הביון החשאי הישראלי (ISIS) בוושינגטון כמה חוט־חקירה.

„התשובה לפניות אלה היא גורלית לפיענוח 25 מיקרי־הכותרת בשבועון האמריקאי

אין סיוע ישראלי לאף־בי־איי

יהודי בשם רוב הייקינד, מי שהיה בעצמו פעיל של הליגה, הצהיר כי הוא רוחש אהדה לרצח פעילים ערביים. איש זה שכר כיוצץ שלו פעיל של הליגה בשם ויקטור ואנסיר, שניהם לא־מכבר ל־10 שנות מאסר על מעורבותו בשישה פיצוצים. הוא פוצץ בין השאר אולם שבו עמדה להופיע התזמורת הממלכתית של מוסקווה. חברו־לפשע, ג'י כהן (24), התאבד.

● בישראל יש אוהדים רבים לטרוריסטים חסידי־כהנא. ממשלת־ישראל חוששת לעשות מעשה שירגיז אותם.

כהנא עצמו נהנה מן ה־פירסום. הוא הכריז באחרונה בארצות־הברית, שהוא עומד להקים גוף „כמו המוסד", כדי לרצוח את „אויבי העם ה־יהודי". מוטב שייזעק, התפאר, שהם „על הכוונת של הרובה היהודי".

FBI Probe of JDL Bombers Gets No Help From Israelis

פינחס גרוב:

„אני זוכר לטובה דווקא את הליכוד!"

את פינחס („פיני") גרוב פגשתי ביום־השבת בערב־ראש־השנה. גרוב – מי שהתפרסם כ„מנהיג הפועלים" במאבק נגד סגירת מיפעל „אתא" – הובא לשם כאטרקציה.

גרוב לא השתנה מאז ירד מהכותרות, מובס. כשנתתי לו הזדמנות התבטא ברגשנות העזה הזכורה לטוב. שאלתי אותו מה הוא עושה כיום.

עובדים

מבחינה כלכלית, אני מובטח: אחרי שתי התקפות־לב (בעת המאבק של אתא), יש לי 100% נכות, ואני מקבל קיצבה. חוץ מזה, אחרי שנות־עבודה רבות כל־כך באתא, אני מקבל גם פנסיה.

● **ובמה אתה מתעסק? כיצד אתה מעביר את היום?**

אני רץ ממיפעל למיפעל ומנסה לארגן עובדים, לדאוג שלא יקרה להם מה שקרה לנו. אני מנסה להתריע נגד המאפיה־הכלכלית שמנהלת הכל במדינה, על חשבון הפועלים.

● **אתה עדיין מתגורר בקריית־אתא?**

אני נמצא פה ושם — קצת בתל־אביב, קצת במקומות אחרים, מסתובב.

● **במבט לאחור: ממה אתה מאוכזב ביותר?**

מהמנהיגים שלי — של מיפלגת־העבודה. אני יודע שזאת שנת־בחירות, אבל בין כל ההבטחות וההצהרות שקיבלתי משרי־המיפלגה, דווקא זכור לי לטובה היחס שקיבלתי מנציגי הליכוד. (דפנה ברק)

יעל פישביין:

„שמחתי שהיום כבר לא מסקלים באבנים!"

לא רק החרדים במאה־שערים מטילים חרמות על בני־אדם. מישרד־החינוך הישראלי הטיל חרם על שתי עיתו־נאיות, המסקרות ענייני־חינוך: יעל פישביין מ„דבר" ונילי מנדלר מ„הארץ". מלבד החרם הוגשה גם תלונה נגד השר־תיים למועצת־העיתונות.

ביום השישי דחה הוועד־המועל של מועצת־העיתונות את התלונות, ומתח ביקורת חריפה על הטלת החרם. טיל־פנתי מייד אל יעל פישביין, כדי לברך אותה על הסרת החרם מעליה.

● **איך את מרגישה עכשיו?**

האמת היא שהחרם הוסר כבר כחודש אחרי הטלתו, ועכשיו רק זוכינו באופן רשמי. עכשיו זה כאילו קיבלתי תעודת־יושר, פתק שאני בסדר.

● **איך הוסר החרם לפני שמועצת־העיתונות דחתה את התביעה?**

פשוט מאוד. אחרי שנציגי אגודת־העיתונאים באו בדברים עם דובר מישרד־החינוך, והבהירו לו שחרם הוא דבר דו־כיווני ואפשר, למשל, להטיל חרם על שר־החינוך, הובן המסר והחרם עלינו הוסר.

● **מה זה בדיוק כשמטילים על מישהו חרם?**

זה אומר שלשום אדם הקשור איכשהו במישרד־החינוך אסור לדבר איתי. אבל שר־החינוך וכמה מאנשי־מישרדו לא הסתפקו בזה, אלא גם טרחו להודיע לכולם, בכל מיני פורומים, שנילי ואני איננו אלא זוג שקרניות.

● **זה הפריע לך בעבודה, החרם הזה?**

חינוך

קודם כל, שמחתי מאוד שבימינו כבר אי־אפשר לסקול אנשים באבנים. לא, זה לא הפריע לי בעבודה. מי שרצה לדבר — דיבר.

● **אני מבינה שנילי ואת כתבתן בתבות בקשר לאינטגרציה בחינוך. האם התלונה היתה על הדיעות שלכן, או על עובדות?**

הם טענו שהבענו דיעות על־סמך דברים בלתי־בדוקים, וש־סילפנו עובדות בצורה מכוונת. בבירור הוכח שלא מיניה ולא מקצתיה.

● **שימי רגע יד על הלב: החרם והתלונה הציקו לך?**

הציק לי מאוד ששר־החינוך, שהדמוקרטיה היא בראש אהבותיו וראגותיו, מתנהג בצורה כל־כך לא־דמוקרטית, עם כל מה שזה אומר על מישרד־החינוך ועל מדינת־ישראל בכלל.

● **ועכשיו, אחרי הסרת החרם ורחיית התלונה, יש לך נחת?**

את חושבת שצריך להיות לי נחת מזה שפיתאום התחלפו היוצרות, ובמקום ששר־החינוך יחנך את העם ואת העיתונות, העיתונות מחנכת אותו? כן, בעצם יש לי נחת. (דניאלה שמי)

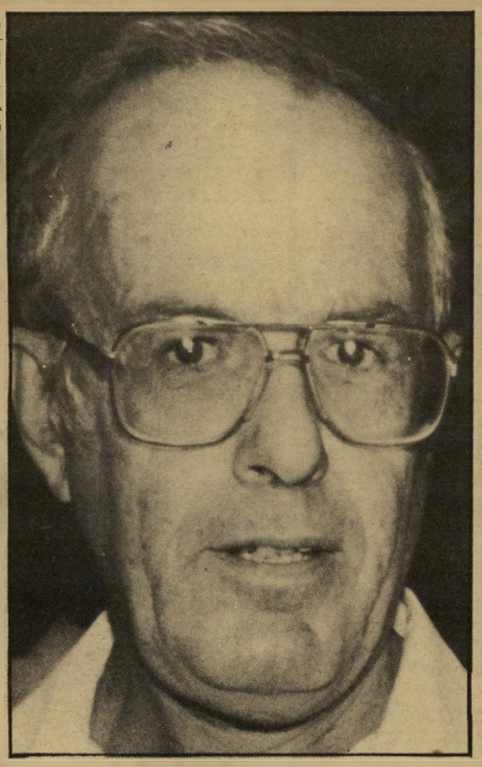

אהרון טייטלמן:

„היו אומרים שהצעתי למישהי שוחד מיני!"

ביום השלישי, פעמיים כי טוב, נפתח משפטו של אהרון טייטלמן, מי ששימש עד לפני כמה חודשים כסמנכ"ל מישרד־התיירות. טייטלמן עזב את המישרה הבכירה בעיקבות הגשת כתב־אישום נגדו על קבלת שוחד מיני.

הפרשה התפוצצה עקב המתח שנוצר בין ועד־העובדים במישרד־התיירות לבין השר אברהם שריר, שהביא את טייטלמן למישרד. טייטלמן טען כל העת שהפרשה נוצרה, יש מאין, על רקע הסיכסוכים הפנימיים במישרד, והניס־יונות הבלתי־פוסקים להיפטר ממנו.

שוחחתי עם טייטלמן ביום השני למישפטו. הוא נשמע עליז ואופטימי בצורה מפתיעה.

● **אתה מתאמץ לשמור על מוראל גבוה, או שאתה פשוט אופטימי?**

פרשות

אני עליז! אני פשוט מרגיש יוצא מן הכלל. שאלו אותי כבר אם אני עושה הצגה. לא! אני עליז על־סמך ההתפתחויות במישפט. במדינת־ישראל טופלים על בן־אדם אשמה, ועד שהוא מתנקה — לוקח זמן רב, לפעמים חודשים, לפעמים שנים.

● **איך הרגשת כששבת השבוע לכותרות?**

העיתונים לקחו, כמובן, רק את הפיקנטריה, ועשו מכך כותרות בהתאם.

● **להערכתך, כמה זמן יימשך מישפטך?**

נקבעו לנו חמש ישיבות נוספות, ואחר־כך נראה. אני מקווה שזה יסתיים כבר.

● **היכן היית מאז פיצוץ הפרשה עד היום?**

עזבתי את מישרד־התיירות ושבתי למיגרש הביתי שלי — המכון המטאורולוגי. אני מרגיש שם מצויין.

● **מדוע, בעצם, לא שבת למישרד־התיירות?**

הייתי חוזר ואז הייתי מוצא למחרת בעיתונות הדלפה מתוך המישרד: „הוא הציע למישהי שוחד, כדי שלא תעיד נגדו במישפט..." לא יכולתי לחזור לשם. גם לא רציתי! (דפנה ברק)

מנשה אימברגליק:

„הפירסומת נגד עישון משפיעה על גברים!"

האנשים שאני מכירה נחלקים לשלושה חלקים בעניין תשדירי־השרות נגד העישון המכריזים בקול איום „סיגר־יות זה מגעיל אותי!" את החלק הראשון מגעילים התש־דירים עצמם. את החלק השני הם סתם מעצבנים. והחלק השלישי מנצל את זמן־התשדירים לביקור בשרותים או להכנת קפה.

עיניין אותי לדעת אם יש לתשדירים האלה השפעה על ציבור־המעשנים, ולכן הלכתי למנשה אימברגליק, המחזיק בחנות־סיגריות, הקיימת כבר יותר מ־30 שנה.

● כמה זמן אתה מוכר סיגריות?

רק שנתיים.

● ומאז, בעיקבות התשדירים, אתה מוכר פחות?

אני מוכר קצת פחות, אבל אני שומע שבכל החנויות מוכרים היום פחות, אז אני לא יכול להגיד לך שזה בגלל התשדירים או מפני שכל המיסחר בארץ קצת נחלש. קונים פחות בגדים ופחות רדיו־טים ופחות ציורים.

● אם יש פחות כסף, אדם יותר על בגד חדש או על תמונה או רדיו־טי, אבל סיגריה הוא יקנה, אם הוא מעשן אמיתי.

זה נכון, ולכן מה שקורה הוא שהירידה היא בעיקר בסיגריות מתוצרת־חוץ.

עישון

● ימי שהפסיקו לעשן תוצרת־חוץ עברו לסיגר־יות בחול־לבן?

או שהפסיקו לעשן.

● מי הם שמפסיקים לעשן?

בדרך־כלל מבוגרים ממין זכר.

● יותר גברים מנשים מפסיקים לעשן?

אני חושב שמכל חמישה אנשים שהפסיקו לעשן, ארבעה הם גברים. אם הפירסומת משפיעה, היא משפיעה על גברים. אגב, גם הפירסומת לסיגריות היא בדרך־כלל גברית — סוסים, כובע־קאובוי, דימוי של מאצ'ו.

● אתה טוען שהפירסומת עובדת בעיקר על הקהל המבוגר. הצעירים של היום מעשנים?

יעוד איך: אולי זאת הסיבה שלא מרגישים הבדל במכירות, למרות שיש הרבה שנגמלים מעישון. על כל מבוגר שמפסיק לעשן, שני צעירים מתחילים.

● אגב, אתה מעשן?

חס וחלילה: סיגריות זה מגעיל אותי. (דניאלה שמי)

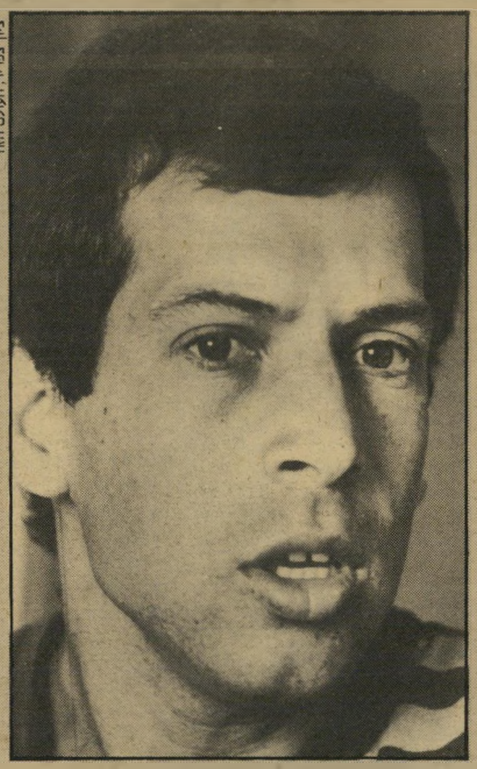

בני ברבש:

„כחבתי את המחזה לפני פרשת השב"כ!"

בני ברבש לא יכול היה לאחל לעצמו יחסי־ציבור טובים יותר מכפי שקיבל השבוע מחזהו החדש, „אחד משלנו": הפירסומאי דויד אדמון, איש הליברלים, מחה על הכוונה להציג את המחזה במיסגרת שנות ה־40 לקום המדינה. מחאתו הקולנית של אדמון מתבססת על הדימיון שבין תוכן המחזה ובין פרשת השב"כ: „מחבל" שנהרג, והכל משקרים כדי לחפות על כך, וזה על זה.

מחזות

שאלתי את ברבש אם באמת עמדה פרשת השב"כ לנגד עיניו, כשכתב את המחזה.

דבר לא עמד לנגד עיני, כשכתבתי זאת. המחזה בוודאי לא נכתב על פרשת השב"כ: כתבתי אותו לפני שהתפוצצה הפרשה. עומרי ניצן פנה אלי לכתוב זאת עוד לפני תקרית האוטובוס בקו 300.

● בלומר: ניבאת את המציאות?

מה זאת אומרת, ניבאת?! זאת המציאות שלנו! אלה דברים שמתחדשים מדי יום ביומו! במיקרה, בפרשת השב"כ, התגלה קצה־הקרחון. אני יודע שהפרשה גרמה לזעזוע לאומי, לשוק, אבל אותי היא לא הפתיעה.

● ההתקפה של אדמון הפתיעה אותך?

יש לי ידיעה קלושה מי זה אדמון. אני בטוח שהוא לא קרא את המחזה. הוא קיבל, קרוב לוודאי, דו"ח מתומצת של הדברים. נכון, זאת השערה. לא טרחתי לשאול אותו.

● אני ריאה שדיברי אדמון מרגיזים אותך.

לא. יש אנשים שתגובתם היתה יכולה להרגיז אותי. לא כל פוליטיקאי צריך להטריד אותי. (דפנה ברק)

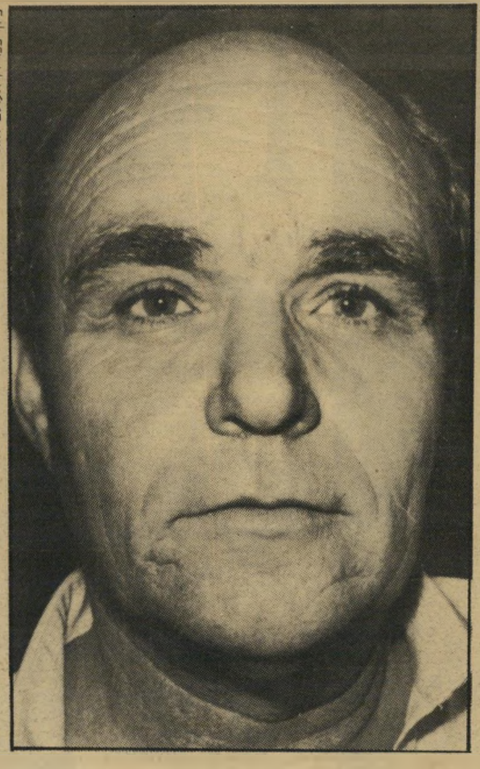

יוסי קיוסו:

„יותר משלוש מאות אלף שקל לעדלאידע!"

והעיר תל־אביב תצהל ותשמח בפורים השנה. אחרי הפ־סקה של 19 שנה, החליטה העירייה על קיום עדלאידע אמיתית, שבה ישתתפו המונים ויצפו בה המונים. למה חיכיתם 19 שנה, שאלתי את מנהל אגף־התרבות של עיריית תל־אביב, יוסי קיוסו.

השנה חוגגים 40 שנה למדינה. אחרי שהוחלט שלא יהיה מיצ־עד צבאי חשב ראש־העיר שלמה להט, שעדלאידע תשמח את כולם.

● מי ישתתף בה?

הרבה־בתי־ספר, תיזמורות־נוער, להקות מחול. אני מניח שיהיו קרוב ל־50 קבוצות של מצ'גים.

● האם יהיה לה מוטיב מרכזי?

לא. כל רעיון טוב שיוצע על־ידי המשתתפים יתקבל. זה לא יהיה מיצעד הישגי המדינה או העיר. זו תהיה עדלאידע שמחה ומצחיקה.

תל־אביב

● תרשו, למשל, באטירה?

מדוע לא?

● ותרשו פירסומת מיסחרית?

מאוד נשמח אם תהיה פירסומת, שתפחית את המאמץ הכספי של העירייה.

● כמה זה יעלה?

לא הרבה יותר מאשר בשנה שעברה, כשרק בית־ספר אחד עשה עדלאידע.

● כדי לדעת כמה זה, אני צריכה לדעת כמה זה עלה בשנה שעברה.

משהו כמו 300 אלף שקלים. השנה זה יעלה קצת יותר.

● ומה תענה לאלה מבין תושבי העיר שיגידו: „תחת עדלאידע, היה טוב יותר אילו היו מפנים את הזבל מהרחובות?"

אני לא קובע את מדיניות העירייה. אני רק מנהל אגף־התרבות.

(דניאלה שמי)

New air

התה הסיני ששובר את ההרגל

תה "ניו אייר" נולד בעקבות שנים רבות של מחקר בסין ■ התה מיוצר באמצעות תהליך ה-(KAOHONG) הייחודי, ומושתת על מסורת עתיקת יומין ■ תה "ניו אייר" זהה לטעם הסיגריה אך נטול ניקוטין במאת האחוזים, מרכיביו כולם טבעיים!!! ■ סקרים ממושכים שנערכו במזרח הרחוק, מגלים ש-74.8% מהמעשנים ששתו תה "ניו אייר" בקביעות ובמשך למעלה מחצי שנה, הצליחו להיגמל מהעישון ■ ואכן, אומרים שאחוז המעשנים הקטן ביותר בעולם מצוי בסין - וכעת אולי גם בישראל??? ■ מומלץ לשתות 4-7 כוסות תה כתחליף לניקוטין המצוי בסיגריות ■

ניתן להשיג בבתי מרקחת חנויות למזון טבעי, ובבתי העסק המובחרים ■ הוראות שימוש ופרוספקט בנקודות המכירה.

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

וגם זה...וגם זה...וגם זה...

אמנים וילדיהם במיסעדה סינית בנמל

★ צרפתית ליום־ההולדת של דורית ★ מה משותף לעופות נודדים ולדוגמניות?

היפות שחזרו מן הכפור

רונית אלקבץ הדוגמנית, בעלת ההופעה יוצאת־הדופן, הופיעה למסיבה בבגדים פרי־עיצובה. היא חזרה מפאריס, לאחר שהות ממושכת לצורכי־עבודה, כדי לפגוש את חברה, אליוט כהן. במסיבה התיישבה על ברכי הכוריאוגרפית, דרי ש.

דניאל ישינובסקי לאחר גירושיה מאלון ברנוביץ, נעלמה מאירועים חברתיים. כעת חוזרת למק־צועה כדוגמנית צילום ומסלול. לאחרונה שבה משהות־עבודה בגרמניה.

לדוגמניות ולציפורים יש הרבה מן המשותף. הן אוהבות לנדוד מארץ לא־רץ. כשנעשה קר בארץ אחת, הן נודדות לארץ חמה יותר, או שהן חוזרות הבי־תה. עוברה זאת אולי מסבירה את שובן ארצה של דוגמניות ישראליות רבות השוהות לצורכי עבודה באירופה. אולי קיימות גם סיבות אחרות, אבל הן בא־מת מישניות.

במלון 'מ'ת אוהבים מאוד את הדוג־מניות ואת חבריהן הנוצצים, ולכן עורכים עבורם מסיבות המוניות ברים־

ענת בירן דוגמנית־צמ־רת המתנור־רת כעת בפאריס, נמצאת בימים אלה בביקור־מולדת בן שבוע.

קוטק הרבי 5מס: במסיבה לפתיחת עו־נת החורף, שנערכה על־ידי **ענת קרי־בושה**, מנהלת המקום, ועל־ידי נער־השעשועים הצעיר, **אודי ברנס**, הסתובבו יפות רבות.

כאלה היו גם במסיבה שנערכה לכ־בוד **בטי רוקוואי**, מנהלת סוכנות הדוגמניות אימאג'. בשני אירועים אלה הסתובבו יפהפיות שבדרך־כלל רואים רק מעל דפי העיתונים.

הדוגמנית הצעירה אלונה פרידמן, באה עם החבר הצמוד **עדי שטיי־ברגר**. כמו־כן בלטו הדוגמנים **רו־ברט לוין, אמיר אלדד, מוטי שח** ושחקן הכדורגלן **גלעד לנדאו**.

דפנה אברמוביץ בת ה־33, היתה דוג־מנית־צילום מבוק־שת ביותר לפני 15 שנה. מזה 10 שנים היא מתגוררת בניו־יורק, ועוסקת בייצור של אביזרי־אופנה שונים. אברמוביץ, שהתגרשה לפני ארבע שנים מבריוך סטיר, עומדת להינשא לגיל אלנתן (בתצלום לציידה).

חומוס תאילנדי

סלים חמודה הוא בחור ערבי בן 25. **רוז תוראדט** היא בחורה תאילנ־דית נאה. ושניהם יחד הם זוג־אוהבים שמנהלים את המיסעדה הסינית בנמל. השבוע, כשמלאה שנה אחת לקיומה של המיסעדה, הם הזמינו את חבריהם וידידיהם לחגוג. על אלה נמנו אמני פסטיבל הילדים. 17 הזמרים הביאו איתם את ילדיהם, וכולם יחד חגגו במאכלים סיניים ותאילנדים.

מסתבר כי הילדים של אותם שחק־נים וזמרים הרבה יותר שקטים מהורי־הם.

נחמד היה לראות איך מזהים הזאטו־טים האלה את המאכלים שהוגשו להם, כאילו נולדו בפקין או בשנחאי.

מני פאר ואשתו **קרני** באו עם הבן החמוד שלהם **אילן**, שהוא גם יפה וגם חכם. **יאופירה גלוסקא** באה עם בתה **רעות**, שהיא גם מתוקה וגם מוכשרת. ושני הילדים האלה, אילן ורעות, גילו יותר עניין אחד בשני מאשר באוכל.

משה בקר הזמר בעל קול ישב לצידה של השניים החליפו חוויות בנושאי מוק ותוראדט (בתצלום למטה), הדגימו

יגאל בשן הזמר, ישב רוב הערב בחברת אשתו היפה מיקה, אך כטוב ליבו ביין העניק נשיקת מזל־טוב לדורית זילברמן (בתצלום איתו). הוא סיפר על שירו החדש בפסטיבל־הילדים.

דורי צוריאל בלבוש מיוחד ושונה. צוריאל עסוקה בפעילות תיאטרלית וב־ט דירתה החדשה, בעזרתו של ידידה המעצב, יובל כספין. הבדרנית ריבקה מיכאלי (בתצלום משמאל), באה באיחור בגלל התחייבויות קודמות. השתיים, המופיעות בפסטיבל, הדגימו שאגות־קרב עליזות כהכנה לבאות.

ערב עם אשתו

כל השנה מסתובב הבדרן **מנחם זילברמן** ברחבי־הארץ לצורכי הופעות כשהוא בגפו, לכן גם נקרא המופע שלו ערב בלי אשתו. אך זילברמן שמאוד אוהב את אשתו **דורית**, החליט שלפחות ביום הולדתה ה־31 הוא יבלה איתה ועם חבריהם בתל־אביב. אמר ועשה. באחד האמשים הוא קיבץ ידידים ורעים לארוחת־ערב צרפתית במיסעדת דולפין של **כוכבי שמש**. אז מי לא יבוא לצירוף כזה מבטיח של בידור ואוכל טוב? את הערב התחילו בשרימפס ושאר פירות־ים, והמשיכו בכל מיני מטעמים.

גידי גוב ואשתו **ענת** ישבו בחברת הזמר **אפרים שמיר** וחברתו הרקדנית **דגנית בנטל**. בשולחן אחר ישבו הזמר **יגאל בשן** ואשתו האופנאית, **מיקה בשן**, שנראתה מאושרת במיוחד, כנראה, בגלל הצלחת הקולקציה האחרונה שלה. חברתה לשולחן, המפיקה ודוברת גלי צה"ל, **בתיה שושני**, היתה עסוקה בלהציץ בשעון. כששאלו אותה לסיבה, השיבה שהיא מחכה לבעלה **מאיר אגסי**, עובד אל־על שהיה אמור לנחות בשעה מסויימת בנמל־התעופה.

...ס, שבלט בלבוש בציבעי שחור־אדום, **...זמרת דפנה ארמוני (בתצלום לצידו).** **...ה והמעיטו באכילה. בני־הזוג חמודה** **...טה לשימוש במקלות־אכילה סיניים.**

גיוליאן שגרן הקומיקאי האנגלי, הגיע לחגיגה בחברת אשתו רולנדה קהאן (בתצלום לימינו) ושני כלביהם: האחד דני ענק, והשני – גור קטן, שהתנהגו למופת. שגרן היה שקט כל הערב, ורק לפני שעזב את המקום העניק נשיקה חמה ומצלצלת לדורית זילברמן (בתצלום לשמאלו) שהעירה את הכלבים האדישים. האורחים התלוננו בהומור ששני הבדרנים היו רציניים מדי לטעמם.

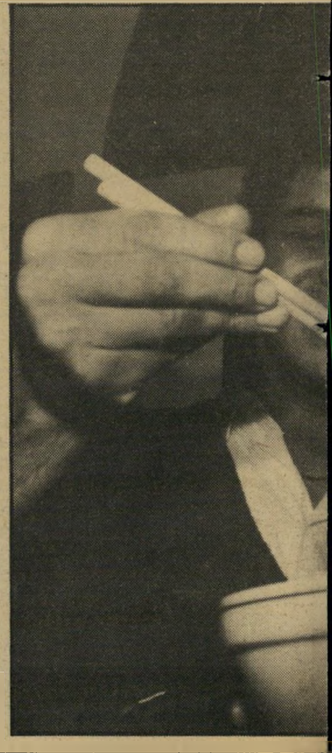

כתב: זהר אוהליאב, צילם: אבי ולדמן

אחת חוזרת לשנות ה־50, אחד לשנות ה־50 ואחת ל„בל־אפוק" של סוף המאה

מבדי משי והדפסי פייזלי ופרחים, שמלות־ג'רסי, שמלות־בלון מטפטה שחורה בתוספת ג'קט מישבצות בלבן ושחור. לערב, היא מציעה שמלות אלגנטיות מבדים נוזליים ומחמיאים, ושמלות־קוקטייל בשילוב של טפטה.

בכל אחד מהדגמים ניכרת האמירה האישית של שפיר — אם באמצעות פרחים צבועים ממשי, או באבזמים, כפתורים וסיכות תואמות, ושילוב של סרטי צוואר ופומפונים. דגש מיוחד ניתן לתפירה ולגימור מעולים.

דורי צ'נגרי עיצבה לקולקציה, תכשיטים ואביזרי־קישוט מיוחדים, המותאמים לצבעי הקולקציה.

תצוגת־האופנה של עודד פרוביזור אורגנה על־ידי אירגון הידידים של בית־החפוצות. כל מוזמן שילם 50 ש"ח עבור הכניסה לתצוגה.

פרוביזור הציג 120 דגמים. בחלק הראשון של התצוגה הוצג האוסף שעיצב עבור ניבה. קבוצה זו אופיינה בקו צעיר של בגדי־ספורט מפוטר, בצבעים של שחור ולבן, שחור וצהוב, שחור ובייג', ושילובים של פסים ונקודות. בגדים אלה נמכרים במחירים הנעים בין 70 ל־120 ש"ח. קבוצה זו של ניבה כללה גם שמלות סריג קטנות בעלות כפתורים מוזהבים.

אופנת העילית של פרוביזור כללה שלוש קבוצות עיקריות. בראשונה — בגדים ספורטיביים ליום. חליפות, שמלות, מעילים, מבדי־צמר כמו טוויד, וברברי משובץ. בקבוצה זו בלט מראה שנות ה־50' של כתפיים כמעט־טבעיות וחצאיות מאוד רחבות כשהדגש הוא על מותניים צרות.

בקבוצה השניה — שמלות־קוקטייל קטנות בעלות מותן נמוכה בשילוב של קטיפה וגימורי סטן בצבעים זוהרים מבד קרפ, שמלות־משי מודפסות באורך־ברך בתוספת וולנים, ושמלות־קטיפה שחורות קטנות — פריט הכרחי במלתחה.

שמלות־ערב היוו את הקבוצה האחרונה, שבלטה באלגנטיות ובבדים יקרים כמו משי־אורגנזה, טפטה, קטיפה ומשי־סטן. רוב השמלות הן סטרפלס, או שיש להן צווארונים רכים.

המוטו של פרוביזור הוא לתת לאשה להרגיש יפה וזוהרת. אין אצלו הגזמות, אין שום פרט מיותר, הכל מתוכנן באיזון מושלם מבחירת הכפתורים, האורך, הגימור, החגורות והכובעים. זהו קו מאוד נשי, מתוחכם, פריסאי, במתכונת של שנות ה־50. אופנה עילית במיטבה.

תמרה ג'ונס שואבת השראה מבגדים היסטוריים שעברו התאמה למראה עכשווי. לבגדים שלה יש מראה רומאנטי וקריצה הומוריסטית. הם תיאטרליים מאוד, ובוודאי לא כל אשה יכולה ללבשם. הם מושכים תשומת־לב מיידית וכשהאשה חולפת, מגלה המתבונן כי מאחור היא לא פחות מעניינת — ההצגה עוטפת את גוף האשה.

בקולקציה, מתמודדת ג'ונס עם הבדים בצורה מאוד לא־קונבנציונלית. הבד הוא כחומר ביד היוצר. ג'ונס מכווצת את הבד, מכסה אותו בכפתורים ומפסלת אותו, עד למוצר הסופי — הבגד. שימוש לא־שיגרתי ניתן היה לראות בבד לחליפת־גברים, אותו הפכה ג'ונס לחצאית־בלון, או בד קטיפת־משי, שהורגלו לראותו חלק וצמוד לגוף. ג'ונס מכווצת אותו בכיווצים שונים, ובכך מעניקה טקסטורה ונפח.

גם בבחירת הצבעים הנטיה לרומאנטיקה מודגשת — הוא משתמשת בגוונים שונים של חום, בורדו, אדום וורוד — וכך מערבבת לנגד עינינו קוקטיילים שונים וגורמת לנו לאיבוד־חושים.

לשפיר אוסף לביש ופונקציונאלי. פרוביזור מעדיף את האלגנטית האירופית. ג'ונס שואבת השראה מסיפרי ההיסטוריה.

הבלון המעופף שימלת־ערב מעל חצאית בלון, אלגנטית מאוד, משילוב של שני בדים – בד קטיפה בחלק העליון, מוארה בחלק החצאית והמותניים. לשימלה, מחשוף בצורת וי שבתחתיתו ורד – והכל בצבע שחור. עיצבה – מירי שפיר.

אחוריים מכופתרים שימלת־מעיל ליום, מבד צמר, המיועד בדר"כ לחליפות גברים, בפסים בצבעים אפורים. הקפלים הנוצרים מהבד המורם והמכופתר באזור האחוריים – יוצרים עניין וגם סקס־אפיל. עיצוב – תמרה ג'ונס.

1950 – שימלת־ערב מאורגנזה אדומה, חצ־אית רחבה וצעיף העוטף את הכתפיים ויוצר צוארון רך (משמאל). שימלת־סטרפלס מ־קטיפה שחורה ומקבצות מסטן־משי. לשימלה מצו־רף צעיף מאותם הבדים. עיצוב – עודד פרוביזור.

העתיק של העיר. כאן גם תמצא בתי־קפה, מיס־עדות וחנויות שהופעלו כבר בעבר ביזמה פרטית ולאחרונה זכו בעידוד נוסף מצד השילטונות.

הכל שוקק־חיים. אוכלוסיה מעורבת, תיירות־פנים. בצידה — ימאים, חיילים סובייטיים הבאים לעיר לבלות בה את חופשות סופי־השבוע שלהם. הרבה, הרבה בני־נוער.

דווקא חברת בנייה פולנית מבצעת שיחזורים של סימטאות שלמות. הפולנים מסתמכים על ניסיונם בשיחזור ורשה שנהרסה כמעט כליל ב־מילחמת־העולם.

קלילות אופנתית

ניצלתי את בוקר היום הראשון לביקור בכנסיה פראבוסלאבית. במקום מושמעת קנטטה נפלאה המזכירה לי משום מה את קנטטת הניצחון שחיבר פרוקופייב לסירטו של איינשטיין אלכסנדר נייב־סקי. עוד סרט בלתי־נשכח: אחר־כך משמיעים קונצרט לעוגב הנשמע כמו ויוואלדי. אולי וי־וואלדי.

בסופו של דבר אנחנו מגיעים לפגישה בבית אמני טאלין. מיבנה מאמצע המאה הקודמת אך עיצוב־הפנים שלו מעורר קנאה. גם כאן מורגשת יד מכוונת בכל. הכל בוהק בלובנו ובניקיונו. אפילו מכשירי הטלפון מעוצבים עיצוב חדיש, תכליתי, נאה.

כל הפעילים והעסקנים צעירים, לרובם לא מלאו 30. הם לבושים בבגדים בהירים המצטיינים בקלילות אופנתית. גם מארחי הגיעו במיכנסי ברזנט, חולצות ברזנט שגיזרתן מזכירה אוברול־לים, או בחליפות־בד ציבעוניות המונחות על הגוף בריווח מופגן. הכל מעודכן, סקאנדינאבי כמעט.

נפגשים עם נשיא אגודת האמנים האסטונית, אן פולדרוס, המתקרב לשישים. שיער צפוף ומלי־בין, עטור זקנקן קצר. הוא פותח באסטונית כהרצאה קצרה על מיבנה האירגון שבראשו הוא עומד: 427 חברים ועוד 150 אמנים בחטיבה הצעירה.

האחרונים מחכים לקבלתם כחברים מן המניין. לפני כן יצטרכו להוכיח את עצמם במילוי משי־מות שונות.

גם כאן קיימת קרן מרכזית הרואגת לתעסוקה לחברי האגודה, מקימה להם סדנאות, מפעילה ארבע גלריות למכירת ציורים ברחבי העיר, מארגנת דרך קבע חילופי תערוכות עם ארצות חוץ.

בעיקבות הביקור בתערוכת אמני לאטביה ב־מוסקבה וצפייה בעבודותיהם של אמני אסטוניה אני יכול עתה לקבוע ששתי רפובליקות אלה, שצורפו לברית־המועצות רק אחרי מילחמת־העו־לם השניה, מקדימות בהרבה את אחיותיהן. אמ־ניהן, הגראפיקאים שלהן ופסליהן מסוגלים להת־חרות בטובי עמיתיהם בארצות המערב.

גם בתחום הפרוייקטים הסביבתיים, עיצוב נוף, מונומנטים עירוניים המיבוצעים כאן בסיגנונות שונים, או הקרוות המקומית, אריגת השטיחים, אמנות הטיפוגראפיה ועיצוב עטיפות הספרים. בכל אלה מסוגלים האסטונים לעמוד בתחרות עם טובי המעצבים בעולם.

אני מוזמן לתערוכה הנפתחת באותו ערב, ערבי האחרון על אדמה אסטונית. בתערוכה — כרוזות, ציורי שמן, רישומים, הדפסים. כל אלה באולמות הצדדיים. באולם המרכזי — תערוכת עיצוב המוצר. התצוגה מיקצועית לעילא ולעילא. העבודות מרוחקות זו מזו רב להניח לכל אחת מהן לנשום את חייה שלה.

הרושם הוא שבלנינגראד, מוסקווה, טיביליסי או באקו עדיין רחוקים שנות אור ממה שכבר הושג באסטוניה ובלאטביה. לפחות בתחום העי־צוב והאמנות השימושית. אבל הדינאמיקה שאתה חש בה בכל מיקום שבו אתה מבקר, מזדימה את ההתפתחויות בקצב כזה שאין לדעת מה יילד יום.

תם ביקורי הרביעי בברית־המועצות. כאשר אבוא לכאן בפעם הבאה, החמישית, האם עוד אכיר את המקום. התמורה היא מרתקת ומדהימה ממש. אתה חש בה על כל צעד ושעל.

חבל להיפרד. חבל לעלות שוב ברכבת, לחזור לטופולב, להותיר מאחוריך את לילותיה הלבנים של לנינגראד, את ארמונות הצארים בפוסקין, את הבאסיליקה בכיכר האדומה. את כל בני־אא־דם החביבים שבהם פגשת כאן, המעוניינים כל־כך להציג לפניך את הישגיהם, להרשים, להת־יידד.

שלום לארצו של מאיאקובסקי. להתראות!

שירה

ככה אני רוצה ממך ילד...

לאמיתו־של־דבר, כמעט כל משורר, שלא לדבר על משוררים גרולים, הוסך ביום מן הימים למעין סלע, אשר בחסותו צומחת רקפת אלמונית, רבת־יופי, מרכינת־ראש, מעריצה, צנועה ומתב־טלת, אשר הוא, המשורר, בישוף מבריק ומנוסה בכנסיית־הרוח, מסמל בשבילה את דמות החיים הפנימיים, המסוגל להעניק אישור מקצועי לקיו־מה הרוחני. לעיתים הדבר גלוי ונושא אופי פומ־בי, על כל היבטיו, כבמקרה חבצלת חיבשוש ופיחם שדה, ולעיתים הוא נותר בגדר קשר רוחני עלום, נסתר ומסתורי, כאשר על מסכי־נפשה של העלמה הצעירה מרצדים בכפייתיות, דמותו, מישנתו וסמכותו הרוחנית של המשורר, והיא הופכת מרצונה החופשי לבובה שבקצה חוטיו — חוטים שהוא עצמו אף אינו יודע על קיומם.

אף כי המדובר בזן נדיר, הנה ההיסטוריה של הסיפרות מלאה ברקפות מסוג זה הצומחות בצי־לם של משוררים. אלו הן בדרך כלל נשים אינטליגנטיות, רגישות, בעלות נפש פיוטית, השרויות בטמפרטורה גבוהה של השראת־חיים־רומאנטית, השראה שבמהותה אינה נופלת מזו של המשורר עצמו. לעיתים, כך נדמה, אותה שירה שעושה המשורר המיקצועי באמצעות מילותיו, עושה היא, החובבנית, באמצעות כלי־הבעה משלה: מערכת היחסים עימו. שכן, הוא, המשורר, הופך בשבילה לסדנת־יצירה, כאשר ההתקשרות עימו, על כל היבטיה, היא בבחינת שירה. יתר על כן, בדיוק כשם שהמשורר ניצב מול שיריו נפעם, אוהב ומעריץ, כך נפעמת היא אל מול יחסיה עימו.

מותר להניח, ולא תהיה בכך משום הפרזה, כי בהיבט הפסיכולוגי, רקפת כזו מסמלת בעיני המשורר את ציבור קוראיו הדימיוני. ככה הוא מבקש, בתוכו פנימה, לראות את קוראי שירתו — ללא ביקורת, ללא התנגדות וללא עוררין, אלא מצויידים בכמות גדולה של הסכמה, אהבה והערצה: ככה היה גם רוצה לראות את יחסם של מבקרי הסיפרות אליו: כלומר, שייטיבו עימו, שיעריצוהו וייעטרוהו בסופרלאטיבים שאינם נופלים ממאה אוקטן; וכך, ריק מעוינות, הוא מבקש לראות סביבו את העולם.

ככה אני רוצה ממך ילד מכריזה ציפורן לוטם לאהובה, סרבן־המישפחה הנודע, המשורר דויד אבידן (העיר, 13.11.87). אבל, למעשה, ככה **כולן** רוצות ילד מהמשורר שבו הן הוגות, שאליו הן מתקשרות, או שעימו הן חיות, ואף לאבידן עצמו מותר להשיב לאהובתו ולומר: ככה אני רוצה ממך את העולם, נקי וריק מעוינות.

ובאותו עניין. אף שקשה לחשוב על אבידן במונחים של אב רגשן המוביל עגלת־תינוק ורץ לטיפת־חלב, הרי שנעים למדי לשמוח לאידו באופן הפומבי ביותר ולראותו, מסתבר, בקורי מישפחה וגידול ילדים, מערכת־יסוד אנושית שהוא, כקנאי־חירות מוצהר, נס מפניה כל ימיו, לא לפני שהמציא אינסטינקטים־ניסוחים חדשים של התכחשות, רתיעה ומנוסה, בהניחו כי מאחורי כל זה מסתתרת התאבנות גדולה. וזכורות יפה הערותיו העוקנניות כלפי מישפחתיותו של יהודה עמיחי.

כאמור, מוזר למדי לחשוב על אבידן במונחים של טיפת־חלב, כי כמו שבשביל ציפורן לוטם „זה לגמרי טבעי להכניס תינוק מתחת לחולצה ולתת לו ציצי" (שם), הרי שבשבילו, החלפת חיתולים תהיה מעין רעידת־אדמה נפשית בדרגה 9 בסולם ריכטר.

ואם ככה כולן רוצות ילד, הרי הילד שמחזיקה בביטנה ציפורן לוטם מזרעו של דויד אבידן, הוא אצל אסתר קמרון עובר מיוחד במינו: סוד קיומי שנטע בה המשורר הגרמני־היהודי המנוח פאול צלאן: סוד שאותו היא חושפת בכישרון רב בסיפרה צ. ניחום עצמי של גולם הרואה אור בימים אלה בהוצאת הקיבוץ המאוחד. זהו ספר מרתק, רב־השראה ובלתי־שיגרתי, בו מהלכת אסתר קמרון על החבל הדק (ולעיתים גם על חוד התער) של המציאות הרוחנית — בלא למעוד ובלא להיחתך לשנים. „במעמקים שבין המילים, הנראות בקריאה ראשונה זרות ומפוזרות כמו אצל אסתר קמרון עובר מיוחד במינו: סוד קיומי שנטע בה המשורר הגרמני־היהודי המנוח פאול צלאן: סוד שאותו היא חושפת בכישרון רב בסיפרה צ. ניחום עצמי של גולם הרואה אור בימים אלה בהוצאת הקיבוץ המאוחד. זהו ספר מרתק, רב־השראה ובלתי־שיגרתי, בו מהלכת אסתר קמרון על החבל הדק (ולעיתים גם על חוד התער) של המציאות הרוחנית — בלא למעוד ובלא להיחתך לשנים. „במעמקים שבין המילים, הנראות בקריאה ראשונה זרות ומפוזרות כמו מפת־כוכבים, הוא הצליח להראות לי משהו הנוגע לי מעבר לאני המוגבל — דמותנו האמיתית," היא כותבת תוך שהיא נחשפת, אף היא, כמי שצומחת בחסות משורר גדול. ואולם, ה„דמות האמיתית" כפי שזו מצטיירת מדרך ראייתו של פאול צלאן, היא בלי ספק „דמות אמיתית" שונה לחלוטין מאלה של פינחס שדה או דויד אבידן.

„אם גאולה והרס הם צדדים של אותו מטבע, אלה נמצאו לה כשפגשה את שירתו של צ., הוא פאול צלאן... הבשורה של צלאן שמבקשת אסתר קמרון להביא היא בשורת חיים, לקום מן האפר," קובעת אסתר אטינגר ברשימה רגישה העוסקת בספר זה (הארץ, 20.11.87). הפגישה הממשית עם צלאן היתה בשביל הגב' קמרון כה מכרעת עד שהיא מחליטה להתגייר ולעלות לישראל. „זוהי אוטוביוגראפיה פסיכולוגית, סיפור של תקופה, סיפור אהבה והצהרה על ייעוד רוחני," מוסיפה אטינגר, ואני הייתי משלים ואומר כי זוהי גם שירה בעלת עוצמה.

כך או אחרת, התמסרויות אלה, של חבצלת חיבשוש, של אסתר קמרון ושל ציפורן לוטם, הן ללא ספק סוג של שירה. **שימעון צמרת** ■

אמנות

הציור שלו... המציאות שלו... הכללים שלו... והתרומה

פינחס כהן־גן מציג שתי תערוכות־ציור בעת ובעונה אחת. האחת בגלריה מימד התל־אביבית, „קיצור בשורת התנ"ך" בשמה הלא־מצטנע. השניה, בגלריה נימל הירושלמית, „תמונות מדברות, ציורים מבנק הדמעות 1987." שיגרתיים הם בוודאי שלא, השמות שבהם הוא בוחר.

דרכו של כהן־גן עשויה להפתיע לא מעטים. כך, שבירת הכלים וכל הכללים — למן כללי הפרספקטיבה ועד לאופן הנחת הצבע — כל מה שכהן־גן האינטלקטואלי מכנה בשם שפת־העל באמנות. את מקומם יירשו הכללים החדשים של כהן־גן עצמו. הכל במיסגרת אותה שפה שמעל ומעבר לשלב ההיענות לייצר המולד לעסוק באמנות ולהתבטא באמצעות יצירת האמנות.

בתל־אביב מוצגות ארבע עבודות — עבודה אחת על כל קיר מקירות הגלריה. כל עבודה מורכבת מיחידות רבות המוצבות זו בצמוד לזו וערוכות בשתי שורות אופקיות. השורות העליונות הן בדרך־כלל בהירות יותר. כאן השתמש האמן בצבע פלואורי־סצנטי שהוא מואר, פשוטו כמשמעו. השורות התחתונות כהות יותר, נבדלות. הצבתן הקומפאקטית, הדחוסה, מקשה בתחילה על הצפייה בהן. צריך לקחת פסק־זמן או כדור ואליום ולנסות להבין מה הוא רוצה לומר.

קיצור התנ"ך

את שמצית (או „קיצור בשורת") התנ"ך רואה כהן־גן בחוסר־הסתגלות או אי־השלמה ואף התמרדות מתמדת בחיי היום־יום עד לצאתה של האמת לאור. כנ"ל צריך, לדעתו, להתקיים גם באמנות.

ביסיבה נינוחה בביתו שבקומה גבוהה של בית־דירות צפון תל־אביבי ממוצע, אני מאזינה לדבריו על קיצור בשורת אמנות ימינו על־פי פנחס כהן־גן. „בתחילת המאה, אנשים כפיקאסו ובראק עדיין ציירו את המודל — ואחר־כך שברו אותו. הם לא ציירו העתקים של מודלים. היתה אצלם התייחסות אמיתית לטבע. ב־1987 מתייחסים, לעומת זאת, להעתק של העתק של העתק של הטבע, ולכן אין עוד מציאות באמנות... האמנות הפכה למוחית, יצירת המוח בלבד. ואז, אם אדם אינו מכיר את הצופנים האופנתיים או המזדמנים, הוא אינו מסוגל להבין מה שעיניו רואות. הציור הופך להיות משהו כמו סיני. אינך יודע מה מתרחש בראשו של האמן, אינך מבין למה הוא מתכוון, תוצאה: אינך מבין מה הוא עושה."

„בעיה אחרת", ממשיך כהן־גן בהרצאתו, „קשורה בקשיים שאמנות הציור נקלעה אליהם בשל מערכות הלשון החדשות הקשורות בטלוויזיה, במידע האלקטרוני, וכו'." הבעיה היא בעיה — „גם במובן התוכני, גם במובן של הקהל... פה ושם המערכת הכלכלית מנסה להציל את הדבר. אבל, בעצם, יצירת־האמנות מתה. אין עוד יצירת־אמנות. התערוכה של רוי ליכטנ־שטיין, למשל, היא תערוכה של ציור מת.

אם אתה טוען שאין עוד מציאות בציור, אני מתריסה לעומתו, אז בשביל מה מציירים? „שוק מסחרי או שוק חברתי אינם מעניינ," הוא משיב בנחת. „הפעילות שלי היא פעילות פנימית והמוטיבציה לצייר — אישית. זו עבודתי. אלה הם חיי. מה שאינו מונע בעד הבעיות העקרוניות מלהטריד אותי. אני שואל את עצמי מחדש, מה מקום האמנות? לאן היא הולכת? כיצד להעביר מסר כלשהו ביעילות?"

הוא מאמין שבסופו של דבר יבינו את התחבטויותיו ויקבלו את מה שהוא עושה. בירושלים מוצגות 20 עבודות־אקריליק על בר. 50×70 ס"מ. ציורים בודדים. בכל ציור צורה גיאומטרית תלת־ממדית העשויה מקרטון ומודבקת על גבי העבודה. בדרך־כלל צורות עגולות, קעורות, מתפתלות, פרפרות אלה אמורות לשמש מעין תיבות תהודה. תכליתן לבטא אות או צליל. האמן, מכל מקום, התכוון לאחד כאן את מראה העיניים, מחשבת המוח והצליל האנושי, ליצור מכנה־משותף שאינו מילולי, שלא יהיה מיבנה מילולי, שלא תזוהה בו אות או מילה כמו בתערוכה התל־אביבית.

לדימויים עצמם הוא קורא „ציורים מבנק הדמעות." מדוע? אני מקשה, מבקשת לדעת אם יש בזה משהו עצוב שאינני יודעת לעומקו. „עצוב זה שמה," משיב לי כהן־גן בפאראדוכס צפוי. „בוכים מרוב אושר?" אני שואלת. „לא צריך לבכות, צריך לשמוח," הוא משיב. „זה בסך הכל בד וצבע..."

אדוארד מונק היה עדיין מסוגל לבכות...

התערוכה הירושלמית מרשימה ומרתקת. הקומפוזיציות דינאמיות ומיתפרצות. הצבעים עזים. תמונות מדברות, גם אם לא בוכות. דומה שהקול הוא קולה של זעקה בלתי־נשמעת למשמעות.

צריך פשוט להקשיב.

נ.ב. לאחרונה תרם כהן־גן („הוריש בחייו", הוא אומר) 350 מיצירותיו למוסיאון תל־אביב. המיספר מדבר בעד עצמו ובעד האמן שבו מרובר. אבל זה כבר נושא לרשימה נפרדת.

נעמי הריירוק ■

פינחס כהן־גן: ציור מבנק הדמעות (1987)

עורך נתן זך

צ'יצ'ולינה כחול-לבן

לא טעית, זו אניטה! אניטה בפוזה צ'יצ'ולינית טיפוסית. גם היא כמו האיטלקיה רוצה להיות חברת־כנסת. הסיסמה שלה: „יחי החופש המיני."

עכשיו היא רוצה לרוץ לכנסת. אניטה פללי, היא „אני הול", היא העכוז של המדינה, רוצה להיות גם צ'יצ'ולינה הישראלית. מה יש, רק לאיטלקים מותר?

פללי, בעלת הגוף המושלם, התפרסמה בשל ישבנה הבנוי לתלפיות, בצבע הברונזה, שנחשף בגאווה באירועים שונים. אחר־כך החליטה שהיא רוצה גם חזה מושלם. נראה שעם חלק־גופה זה היה הטבע נדיב קצת פחות. אבל לא בחורה כאניטה תרים את ידיה אל מול הטבע. אחרי שהוחדר לגופה סיליקון ביד מיומנה של רופא מומחה, היא יכלה להתהדר בתואר נוסף: החזה של המדינה.

עכשיו רוצה פללי להוסיף לתארים אלה גם תואר של ח"כ, כשהדגל הוא מין חופשי, אהבה חופשית. החיוכים שעולים למשמע הכוונות הפוליטיות עשויים להימחק כליל אחרי הבחירות.

מעריץ בחנות הגבר האלמוני ביקש מאניטה לנהוג כמינהג צ'יצ'ולינה, ולהתפשט כליל, אניטה סירבה לזאת, אך נתנה לו פיצוי, נשיקה מצלצלת. הגבר לא הירפה והמשיך לבקש. סבלנותה לא פקעה. כפוליטיקאית מנוסה היא התחמקה מזה.

גם מן הגברת האיטלקיה צחקו, כיום היא הצוחקת במסעותיה ברחבי־העולם, וגם בישראל, כשמוסיפים לשמה את התואר: „חברת בית־הנבחרים".

אני היפה אינה מזכירה את צ'יצ'ולינה במראה החיצוני. היא נראית כנגטיב שלה, שחומת־עור. גם במישור האידיאולוגי שוררים חילוקי־דיעות בין שתי הגברות. אני, למשל, שוללת את מוסד הזנות. לא, לא בגלל סיבות דתיות, פשוט: „האשה נהנית בדיוק כמו הגבר. אז למה שהוא ישלם לה? חוץ מזה, כשאשה עובדת בזנות, זה רק מפני שאין לה ברירה. אף אחת לא עושה את זה מרצון. הרבה פעמים שואלים אותי, ‚אניטה, למה את לא לוקחת כסף מהגברים שלך?' אילו הייתי לוקחת כסף, הייתי היום מיליונרית. המון גברים חושבים שבכסף יוכלו לקנות אותי ולהביא אותי למיטה. אנשי־עסקים מזמינים אותי לארוחות־צהריים, וחושבים שאחרי הארוחה יקבלו ממני מין."

אני מניפה אצבעה ואומרת „לא אצלי!"

וכך, נאמנה לאידיאולוגיה — מין לחוד וכסף לחוד — היא חיה במצב כלכלי קשה, שקועה בחובות בגלל דירה ששכרה בדמי־מפתח, ומקורי־

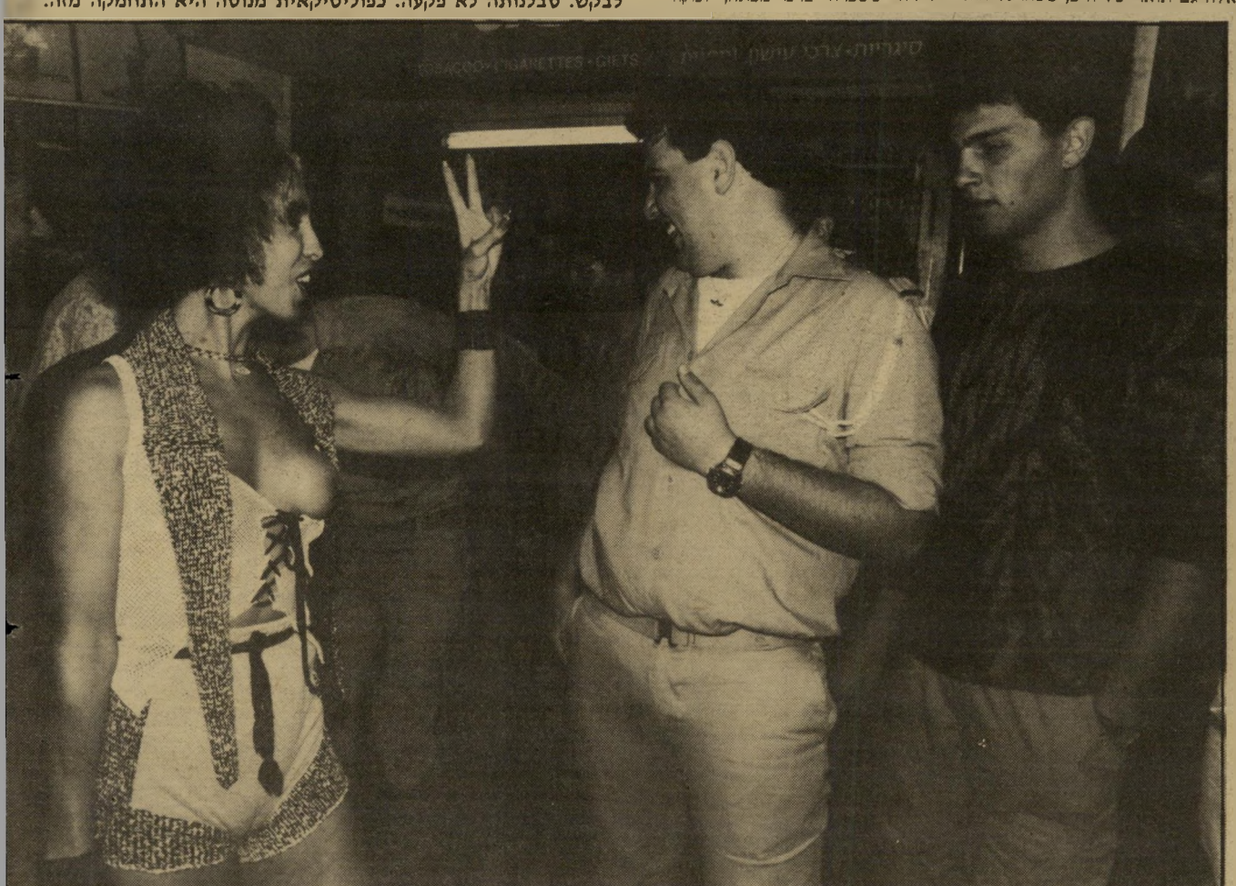

מסע בחירות אניטה בעיצומו של מסע הבחירות ליד חיילים מחיל־האוויר שצופים בהנאה גלוייה בדד השחום שברח מגופיית הרשת שלה. רוב התגובות המעודדות הגיעו מצד הגברים שבחבורה. הנשים היו פחות נלהבות: „בחורה צריכה להיות צנועה" קראו הנשים לעברה. תשובת אניטה: „אם לבחורה יש דברים יפים, אין סיבה שתסתיר אותם." הגברים קיבלו את זה בשתי ידיים.

הפרנסה היחיד שלה הוא הופעה בתצוגות אופנה.

לא קל לה, אך אין היא מתלוננת. מה יהיה בעוד כמה שנים?

„אלוהים גדול!" דיברי אניטה.

„מותק," „פרובוקטיבי," „סקסי," ו„אניטה" הן מילים החוזרות שוב ושוב בדבריה. היא מדברת על עצמה בגוף שלישי, במיבטא אמריקאי, משתמשת

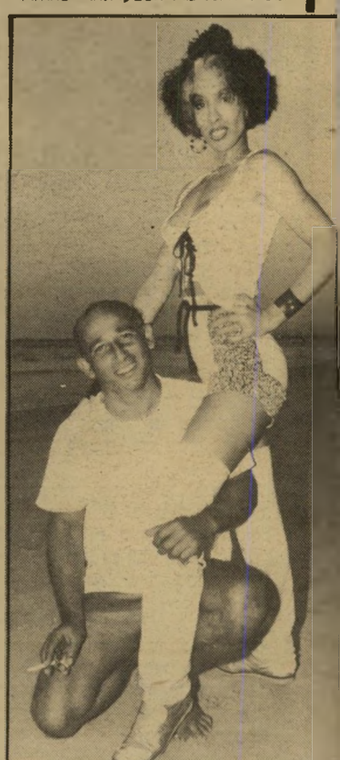

חותם הגבר שבתמונה חתם את שמו כמי שתומך במועמדותה של אניטה לכנסת. בתמורה הוא קיבל צילום למזכרת.

בידיים, בעיניים, וכשההתלהבות גוברת, היא קמה ממקומה ומדברת בעמידה. סיגנון־הדיבור שלה מזכיר את פנינה רוזנבלום, למרות שאניטה אינה מסמפטת את הקולגה לתואר „של המדינה".

„אני לא אוהבת אותה. היא לא יפה בעיניי. צבועה בפנים יותר מידי. היא גם לא נחמדה!" פוסקת אני, ומבקשת להחליף את הנושא.

מוטב לאונן

לאורך כל הראיון היא מדברת בביטחון רב. „את זה תכתוב," היא אומרת על מישפט מסויים, הנראה לה חשוב, ואם אין זה עוזר, היא מושיטה אצבע ארוכה שבקציה צ׳יפורן מטופחת, הצבועה בארדום. היא מניחה אותה על הדף, וחוזרת שנית: „תכתוב את זה כאן!"

בפאב היא מהווה אטרקציה. עיניי הכל נשואות אליה. היא מודעת לכך היטב, ומספקת לקהל את רצונו.

„אני הולכת בצורה פרובוקטיבית כשביל עצמי בלבד!" היא מכריזה, והקהל הוא שותף מלא לשיחה. „אני לא עושה את זה כדי שיביטו בי, אלא כדי שארגיש טוב מול המראה. יש הרבה בחורות שהיו רוצות ללכת כמוני, אבל אין להן די אומץ. אני יודעת שהגברים מסתכלים, אבל גם כשאני הולכת בג׳ינס, כולם מסתכלים וצועקים לי הערות. הרבה פעמים גרמו־תי לתאונות־דרכים. נהגים הסתכלו עלי ולא שמו לב לדרך!"

היא מחייכת בשביעות־רצון כשהיא מספרת את זה. נוח לה להיות סמל־מין, אבל מסתבר שיש לזה גם צדדים פחות נעימים. „מתייחסים אלי כמו אל חפץ מיני. מתייחסים רק אל הדברים החיצו־ניים, ולא מנסים לחפש את תוכי, את מה שיש לי בפנים. זה נורא מפריע לי.

„יצאתי בחיי עם עשרות גברים. יותר מעשרות, אלפים! היו ביניהם גם אנשים מפורסמים ומכובדים. אבל כולם חיפשו רק דבר אחד. כשהם ראו שהם לא מקבלים אותו, הם עזבו."

הסמל המיני חוזר בלילה לבדו לבית ריק.

„אני חולמת על גבר שיאהב אותי באמת. שירצה אותי, את מה שיש בי בפנים, שיגלה מה מסתתר מתחת לקליפות. אני רוצה להיות אוהבת ונאהבת. אני יודעת שיש לי הרבה שונאים שמדברים עלי רע. למה? כי לא נתתי להם מה שהם רצו, ואז הם כעסו!"

צ׳יצ׳ולינה הישראלית קשוחה מאוד בעניני־המין. החופש והמתירנות מגיעים רק עד סף דלתה. כשזה נוגע לה, הכללים נוקשים.

„אני אף פעם לא מעלה אלי הביתה גברים שאני יוצאת איתם. אף פעם לא שכבתי עם גבר שלא אהבתי אותו באמת. גם אם אפגוש גבר שימשוך אותי מאוד, אני אעריף לאונן עליו בבית, ולא לשכב איתו בפעם הראשונה!"

היא מפסיקה, עושה חשבון קצר ומודה: „מחודש פברואר השנה לא

שי כרם, צילם: ציון צפריר ■

(המשך בעמוד 30)

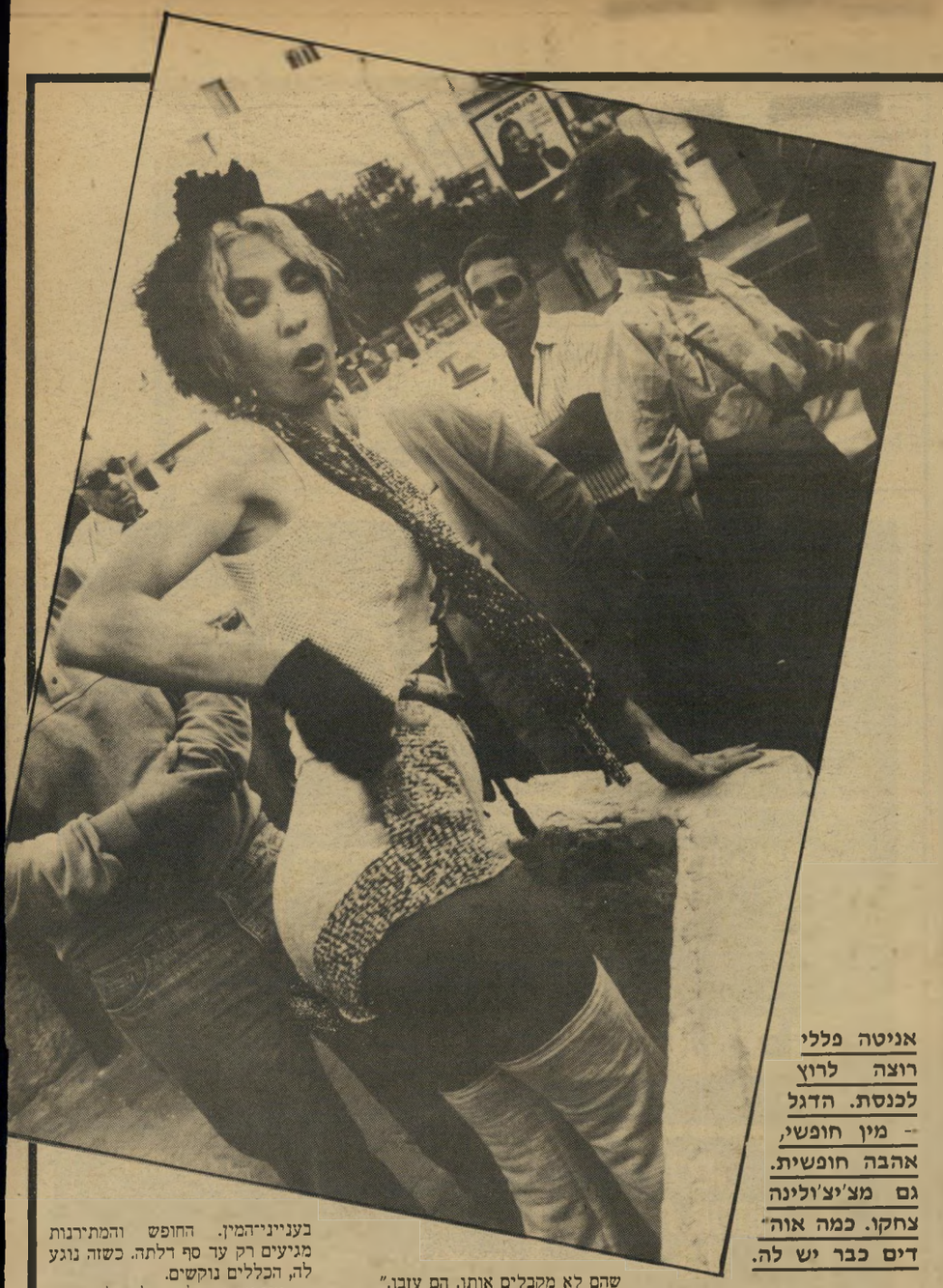

אניטה פללי רוצה לרוץ לכנסת. הדגל - מין חופשי, אהבה חופשית. גם מצ׳יצ׳ולינה צחקו. כמה אוה־דים כבר יש לה.

תמורת נשיקה יעקוב ספינקו הבטיח לתת לאניטה קולו תמורת נשיקה. אניטה נישקה וקנתה לעצ־מה אוהד נוסף. אחר אמר „את עדיפה על כהנא," והבטיח גם לתמוך בה.

הנוער לשילטון איתי בורשטיין, מגיבעתיים זרח מאושר למראה החזה החשוף של המועמדת. הוא התעניין בה, ואף הבטיח לגייס את חבריו לפעילות פוליטית למענה.

כמו פרחים „אניטה בחברת נהג מונית אוהד, שמביט לעבר תאומות הצביה שלה. להסתיר." בהשוואה לפרחים ניתן להוסיף כדברי השיר: פרחים נובלים בדרך כלל, אבל...

בעד המין אריה קסרט הכריז למראה הצ׳יצ׳ולינה המקומית: „אני בעד כל דבר שקשור לסקס. מובן שאבחר בך." הצעירים שעמדו סביבו הריעו לו על דבריו, ומיהרו לדרוש את שמגיע להם כמובטח מ„מצע הבחירות". בקשתם התקבלה.

צ'יצ'ולינה כחול־לבן

(המשך מעמוד 29)

שכבתי עם גבר. למה? אני מעדיפה להיות עקשנית כדי שלא יתייחסו אלי כאל זולה. קודם אני אכיר ברצינות, ארבר על כוס־קפה, ורק אחר־כך זה יבוא." היא מכריזה שהיא נגד מוסד הנישואין: "זה הורס את האהבה. בשביל מה צריך כואת מיסגרת כובלת? עדיף להיות ביחד עם אהבה אמיתית, בלי הסכמים כתובים."

כמעט אונס

אניטה, **הסוחטת** מבטים מכל הפוגש בה, נוהגת להגיע לביתה שבדרום תל־אביב ברגל. "אני אוהבת את זה, וזה גם בריא מאוד."

היא פוסעת ברחובות לבדה, גם בשעות־הלילה המאוחרות. "לא, אני לא מפחדת מאונס," היא אומרת, איתו ביפה. אמרתי לו: 'בסדר, אני מסכימה שנעשה הכל. אבל למה בכוח? בוא נשב ונשוחח קודם:" במילים רכות היא הרגיעה אותו, עד שהתרכך. לבסוף נס האנס מבלי לבצע את זממו. "זה מה שאני מציעה לכל בחורה. לא לאבד את העשתונות, לשבת ולדבר יפה עם האנס. זה עוזר."

למרות מיניותה המובלטת מאמינה אניטה בלב שלם ביושב־במרומים. בצאתה מהחדר היא מקפידה לנשק את המזוזה, ומדי יום שישי היא מדליקה נרות־שבת. "אני לא מאמינה כמו הדתיים, שמסתגרים בלבוש שלהם, וחיים כמו לפני מאה שנה. אני מאמינה בדברים המוסריים. לא לגנוב, לא לרצוח, בדברים ששומרים לא לפגוע ב־אחרים. פעם היה רב שניסה להחזיר אותי בתשובה. הוא נתן לי ספר דתי שאקרא. זה היה מעניין דווקא, אבל זה לא בשבילי להיות דתיה."

אניטה בקרב ההמון

"אם יש לבחורה דברים יפים להראות, היא לא חייבת להסתיר אותם"

"למרות שפעם ניסו לאנוס אותי," ואניטה פותחת בסיפור ארוך על נסיון־האונס הזה.

ליושבי־הפאב זה השיא. הם קשובים לסיפור, ממש מרותקים. אניטה מאריכה בסיפור, מתעכבת על כל פרט, מגבירה ומנמיכה את הקול לפי הצורך, כאילו מדובר בסרט־אימים.

קיצורו של הסיפור — באחד מלילות־החורף החשוכים והקרים, חזרה פצצת־המין לבדה לדירתה, הנמצאת בקומת־קרקע. היא פתחה את הדלת, בבית שרר חושך מוחלט. "נכנסתי למיטבח וראיתי שחלון־המיטבח, שהשארתי סגור, פתוח עכשיו. התקרבתי אליו וראיתי שהסורגים שבורים. רצתי מיד בבהלה לחדר־השינה, לראות אם גנבו לי משהו, ולא ידעתי שהבן־אדם נמצא בדירה ומחכה לי עם סכין גדולה ביד.

"הגעתי לחדר־השינה וראיתי שהכל הפוך. אז פיתאום הבנתי שיכול להיות שהוא בדירה. מבוהלת נורא, התכוונתי לצאת מהחדר, ואז הוא עמד בפתח עם הסכין מונפת."

פה אניטה מפסיקה, נותנת לקהל המתוח ללגום מכוסות־הבירה, ובינתיים מסדרת את חולצת־הסטרפלס שלה, ואת שיערה, ואז היא ממשיכה במרץ: "הוא איים עלי ואמר לי לשכב על המיטה ולהתפשט. עשיתי את זה, לא היתה לי ברירה. כשהוא התקרב אלי, ניסיתי להתנגד לו."

הקרב הקצר הסתיים כשידה של אניטה על התחתונה, וכך ניצב מולה האנס והתכוון לבצע את זממו. "הבנתי שבכוח זה לא יילך, וניסיתי לדבר ועוד בעינייני ספרים — בגלל המחזרים הרבים המשחרים לפיתחה יומם וליל היא החליטה להוציא ספר על חיי־המין, "גם שלי וגם של אחרים." הספר נכתב בכמה מחברות, ועתה היא מחפשת מי שיוציא אותו לאור. "יש לי המון ניסיון. הרבה גברים נפתחים אלי ומספרים לי על הבעיות שלהם. אישית אני אוהבת לפנק במין, ולתת את כולי. אני מרגישה שבקרב הנוער יש חוסר־ידע בנושא המין, ואני רוצה לעזור."

אניטה גם מספרת שקיבלה הצעות מיניות רבות מבחורות. "זה בכלל לא מושך אותי. מכיוון שאני לא שוכבת בקלות עם גברים, יצא לי שם של לסבית. אני לא. הכיף שלי הוא בחברת גברים."

השטן רודף אותי

באחורי **התדמית** הזוהרת שלה, המסיבות, התילבושות הנוצצות, חיי־הלילה הסוערים והמחזרים הרבים, מסתתר סיפור־חיים די עצוב.

אניטה מתקשה לדבר עליו. היא מנסה, וגרונה נחנק.

"די, אני ממש לא מסוגלת לדבר על העבר. הוא היה ממש נורא."

אניטה נולדה למישפחה תימנית. זמן קצר אחרי הולדתה נפטר אביה. אמה, שלא יכלה לגדל אותה, שלחה אותה לקיבוץ. "רוב השנים התגלגלתי במוסדות ובקיבוצים. לא אהבתי מיסגרת ולימודים, והיה לי קשה מאוד בלי בית חם ואוהב.

(המשך בעמוד 40)

DUKE
לונדון עכשיו - בדיוק מה שאתה צריך!
DUKE APARTMENTS
דירות נופש במרכז לונדון
פרטים ומחירים אצל סוכני הנסיעות
14, Elm Court/11 Harrowby St. London W.1.
Tel. 00441/ 7237964, 7237077 Tlx: 24141 DUKEAP

39
ש"ח + מע"מ
ויש חופשה בחנוכה
הזמנות בבתי המלון ישירות:
דיפלומט ת"א 03-294422
דיפלומט י"ם 02-
מרינה ת"א 03-282244
מרינה בת"ם 03-5526111
מבצע ברשת מלונות ת. שיך
39 ש"ח + מע"מ*
לינה וארוחת בוקר ליחיד בחדר זוגי במלונות דיפלומט ת"א ומרשל"ם
31 ש"ח + מע"מ
לינה וארוחת בוקר ליחיד בחדר זוגי במלונות מרינה ת"א ובת"ם
המבצע עד 1.1.88
* מינימום 3 לילות

תן טרמפ לחייל

קח ברווז הביתה
כל טוב סיני יגיע לביתך היישר ממטבחה של המסעדה הסינית "ברווז הזהב".
צלצל - 03-491873. האוכל בדרך.
ברווז הזהב
THE GOLDEN DUCK

מייק הולר, כתב „קול ישראל", מספר על חייו האישיים, על עבודתו ועל האופן שבו גידל לבדו את שלושת ילדיו הקטנים, אחרי שאשתו הראשונה נפטרה מסרטן

היד השלישית של מייק

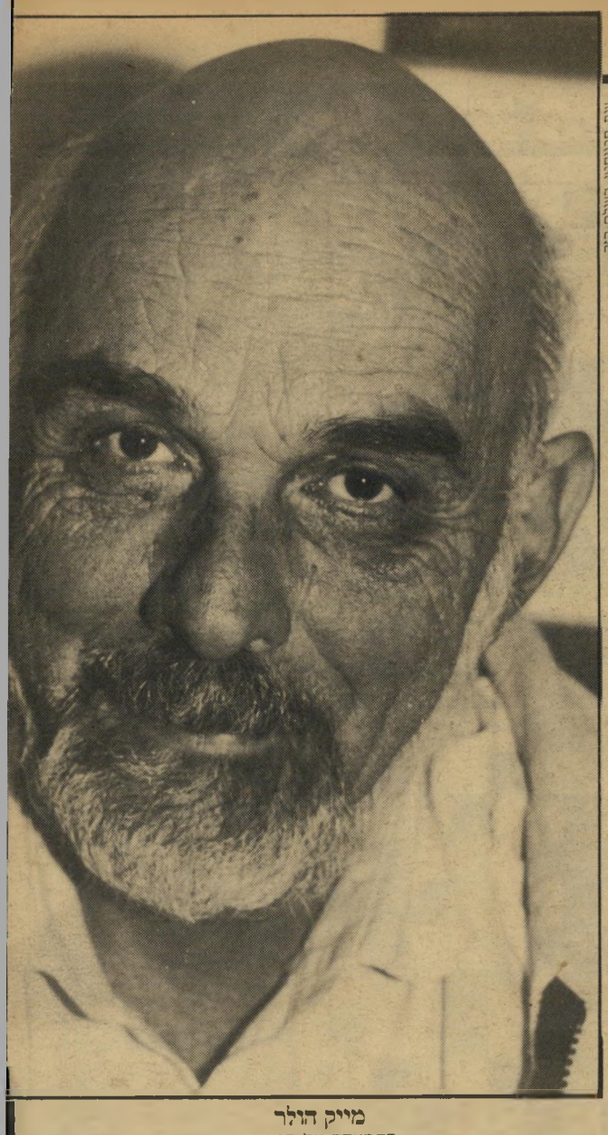

מייק הולר
כתמי־דם על הקירות

למרות שמייק הולר כתב ספר אחד שיצא לפני שבועיים, ולמרות שהוא מתכוון להתחיל בכתיבתו של ספר נוסף, אין הוא קורא לעצמו סופר.

השם מייק הולר אינו זר לאוזן הישראלית, אך הוא אינו נקשר דווקא לתחום הספרותי.

כשאומרים מייק הולר, מצטלצל באוזנים קול עבה ומיוחד, הבוקע מבעד למכשיר־הרדיו. הולר משמש היום ככתב לענייני בתי־המישפט בקול־ישראל, ושימש שם במשך שנים את לימודיו בתיכון לא סיים, מכיוון שבדיוק באותה התקופה פרצה מילחמת־העצמאות.

„למירפסת קראתי גזוזטרה,"

דילר נולד בפראג ועלה לארץ ב־1939, לשהיה בן 8. הוא זוכר את הלילה שבו נכנסו כוחות היטלר לפראג. אביו נמצא באותה העת בעיר אחרת, לרגל עסקיו, והאמא נשארה בבית עם שני ילדים קטנים, מיכאל ואחיו הגדול, חיים. בשקם מייק בבוקר והסתכל מבעד לחלון, ראה שהשוק מתחת לבית נלא בהיילים גרמנים.

המישפחה החליטה לברוח מאירופה, והספיקה לעלות לישראל באוניה הליגאלית האחרונה שיצאה אז מאירופה, נל־ליאו שמה.

מכיוון שמישפחת הולר היתה מישפחה ציונית, נשלחו שני הילדים לבית־הספר היהודי היחיד בפראג, שם גם למדו עברית.

אבל ידיעת העברית לא הועילה לו כשבא לארץ וניסה להשתלב בבית־הספר בפתח־תיקווה, אלא להיפך: היא הפריעה לו. „דיברתי עברית משונה, והילדים צחקו ממני. למשל: למירפסת קראתי גזוזטרה, ומי בארץ ידע מה זו גזוזטרה?"

מאז בא מייק לארץ, לא יצא ממנה עוד. הוא טוען שהוא פוחד להתרחק, שיש לו תסביך־הרחם. חוץ מזה הוא גם פוחד מאוד ממקומות סגורים, ולכן לא נכנס מעולם אף למעלית, שלא להזכיר בכלל מטוס.

בקול־ישראל כבר ניסו פעמים אחדות לשלוח את מייק לחו"ל, במיסגרת העבודה. פעם, לפני חודשים אחדים, היה לו כרטיס־נסיעה באוניה, ונראה היה שהוא כבר בדרך, אך ברגע האחרון התחרט וביטל את נסיעתו.

כשהתבגר והתגייס לצה"ל נשלח לשרת בחיל־הים, שם נשאר במשך 12 שנים. באותן השנים הירבה לטייל בעולם על גבי סיפון אוניות החיל, אך מעולם לא ירד לחוף.

במהלך שרותו הצבאי התחתן, ובאותה התקופה גם התגלגל אל העיתונות: „היה עיתון שנקרא מערכות־ים. שבו כתבתי. כשעמדו לחגוג 15 שנה לחיל־הים, קרא לי ראש־אגף כוח־אדם ושאל אותי אם אני רוצה לכתוב תסכית־רדיו לכבוד האירוע. הוא ביקש שאכתוב ושאביא את החומר לאחד בשם אלימלך רם, שגר ברחוב ברטנורא בתל־אביב.

גילה את השתלת־הלב

דילר ישב מאחורי שולחן, כשהיד התותבת מונחת על השולחן מצד אחד של גופו, כאילו שייכת לו, וידו האמיתית מן הצד השני. כשסיים לראיין את החיילת, הוציא הולר יד שלישית, — ידו האמיתית — לנגד עיניה הנדהמות של הצעירה, שפרצה מן החדר כשהיא צועקת בבעתה. הולר נגזף חמורות.

„מסרתי לרם את החומר, והוא שודר בגלי־צה"ל. ואז שאלו אותי אם אני רוצה לעבור לשרת בגלי־צה"ל. הסכמתי, והייתי עורך שם כל מיני תוכניות בעניני־צבא."

נבירה קטנה בתקופות שונות בחייו של הולר מגלה המון סיפורים משעשעים הקשורים בו. כך, למשל, סיפרו עליו שפעם הוטל עליו לראיין חיילת חדשה. בדיוק באותם הימים הכינו בתל־אביב מוסיאון, ואחד הפריטים היותר פיקנטיים שבו היתה ידו התותבת של יוסף טרומפלדור.

לימים התגלגל הולר לקול־ישראל, ושם שימש עוזר לאנשים שונים ולעורכי־תוכניות. אז גם שידר, ביחד עם משה („מושיק") טימור, את התוכנית המשעשעת והמפורסמת זהירות מיקרופון. השניים היו יוצאים לרחובות הערים, כשבידיהם מכשיר־הקלטה והיו מקליטים מתיחות שונות, ששודרו אחר־כך בקול־ישראל.

במהלך עבודתו ברדיו הוטל עליו לסקר את תחומי המישטרה והפלילים: „זה היה בדיוק תפור לי. אני אוהב *ענת ברגוסטי* ■

(המשך בעמוד 40)

הולר (מימין) ומישה טימור (משמאל) ב„זהירות, מיקרופון!"
חרב מעל לראש

רבות ככתב לענייני מישטרה ופלילים.

הספר, הנקרא מות הסוסים, מספר על פתח־תיקווה שלפני מילחמת־העצמאות, בזמן המילחמה וזמן קצר אחרי סיומה. זהו רומאן המבוסס גם על זיכרונותיו הפרטיים של הולר עצמו. „תמיד ידעתי שאכתוב את הספר הזה על פתח־תיקווה, זה רק היה עניין של עיתוי." את הספר כתב באופן לא־רצוף במשך 15 שנה, בכל הזדמנות שהתה־שק לו לשבת ליד השולחן.

אין הוא מגדיר את עצמו כסופר כי, לדבריו: „סופרים הם אנשים רציניים. פעם שמעתי סופר מתראיין בטלוויזיה, והוא כל הזמן אמר: אני גורס... אני גורס... אני גורס... ולא הבנתי מה זה גורס. חשבתי שזה קשור בגריסים או במשהו כזה. אני אף פעם לא אוכל להיות גורס כזה."

הולר מתבל את דבריו בהמון הומור, ואז העיניים שלו מחייכות ממזריות, וסביבן מתקבצים הרבה קמטים קטנים של צחוק.

הוא חושב שהסופרים הם אנשים מלומדים, בעלי השכלה אקדמית, ואילו לו עצמו יש רק בי־איי אחד — בית־ספר עממי.

ילד בפראג

נער (מימין) עם אחיו בפרא
„לפתע היה השוק מלא בחיילי

תשבץ השלם הזה 2623

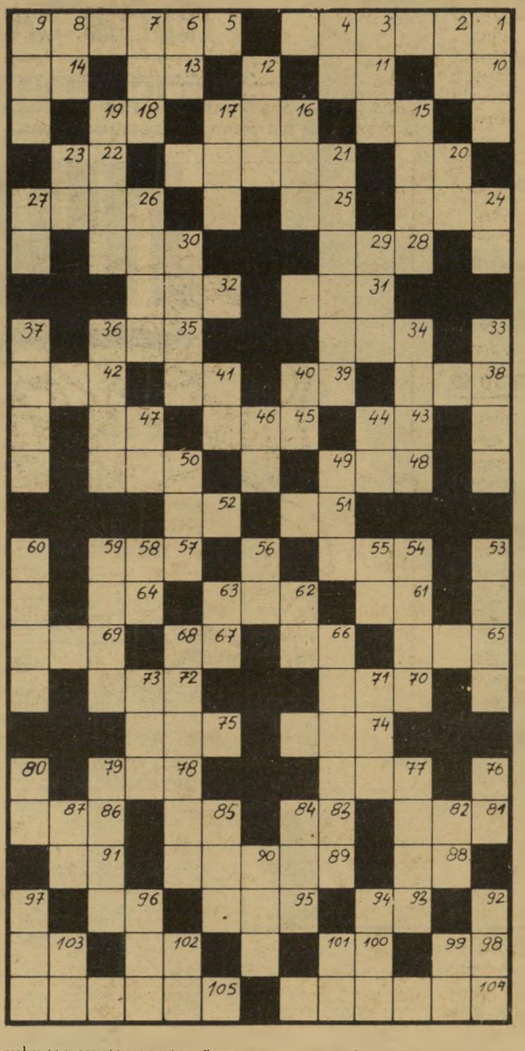

מאוזן:

1) כינויה הקדום של אנגליה: 5) בני עיר הטפשים: 10) לוח: 11) מפרנס: 13) אחד משלושה מצבי הצבירה של החומר: 14) גבעול השבולת: 15) אשה שממנה יצא השבט: 16) צמח הנותן פרחים אדומים: 18) בת־קול: 20) גליון בספר: 21) נטפי מים: 22) אביון: 24) מין סירה: 25) עבר לעולם שכולו טוב: 26) משקה בשולי הכוס: 28) אספקלריה: 30) זה — (ארמית): 31) מכת מצרים: 32) נוסח חיים: 34) העיר שנפולאון לא יכול לה: 35) גמד: 38) פי־חרב: 39) כלי־זמר: 41) שומר שער המחנה הצבאי: 42) גדל־לב: 43) חבר: 45) למד, הדריך: 47) ענפי האילן לעליהם: 48) עובר אורח: 50) העתיק דבר ממקומו: 51) מה שארע במקדש בפך השמן: 52) ילדים קטנים: 54) רכוש: 57) צבה, התנפח: 61) מדף בקיר: 62) פתאום: 64) בוסתן: 65) מס האכל: 66) בימים עברו: 67) נכבד תורכי: 69) אבר בגוף: 70) למדו (ארמית): 72) הכרע במשקל: 74) אבי השופט שמגר: 75) אנטילופה בדרום־אפריקה: 77) משורר עברי (ר"ת) 78) עוף טורף: 81) ממיסדי דגניה (ש"מ): 83) דבר הגנוז: 85) שור צעיר: 86) תנוך האוזן: 88) הוראה: 89) קומה בבניין: 91) אלוהים ישמרנו (ארמית ר"ת): 94) שר: 95) חוטים יתרים של השתי היוצאים בשני קצות האריג: 96) כאן: 98) מורה: 100) אחד הטעמים: 102) קבוץ ברדום: 103) מילת רבוי: 104) אבי בית חשמונאי: 106) אידיליה של ש. טשרניחובסקי:

מאונך:

1) הבל ותהו, דבר קל־ערך: 2) עפר טיט צהוב: 3) החל לעשות דבר־מה חדש: 4) תאר הולנדי: 6) מידת לח קטנה: 7) חלש, רפה: 8) בהמת משאות טיבטית: 9) תת קצין בצה"ל: 12) סרטו החדש של אלאן קבליה: 15) משיכת צבע על הפנים: 16) הנהר הגדול המקראי: 17) יבם: 19) נמל ימי בנאטאל באפריקה הדרומית: 20) שבט בישראל: 21) פרקי פיוט בסעודות שבתות. וחגים: 23) אציל (ח): 24) מיקי של מעגל הגיר הקווקזי: 26) זכות הבעלות על דבר קנוי: 27) משקה: 29) השתרג ועלה למעלה: 30) שעווה: 33) עם 37 מאוזן — ישוב מחודש קרוב לשכם: (4,4) 34) זעם: 36) בגד עבודה: 37) ראה 33 מאוזן, 40) מוקש: 41) דממה, שקט: 44) מוט על צואר בהמה: 46) עמוד מים: 47) קיר, חומה: 49) אסף: 50) פסולת זיתים אחרי שנסחטו: 53) אגודת ספורט: 54) יחד עם 59 מאונך — אסור לנו לגעת בהם, אלא לראותם בלבד, (4,4) 55) כלי אכילה: 56) בן־אדם: 58) פרי לא בשל: 59) ראה 54 מאונך: 60) מחבר האורטוריה „יהודה המ־כבי": 62) והב: 63) ענן: 66) חלוץ וראשון למפעלים קשים: 68) בת מלך טרויה, נביאת פורענות: 71) תחב, קלע: 73) בן־יעקב, 76) זקן: 77) אסוף ושמור: 79) קול שאון לא ברור: 80) תבלין לקפה: 82) מפלגה בכנסת, 84) אבר נשימה לדג: 85) הסנה המערבי ופריו, 87) עני: 90) יוצא מרחם בן יומו: 92) אף: 94) גם (ארמית): 96) טפש: 97) נאר עור: 99) פחד: 101) תו מוסיקלי: 102) אחורי הגוף: 103) תוך:

אביגיל יגאי

מיכתבים לרותי

נעמי רון

הלילה הראשון

נורא מעניין להיות „רותי בטלפון". השבוע צילצל אחד, שאל אם אני יכולה לעזור לו. סיפר שהוא תלמיד ישיבה, לא קורא את העולם הזה, חס וחלילה, אלא מצא אותי במיקרה, במספרה.

האברך בן ה־26 סיפר שהוא מתחתן בעוד חודש, ומפחד מהלילה הראשון. לא יודע מה לעשות ואיך.

בהתחלה חשבתי שעובדים עלי. בסוף התברר שלא – הבחור מאוד ביישן, מאוד נבוך, אובד־עצות. מתבייש לפנות להוריו.

הצעתי שישאל את כלתו מה היא יודעת על הנושא. אמר שהוא לא יכול לדבר איתה על דברים כאלה. אמרתי לו: אבל משהו אתה בטח יודע.

ענה. כן, והמעט שאני יודע גורם לי לפחד עוד יותר. יותר טוב אילו לא ידעתי שום דבר.

אמרתי: אתה רואה, יותר טוב להיות חילוני, יכולת לדעת כמעט הכל בגיל 16. הוא אמר שלאור הסיפורים שהוא קורא בעיתונים על זוגות חילוניים והבעיות שלהם הוא החליט שלדתיים יותר טוב.

ראיתי שלא אצליח להחזיר אותו בשאלה, והשגתי לו, בעזרת קשריי בעולם הדתי, מיספר־טלפון של „יועץ" בבני־ברק, המטפל בבעיות האלה. הזמנתי אותו להתקשר איתי אחרי החתונה ולספר לי איך היה, והוא התחלחל מן הרעיון.

אז שוב – „רותי בטלפון" עונה ב־221017 תל־אביב. אבל בחייכם, אל תשאלו אותי על מין. לא יודעת שום דבר. בקושי מסתדרת עם זה בעצמי.

★ ★ ★

דודו פישר, הזמר, סיפר בראיון, שבישיבה שבה למד, היה חינוך מיני.

הכתב היה המום: חינוך מיני בישיבה? פישר: „כל הזמן היו אומרים לנו: אסור לנגוע בבחורות, אסור ללכת עם בנות."

★ ★ ★

אני שמנה

„אני בת 31," היא כותבת, „רווקה, גובה 1.60 מטר, קיבוצניקית לשעבר, תל־אביבית כיום, אסיסטנטית אצל רופא־שיניים. אני שמנה. כן, חשוב לי לכתוב את זה, כי זה לא הטעם של כולם, וחבל על הזמן — להיפגש, ואז לשמוע — את לא הטיפוס שלי". אני אוהבת לרקוד ריקודי־עם, לקרוא ואוכל סיני. חשובים לי יושר, צדק, אמינות. מעוניינת בקשר רציני." היא בת"ד 267351, תל־אביב.

★ ★ ★

מת לאהוב

הוא סטודנט בן 28, טיפוס רומאנטי, מת לאהוב מישהי, אבל ממש. הוא לא טיפוס של פלירטים. מחפש אהבה בלי זיופים. יש לו 1.88 מטר גובה, פנים נאות, עיניים ירוקות. אוהב לשמוע מוסיקה — דילן, הנדריקס, ניל יאנג. מנגן בגיטרה. מחפש אותך יפה, גבוהה, אמיתית. ת"ד 54052, רמת־אביב 61540.

★ ★ ★

החיים קשים. כאשר תמצאי סוף־סוף את הגבר האידיאלי, תגלי שהוא עדיין מחפש את האשה האידיאלית; או שזה עתה הוא התחתן עם האשה האידיאלית ועכשיו הוא מחפש את הפילגש האידיאלית.

★ ★ ★

בילויים שקטים

„ככל שאני מתקרב לעשור השלישי בחיי, מושגים כמו בית, מישפחה, אושר וילדים מקבלים בעיניי משמעות מיוחדת ועמוקה יותר מאשר בימים עברו," הוא כותב. „אני בן 29, גובה 1.80 מטר, ולדעתי נאה, נחמד ואינטליגנטי. מעוניין להכיר בחורה נאה, האוהבת בילויים שקטים, ספרים טובים, קולנוע ותיאטרון, וביחד ניצור קשר איכותי, רציני ומעניין. אני ממתין בת"ד 29811, תל־אביב."

★ ★ ★

קשר נהדר

הוא בן 38, גרוש, נאה ומיוחד, גובה 1.74 מטר, עוסק בכתיבה, אוהב מוסיקה קלאסית, ספרות יפה, תיאטרון וקולנוע. מעוניין באשה נאה באמת ומיוחדת, עצמאית, מגיל 27. „לפני 15 שנה הכרתי בדרך זו, של מודעה בעיתון, את אשתי," הוא כותב. „לפני חודשים אחדים היה לי קשר נהדר בזכות המדור שלך, רותי, עם בת 36, קשר שנגמר, לא באשמתי. יצאתי די פגוע. אפשר לצלצל אליי רוב שעות היום, אני עובד בבית, לטלפון 497670, תל־אביב."

★ ★ ★

בלונדית אמיתית

„אחרי פסק־זמן של שש שנים וניתוב המרץ לגידול שני ילדים מצד אחד ויאמנות מצד שני, חושבת שהגיע הזמן להתקשר למישהו מעניין, על רמה. על זה לא אוכל להתפשר," היא כותבת. „מישהו שמתעניין בתחומי־תרבות ואוהב בילוי סולידי וגם בעלי־חיים, כי אני לא יכולה בלעדיהם. יש לי כלב וחתול, אני בת 42, בלונדית אמיתית, עיניים כחולות, גובה 1.63 מטר, רומאנטית, נשית, מידת הבגדים כמו הגיל." היא בת"ד 13173, תל־אביב.

★ ★ ★

משהו אקסקלוסיבי

אם אתם בני 30 עד 40, עדיין לבד, ויש לכם עוד כמה תכונות טובות, אתם עשויים למצוא עניין בשורות שכתבה לי אביגיל ברויטמן: „זה התחיל מחברים שלי, פנויים, ברוכם אקדמאים, כולם אינטלקטואלים. התברר שאין לאן ללכת, אין חברה מתאימה לבלות ולהכיר דרכה. אז עכשיו יש. פתחנו מועדון תרבות בהקומה השלישית ביפו, בשיתוף עם עודד בארי, הבימאי. הרגש הוא על תרבות, רמה גבוהה. משהו אקסקלוסיבי. יש פעילות אחת לשבועיים. יוסי גיא, המנחה, מפעיל את הקהל בנוסח ‚הכר והתברר'. אנחנו לא תולים מודעות בחוצות העיר. שומרים על רמה." אפשר למצוא את אביגיל בטלפון 052־916939. אין שעות קבועות, היא מציינת.

★ ★ ★

תראו את עצמכם

כאן אתם בטח מחכים לפרגית השבועית היפה, בעלת המידות המושלמות ופנים של כמעט־מלכת־יופי, שרק השבוע עשתה רישיון־נהיגה. בואו נצא מזה לאיזה זמן. הפרגיות האלה זה רק להסתכל. נכון שחנוכה מתקרב, אבל אתם הרי רוצים יותר מאשר רק להסתכל על תמונה.

אז בואו תראו את עצמכם, בנים ובנות. תוציאו מהאלבום תמונה, אפילו קצת ישנה, ותשלחו אליי, עם כמה שורות עליכם, או מיספר־טלפון, אם אתם מעדיפים להעביר מידע בשיחה.

תן טרמפ לחייל

איתן עמיחי הדברת מזיקים בע"מ

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רמת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272 · טל. 790114-5-6

1987

על בריאותך ורכושך

מרים בניחיני

מזל החודש:

קשת

האינטואיציה והכוחות הנפשיים

מי שנמשך לתורת־הנסתר לא מבין תמיד מה בעצם מושך אותו כל־כך. כמעט כל אחד מתעניין בדברים שאינם מקובלים, ובמיוחד אם זה קשור בעתידו, בחייו, בגורלו ובאופיו. אך כדי לדעת אם אכן מוכשר האדם לעסוק בכך, כדאי לדעת מהם הסימנים בכף־היד שמראים זאת. לאנשים מסוימים יש כוח־נפשי, שהוא מעבר לכוחות הרגילים, זהו הכוח שמעבר לחמשת החושים.

אדם בעל כוח שכזה יכול לצפות את העתיד, להוות מדיום, או למקד את הריכוז בעצמים מסוימים לשם הפעלת כוחותיו אלו. למשל, קורא בכף־היד, בעל כוחות נפשיים כאלו, יכול, כשהוא מתרכז בכף־היד, לקבל לפתע שטף של מידע בעל־חשיבות לגבי אדם יקר לו, ואשר לא יכול היה לקבל באמצעים רגילים. שטף זה יכול להתייחס לעברו של אדם, להווה שלו, או אף לאירועים האמורים להתרחש בעתיד.

גם ללא הקוסם, ורק לפי גב־היד, אפשר להבחין באלה הנוטים לכיוון המיסטי. אצבעות דקות וארוכות הנוטות כלפי חוץ וב־עלות גמישות רבה מראות על יכולת מדיומית, במיוחד אם האצבעות השלישית והרביעית פונות החוצה. זהו רק הסימן הראשון והוא אינו חייב להמצא, אם אין לאנשים אלה סימנים נוספים הם יגלו עניין, אך לא יעמיקו.

● קו האינטואיציה

קו האינטואיציה הוא דמוי חצי־גורן, הוא מתחיל מתחת לזרת בגיבעת־מרקורי, ומסתיים בגיבעת־הירח, קרוב לקצה הכף. אנשים, שקו זה מופיע בידם, הם בעלי אינטואיציה חזקה, הם רגישים מאוד ובעלי תפישה חדה. הם בעלי משיכה חזקה לענייני אסטרולוגיה ומיסטיקה, ובמקרים מסוימים, הם בעלי כוחות נפשיים נסתרים. אם מופיע הקו רק ביד השמאלית, סימן שהכוונות אכן קיימות באדם מלידה, אבל הוא לא עשה דבר כדי לפתחן. אם קיימים הסימנים רק ביד הימנית, אפשר להניח שבעל־הכף מודע לכישוריו אלה, ואף עושה לפיתוחם.

● הצלב המיסתורי

הצלב המיסתורי, מופיע, אם הוא מופיע, באיזור שבין קו־הראש לקו־הלב, הידוע בשם החצר המרובעת. כשהוא מופיע במרכזה של חצר מרובעת זאת, משמעות הדבר היא שיש לבעליו כוחות נפשיים, והוא כה נמשך לחוכמת־הנסתר, עד כי, לעתים קרובות, כל דרך־חייו מושפעת מכך. הדבר מודגש במיוחד כשהצלב מעוצב על־ידי קו אלכסוני הקושר את קו־הלב וקו־הראש וחותך את קו־הגורל. כשמופיע הצלב המיסתורי בחצר המרובעת, מתחת לגבעת יופיטר, הדבר מצביע על תאוות־בצע, ואם הוא מופיע בגבעת־שבתאי, הוא מעיד על נטיה לבדידות.

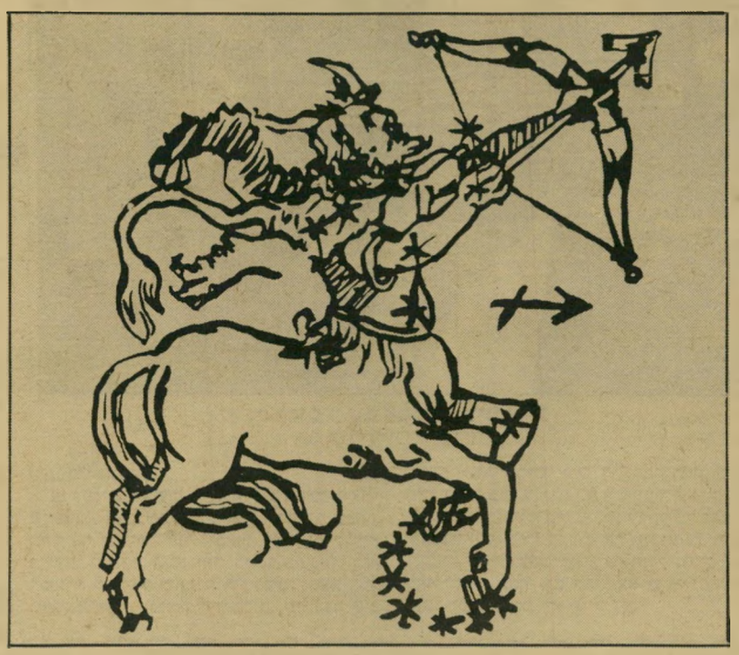

נטיה חזקה להיפגע מתאונות, פיגועים או מעשים אלימים, ב־9 וב־10 בחודש. תתכן גם פגיעה מאש, לכן, כדאי לכם באותם ימים להיות זהירים. אל תרשו לעצמכם להיגרר למריבות וויכוחים. זוהי תקופה קריטית במיוחד בעבודה. עליכם לקחת אחריות נוספת ולעמוד לבד מול כל הקשיים. בסופו של דבר, המעמד המבודד שבו אתם מצויים, יביא אתכם לקידום בקריירה. השבת והראשון – קשים. חשוב לנוח.

* * *

בעיות מישפחתיות דורשות את התערבותכם. בני־מישפחה אינם מסתדרים בנושאי כספים, אך אתם עצמכם לא מאורגנים מספיק בנשמה זה, ורצוי מאוד שתתייעצו עם מי שמבין. אחרת תפסידו כספים שיהיו דרושים לכם מאוד בקרוב. אי־הסכמה בנושא כספים ששייכים לבני־מישפחה אחרים עלולה לגרום לאי־נעימות. הנטיה להשמנה חזקה השבוע, מצב־רוח רע עלול לגרום לאיבוד־שליטה בתחום האוכל. הפתעה בתחום הרומאנטי קשורה לאורח מארץ זרה.

* * *

אי־הסכמה עם בני־הזוג ועם בני־מישפחה אחרים גורמת לכם להתעקש על דעתכם, ולא להסכים עם הצעותיהם. בעיה מישפחתית, שעליה חלוקות הדיעות, מעוררת בכם רוגז רב, אולם אין ספק שאתם צודקים, למרות שהאחרים אינם מוכנים להסכים איתכם ברגע זה. בסופו של דבר הם יוותרו. ידידים יספקו לכם תמיכה. קשר עם בן המין השני, שפער הגילים בינוני לבינוני עצום, יהיה מועיל, מרגש וסוחף.

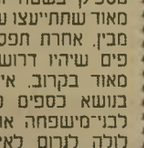

מצב־הרוח יהיה מעט יותר קל, אם כי עדיין לא חסרה מתיחות בבית. מומלץ להיזהר מאוד מכוויות ודליקות בבית עצמו. הקפידו לכבות את התנור, המגהץ וכדומה. העיניים רגישות מאוד, וכדאי להיבדק. בעייה בריאותית נוספת קשורה לגב, רצוי לא לאמץ את הגב בנסיעות ארוכות או פעולות פיסית אחרת. בעבודה מתייחסים אליכם ביתר־רצינות, ויהיה עליכם להפגין ביטחון, גם אם אינכם חשים כך.

* * *

בעיות מגורים מסבכות להטריד אחדים. חלק מכם חושב על מעבר לדירה אחרת, אולם בדירה הנוכחית דרושים ותיקונים ושיפוצים. יש לטפל בדחיפות בחורים ופרצות שדרכם נכנס קור ואף הגשם עלול לחדור. אחת הבעיות המטרידות אתכם עכשיו היא הקושי למצוא פינה חמה בבית. ברומאנטיקה, אתם מתנהגים בצורה לא מובנת. לפתע אתם שבים לפרשיות מן העבר, ומנסים להחזיר אליכם את אלה שפנעתם בהם קשות. אין סיכוי שהם יסכימו לחדש את הקשר.

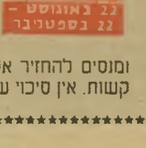

פגישות, ראיונות ראשונים לעבודה וכן נסיעות יתקלו בבעיות, עיכובים וקשיים. אין זה הזמן לתלות תקוות גדולות בשינוי. מחסור מים עומדים כרגע בדרככם, אך אי־אפשר לעשות נגדם דבר. ה־12 וה־13 יהיו מאוד קשים ומעייפים, אתם חלשים יותר מתמיד ונוטים לחלות, כדאי שתקפידו על מנוחה והרבה שינה. בני הזוג מתנהגים בצורה קצת מוזרה, ואפילו מעוררת חשד, אפשר לומר, הפעם, שאין עשן בלי אש.

* * *

ה־9 וה־10 חשובים מאוד לעתידכם המיקצועי. עכשיו תוכלו לקחת יוזמה ולשוחח עם האנשים המתאימים, אל תחכו שיפנו אליכם, הגאווה שלכם פוגעת לא פעם ביכולתכם לצאת מהמצב הקשה שאליו נקלעתם. ידידים עלולים לפגוע בכם ב־12 או ב־13 בחודש וכדאי שתתרחקו מפעילויות חברתיות. בירור ביניכם לבין בני־הזוג חשוב מאוד, התנהגותכם המרוחקת אינה מובנת ל־הם וכדאי שתסבירו את עצמכם. התלבטותכם בין שני קשרים מיותרת. הקשר החדש יאכזב.

* * *

אתם מתחילים לצאת מהקשיים, אך עדיין רגישים מאוד להצטננויות בפרט ומחלות בכלל. בעבודה אתם נתקלים בקשיים בלתי־צפויים, אך על כולם תצליחו להתגבר ממש ברגע האחרון. בעיות כספיות ממשיכות להציק לכם, יש אפשרות למצוא דרך להחלץ מהן, אלא שכאן טמונה מלכודת, הדרך הקלה יכולה לגרום לכם לצרות־צרורות מאוחר יותר, אל תחפשו פיתרון מהיר, שיפתור רק את בעיות הרגע.

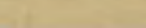

ביע על כך שבעליו יכול להשתמש בכשרונו כדי לחזות את מחשבותיו ומעשיו של הזולת, ולקצור בכך הצלחה בחייי־החברה שלו. גברים בעלי סימן כזה יודעים היטב באיזו אשה כדאי להתמקד וממי כדאי להימנע. הם יודעים מתי לקנות ומתי למכור, הם חשים בעצמותיהם אם תהיה העיסקה ריווחית, או תהווה כישלון עיסקי. תכונה מיוחדת זו, בה ניחנו, מעמידה אותם הרבה מעבר למתחריהם ויריביהם, ולכן, המונח אשף־עסקים הולם אותם היטב.

אם מופיע הצלב המיסטי בקצה השני של החצר המרובעת, מתחת לגיבעת־מרקורי, יהנה בעליה מביקור אצל מגידי־עתידות ואסטרולוגים. הוא יהנה מהצמרמורת העוברת בעמוד־השידרה למישמע סיפורי שדים ורוחות, אבל בכך יסתיים העניין שהוא מגלה בשטחים אלה.

● טבעת שלמה

סימן נוסף הקשור בכישרונות החוש השישי הוא הסימן הידוע כטבעת־שלמה, המקיפה את בסיס האצבע המורה. משמעותה של הטבעת היא כי לאיש מיצבור בלתי־רגיל של חוכמה, והוא יודע כיצד להפעיל סמכות וכוח. את הסימן הזה מגלים לעיתים נדירות, ובעלי סימן זה הם מעטים ונדירים מאוד.

באלו מקומות נוספים אפשר לגלות סימנים המעידים על כוחות נפשיים?

שני איים בתחילתו של קו־הגורל, היוצרים את הסיפרה 8, מסמלים צניית דברים מראש, או ראייה במימד נוסף.

גיבעת־הירח, המפותחת יותר לכיוון שורש הכף, מגלה כושר אינטואיטיבי ויכולת אסטרולוגית. אותה המשמעות יש לנוכחותו של משולש בגיבעת־סטורן ובגיבעת־הירח.

חגורת־יונוס, המופיעה בין האצבע הראשונה לשניה ומסתיימת בין השלישית לזרת, מוכיחה גם היא יכולת אינטואיטיבית חזקה, והאפשרות לחוש ולצפות את מה שעומד לקרות, מי עומד להגיע, או אף צילצול בטלפון.

קו־ראש, המשתפל מאוד לגיבעת־הירח, מראה גם הוא יכולת אינטואיטיבית.

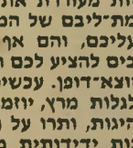

הקאריירה כל־כך חשובה עכשיו, שאסור לפנות לעניינים אחרים. התנהגותכם והדרך שבה אתם פותרים בעיות מעוררת את תשומת־ליבם של הממונים עליכם, והם אף חושבים להציע לכם תפקיד יוצא־דופן. עכשיו הזמן לגלות מרץ, יוזמה ומניעות, ותרו על התנהגות ידידותית מדי ושימרו על מרחק. הרושם שתעשו חשוב וקובע. ה־12 וה־13 יהיו מעיקים, תידרשו לטפל בבעיה הקשורה בעבודה או במגורים.

* * *

קשיים ועיכובים, שלא נלקחו בחשבון מעכבים פרוייקט חשוב. זה יקרה ב־12 או ב־13 בחודש. אל תתייאשו, זהו עיכוב בן שבוע בלבד, ואחר־כך תוכלו לבצע את התוכניות המקוריות. קשרים עם אנשים אחרות חשובים מאוד עכשיו, ויעזרו מאוד לקיום דומכם. עכשיו הזמן לחשוב ולפעול בנדון, זה בהחלט יוכיח את עצמו בעתיד. עבייני כספים קצת מטעים אתכם, אל תבקשו הלוואות מידידים, זה עלול לסבך אתכם קשות מאוחר יותר. המתינו כשבוע ויהיה לכם קל יותר.

רחל מרחלת על כל העולם

חינה לה בסיבוב

ידעתם שאני הפכתי לנציב־תלונות־הציבור? לא ידעתם? גם אני לא ידעתי עד לפני כמה ימים, כשצילצל הטלפון ואדון אחד, בעל קול נעים מאוד, ביקש לדבר איתי על עניין חשוב.

האדון הציג את עצמו בשם **דדי לוכסנבורג**, וסיפר לי שהוא גר בבניין רב־קומות בר־חוב רקנטי ברמת־אביב. באותו הבניין כך סיפר לי האיש, מחזיקה הגברת **יהודית לין**, אשתו של ח"כ **אוריאל לין**, מישרד לאספקת שרותי־כוח־אדם. האדון לוכסנבורג הזכיר לי שבתל־אביב יש חוק האוסר החזקת מישרדים בבניינים־מגורים, ולכן הוא רוצה להביא לידיעת הציבור שאשתו של חבר־כנסת מכובד היא מפרת־חוק.

מיד טילפנתי ליהודית לין, וביקשתי את תגובתה על עניין זה. אז תשמעו מה היא סיפרה לי. היא סיפרה שלפני 10 שנים בערך פנו כמה דיירים מאותו הבית עצמו לעורך־הדין אוריאל לין, וביקשו ממנו לטפל באדם, שמחזיק בדירה בבניין, ובתוך הדירה הוא מחזיק בחומרים כימיים דליקים. עורך־הדין לין טיפל בתביעה והצליח להוציא את החומרים הדליקים מתוך הדירה. בעל החומרים הדליקים לא היה אלא אביו של אותו דדי לוכסנבורג, שמייד אחרי המישפט פגש באי־זה מקום את הזוג לין ואמר להם שהוא מחכה להם בסיבוב.

„נו, והסיבוב הגיע, ואת תיאלצי עכשיו לפנות את המישרד מתוך הבניין?" שאלתי את יהודית לין.

„הוא לא יזכה לתענוג הזה", ענתה לי יהודית. „קודם כל, אני בעלת־הדירה, ולפי החוק אני יכולה לפתוח מישרד בדירה אשר בבעלותי. וחוץ מזה, אני כבר מזמן מחפשת מישרד יותר גדול, וברגע שאמצא אצא ממילא".

יהודית לין
חומרים כימיים דליקים

אשה יפה בכנסת?

אבי לידסקי, העולם הזה

יונה לחוביץ עם אמנון רובינשטיין
הם קצת קרובי־משפחה

מי אמר שבפוליטיקה הישראלית אין בכלל חתיכות?

אז זה נכון שבמערך ובליכוד הנשים הן בעיקר מעניינות, אבל הנה, אר־טו־טו תהיה גם לנו בלונדית משגעת.

אתם שמעתם על המיפלגה החדשה של פליטי ל"ע. המרכז החופשי ושינוי? אני עוד לא יודעת מה בדיוק ייצא מזה, אבל כבר עכשיו ברור שבראש העניין יעמוד הפרופסור **אמנון רובינשטיין**. חוגי־הבית כבר התחילו, ובכל חוג־בית מתאספים כמה וכמה אנשים, הבאים להקשיב לתוכניות ולהבטחות.

בשבוע שעבר נערך חוג־בית בביתה של אשת־החברה **עדה מבנם**. כולם הגיעו, ושתו קפה ותה, ואכלו קצת עוגיות, ולפני שהם גמרו את העוגיות הגיע אמנון רובינשטיין. ממש דקה אחריו נכנסה בדלת **יונה לחוביץ**, ומייד היא נפלה לזרועותיו של רובינשטיין, והם התחבקו והתנשקו ארוכות.

אז לפני שהאנשים התחילו לרכל, הסביר אמנון שהוא ויונה הם בכלל קצת קרובי־משפחה. ואחר־כך הסבירה יונה לבאים למה בכלל היא הגיעה. ההסבר שלה היה דווקא מעניין. היא הסבירה לנוכחים שאמנון רובינשטיין הוא בעד יוזמה חופשית ונגד ביורוקרטיה, וזה דבר טוב מאוד. יונה אמרה שיש לה המון־המון חברים מיליונרים בחו"ל, והם לא משקיעים בארץ גרוש רק בגלל הביורוקרטיה. אז יונה החליטה להצטרף לאמנון ולעזור לו להפיץ את תוכניותיו ברבים, להציל את המולדת, לקרב את המיליונרים ארצה ואולי־אולי בסוף גם לה ייצא משהו מהעניין. אשה יפה בכנסת לא תזיק לנו!

נכדה לגבינות „שטראוס" ול„סופרפארם"

לפני יומיים, בדיוק באמצע ארוחת־הצהריים, כשהפה שלי מלא באורז וקציצות, אני שומעת דרינג־דרינג היסטרי מצד הטלפון הארוס שלי. אני מרימה את השפופרת, אומרת „הווה" (זה הלו כשהפה מלא אורז), ומהצד השני אני שומעת משהו כמו „הלו, המרחלת, מה קורה איתך, לאן נעלמו השפיונים שלך, מה קורה במינדלי דויד, איפה הריגול הירושלמי, האם חיפה עוד קיימת, האם חיפה עוד קיימת?"

ככה הוא אמר לי, ואני ניתקתי את הטלפון, ומייד עשיתי דרינג־דרינג לכל השפיונים וקראתי להם לסדר. עוד באותו הערב התחילו לזרום הידיעות.

אתם כבר יודעים ש**איריות** הבת של **מיקי שטראוס** מהגבינות והגלידות ו**ליאון קופלר** בעל סופרפארם והבן של **מורי קופלר**, בעל רשת בתי־המירקחת בצפון־אמריקה, נולד הילד השני? זאת אומרת ילדה? גם הילדה הזאת, כמו הילד הראשון, נולדה בקנדה, ולא בישראל. לבת קוראים **אלינור** כי השם מזכיר לאיריה את שם אמה, **אלה**, שנפטרה לפני כמה שנים.

השפיון מספר לי שלכבוד לידת הבת עשו מסיבה גדולה, משהו כמו ברית, ובמסיבה דיברה אירית על אמה, וכל המוזמנים הזילו דימעה. בשבוע הבא חוזרת מישפחת־קופלר הצעירה ארצה, להמשיך את חייה הפיפס בווילה המפוארת.

אנשים רעים אמרו לי שאיריה וליאון נוסעים בכל פעם לפני הלידות של אירית לקנדה, כדי שלילדים יהיה דרכון זר, אבל אני לא מאמינה.

רפי שאולי
לפני שייצא —

פרי האהבה

זה דבר ידוע שאחרי הפריחה באים הפירות. כשפרחה האהבה בין **חווה לוי** לבין **רפי שאולי**, נחלקו מכריהם וידידיהם לשתי קבוצות: קבוצה אלף אמרה שזה עוד רומאן אחד של חווה ועוד רומאן אחד של רפי, וששום דבר לא ייצא מזה. קבוצה שניה אמרה שחווה ורפי נראים כל־כך מאוהבים, שמשהו צריך לצאת מהסיפור הזה.

אז הנני להודיע לכם בזאת שמשהו באמת ייצא, ולמשהו הזה קוראים תינוק. חצי את או אחות ל**דנה**, בתו של רפי שאולי, ול**אלכסנדרה**, בתה של חווה לוי מנשואיה עם **גי פילום**.

מה?

לא, הם לא מתחתנים בינתיים.

חווה לוי
— קוראים תינוק

איריט וליאון קופלר
המוזמנים הזילו דימעה

כל הפיליפינים שווים

לפני חצי שנה נסע ג'ין **מסיידה**, מפיק ברשת הטלוויזיה אן־בי־סי, למנילה בירת הפיליפינים, כדי לשאת לאשה את **מינדי אקינו**, יפהפיה פיליפינית, בטקס מפואר. השושבינה בחתונה היתה נשיאת־הפיליפינים, **קורצין אקינו**. אחרי החתונה וירח־הדבש הקצר הביא ג'ין את רעייתו הטריה לישראל, שבה הוא משרת את רשת־הטלוויזיה שלו. הם מצאו בית והתיקנו כאן, והכל נראה בסדר גמור.

אלא שג'ין, בגלל תפקידו, נוסע הרבה מאוד בקו ישראל־ארצות־הברית, והוא מאוד שמח לקחת איתו לנסיעותיו את אשתו הטריה.

עד כאן הכל נראה בסדר גמור. אבל ג'ין הוא אמריקאי, וסינדי היא פיליפינית, ולכן הם לא מכירים את הראש יהודי. הראש היהודי הוא מתוחכם, והוא יודע שפיליפינית נכנסת לארץ כדי לעבוד ולהתפרנס, ולכן הפקידים צריכים לעמוד על מישמר המולדת ולא לתת להן להיכנס.

אז כל חודש כשסינדי אקינו נוסעת עם בעלה לחו"ל, שמחים פקידי נמל־התעופה להיפטר ממנה, אבל אחרי שלושה־ארבעה ימים, כשהיא חוזרת הנה עם בעלה, הם שואלים אותה אלף שאלות, ואחר־כך מכניסים אותה לחדר־מיוחד ושואלים אותה עוד 500 שאלות, ובסוף, אחרי שמוציאים לה את הנשמה, נותנים לה להיכנס ארצה.

לג'ין הסיפור הזה נמאס, והוא התחיל להפעיל את קשריו הטובים בחלונות הגבוהים. וכמו שאמר מי שאמר, אם יש לך קשרים, אתה לא צריך אפילו פרוטקציה.

השבוע קיבל הזוג מסיידה מיכתב מחלון גבוה אחד. במיכתב כתוב שהגברת סינדי מסיידה, למרות שהיא פיליפינית, היא לא עוזרת־בית של אף אחד, ומותר לה לצאת ולהיכנס לישראל כאוות־נפשה.

אסי התאהב בבתו ★ ג'ון דמיאניוק (הבן!) עושה עיניים ★ רמבו והגברת ★ מסוכן לבוא לפנטהאוז

אסי ואסיה

אסי דיין אומר שהדבר החשוב ב־יותר בחייו, בארבע השנים האחרונות, מאז לידת בנו **ליאור**, הוא פגישתו הראשונה, בימים אלה, עם בתו **אסיה**, בת שש וחצי, החיה עם אמה במילנו.

הסיפור התחיל בקשר שהיה לו עם **אוגוסטה**, מי שהיתה אז נערת־תסריט בסירטו של **מנחם גולן** קשר האורנים. שבו כיכב אסי. הוא ידע על התינוקת שנולדה לו, ואף בחר לה את השם. קודם כל זוהי וריאציה נשית לשם שלו, ושנית, כמו שהוא אומר: „רציתי שגם אם לא אראה את הילדה במשך שנים, ואחרי הרבה זמן אפגוש נערה יפהפיה, אזהה אותה לפי השם, שהוא די נדיר."

בינו לבין אוגוסטה, שהיא כיום עורכת בכירה בערוץ־טלוויזיה במילנו, לא נשמר הקשר. גם לא טלפונית. לאסי לא היה מושג אם היא נישאה. אבל את בתו הוא רצה להכיר, ובתור חיל־חלוץ שלח את אחותו, **יעל**.

אסי: „יעל, הידועה בקשיחותה, בכ־תה פעמיים בשנים האחרונות: פעם כשאבא שלנו מת, ופעם כאשר פגשה את אסיה." אחרי שנסללה הדרך הגיע אסי, והתקבל בשמחה על־ידי האם ו־הבת.

„הילדה נהדרת, יפהפיה, רומה לבתי עמליה," סיפר דיין השבוע. „היא ידעה, מהרגע שיכלה להבין, שאני אבא שלה. בילינו ביחד 10 ימים נפלאים. היא מדברת רק איטלקית, אבל יש שפת־גוף, ואני מדבר קצת בשפה הזאת. שפה די קלה, אגב, ועכשיו יש לי סיבה טובה ללמוד אותה. אסיה היתה קצת ביישנית כשנפגשנו, אבל מייד היא היתה על הידיים ועל הכתפיים. אדיר, אדיר. היא בתי כמו ילדיי האחרים!

„זה כבר כמו דיינסטי. החיים מת־חילים להיראות כמו רכילות. אוגוסטה לא נשוואה. נראה שמאז הקשר בינינו, לא היה לה חבר. אני מקנא בה על היכולת שלה לאהוב. היא יודעת לאהוב יותר ממני, ואני הייתי שיא האהבה שלה. היא בת 33, חכמה, מעניינת, מד־ברת שמונה שפות. חידשנו את יחסי־האנוש בינינו. לא רומאן, אבל בהחלט פיתחתי רגשות גם לאמא של בתי. אנחנו חברים טובים עכשיו, שומרים על קשר טלפוני. לגבי הקשר ביני לבין אסיה, זוהי רק ההתחלה."

דיין, המסיים בימים אלה כתיבת ספר — רומאן, לא ביוגרפי — והמ־תכנן כתיבת מחזה וסרט חדשים, אומר שדווקא בא לו להתחתן שוב. „למרות הניסיונות המרים והמשונים שעברתי, אני עדיין מאמין בנישואין," הוא אומר. „אני אפילו חושב שזה מגיע לי, כי בפעמיים האחרונות לא אני סיימתי ולא אני עזבתי. כן, אני בהחלט בנוי לחיי נישואין.

„אצטרך רק להשתדל שלא לטעות שוב. אשתדל להתחתן עם אשה שאפ־שר לשאול אותה מה השעה, והיא לא נכנסת מזה לפאניקה. רצוי גם אחת ששמעה על המילה חביתה, וגם יודעת לאיית אותה. אני לא מתכוון לאחרונה. היא יודעת לאיית, והרבה יותר מזה.

„קרוליין וסמדר נראות כמו פוסטר מואר של תחנת־אוטובוס, ואני לא נר־סע עוד באוטובוסים. אבל אני מוכרח להודות לשתיהן על שהצליחו להכניס שקיעת־תה לתוך כוס מים חמים, בהצל־חה לא־מבוטלת. את הסוכר אני הוספ־תי. יש גבול למה שאפשר לדרוש."

אסי דיין בסרט „הוא הלך בשדות"
אזהה אותה לפי השם הנדיר"

פתק בבית הקפה

ג'ון דמיאניוק הצעיר, בנו של, יש המון דאגות וצרות, אבל הוא לא שקוע בצערו עד כדי כך שלא ישים עין על אשה יפה בבית־קפה.

המקום: בית־הקפה הירושלמי הס־קום השישי. הזמן: היום החמישי ה־אחרון, סמוך לחצות הלילה.

אשה נאה כבת 30, בלונדית, חטובה,

ג'ון דמיאניוק
הבלונדית לא מתלהבת

יושבת לה בחברת ידידים. לפתע ני־גשת אליה מלצרית ומושיטה לה פתק באנגלית: „מצאת חן בעיניי, אשמח להכירך, ג'ון."

היפה מרימה עיניים מהפתק, ורואה גבר צעיר, המנפנף לה ביד. הוא נראה לה מוכר. היא לא זוכרת באותו רגע מהיכן. אבל החבר'ה שלה מזהים אותו בביטחון: בנו של **ג'ון דמיאניוק**.

הבלונדית לא מתלהבת. ביציאה ה־חוצה — היא מקפידה שלא לצאת לבד — הוא ממתין. היא אומרת לו בנימוס שלום, וחוזרת.

אחר־כך סיפרו לה שהוא ניסה לה־שיג את מיספר הטלפון שלה.

על הגג

לפני חודשיים לקחה **רותי טל**, מז־כירה בעיריית תל־אביב, את ידידה ה־טוב **דני בר־אל** למסיבה בפנטהאוז ברמת־השרון. היא: גרושה בלונדית, מלאת־גוף, חברותית, שלא יכולה ל־שבת לרגע בבית. כל החיים אצלה זה מסיבה אחת גדולה. הוא: עורך־דין ב־מיקצועו, בעל קפה אוסלו, רווק מוש־בע בן 48, קצת ביישן.

במשך תקופה ארוכה הוא היה הפרטנר שלה למסיבות, חבר טוב, אפלטוני, נוח.

אבל באותה מסיבה הפסידה רותי את הפרטנר הקבוע. מבלי שתדע מה הולך לקרות כאן, היא ערכה היכרות בין דני לבין **טלי מוזס**, רווקה חיפ־אית נאה בת 31, מורה לערבית במיק־צועה. היה שם קליק אדיר, ותוך שבו־עיים החליטו השניים להתחתן.

לשמע הבשורה נכנסה רותי להלם, שממנו היא מתאוששת בקושי בימים אלה.

החתונה, השבוע, היתה מפוארת, כי מצבו הכלכלי של החתן מצויין, והכלה גם היא לא מהעניות.

לפני החופה הבטיחה טלי לרותי לארגן בקרוב מסיבה גדולה בפנטהאוז של בני־הזוג בכפר־סבא. „כדי שאת תכירי אצלנו חתן."

רותי טל ודני בר־אל
היה שם קליק אדיר

שעה עם רמבו

סילבסטר סטלונה עזב את הא־רץ ביום הרביעי האחרון. אם הוא ישב במטוס וניסה לספור את הישראליות שקפצו איתו למיטה, זו בטח היתה משימה בלתי־אפשרית. היו כל־כך הרבה.

איש אינו יודע מיהן הנשים הצעי־רות, שנותרו בארץ והזוכרות חצי שעה, או שעה, או יותר, עם רמבו. שומרי־הראש שלו לא מדברים. הוא עצמו בטח לא יכול לזכור את כל השמות.

אבל בכל זאת, עדיין ללא שם, הנה תיאור אותנטי של סיפור אחד מני רבים:

יום השלישי, שבוע לפני נסיעתו מכאן, באתר־ההסרטה של רמבו 3 ב־נמל יפו, בשעה 11 לפני־הצהריים.

עד־ראיה, שהיה שם, סיפר לי: „היתה הפסקה בצילומים. סטלונה הסתובב על הסט. למקום הגיעה בחורה צעירה, יפה, חתיכה, גבוהה, שיער שחור, ג'ינס צמודים, סוודר הדוק, חזה יפה. רצתה להגיע אל רמבו.

„בהתחלה לא נתנו לה להיכנס. אחר־כך שומרי־הראש שלו ראו שהיא די מתאימה לטעם שלו, והוא הרי ב־הפסקה עכשיו. היו דיבורים, התייעצו־יות, הראו לו אותה מרחוק. הוא הסכים.

„היא ניגשה אליו, עמדו ודיברו איזה 10 דקות, ונכנסו לקאראוואן שלו. יצאו כעבור שעה, בערך. היא חייכה. כנראה היה לה טוב."

סילבסטר סטלונה בתמונת יחסי־ציבור עם שרי ונאווה חן
כנראה היה לה טוב

חמרורים

המלך הוותיק והפסנתרנית הצעירה

נחוג ◆ בבנגקוק, בירת תאילנד, יום־הולדתו ה־60 של **בומיבול אדוי־ליאדיי**, מלכם של 53 מיליון התאיים זה 41 שנה. בומיבול, הנושא גם את התואר ראמה התשיעי, נודע בצעירותו כאוהב ג'ז ומכוניות־מירוץ, אך גאה כיום יותר בכישוריו האחרים: חמש הלשונות בהן הוא שולט, 12 כלי־המוסיקה השונים בהם הוא מרבה לנגן ו־39 סירות־המיפרש שבנה במו ידיו. בצעירותו הוא התחנך בשווייץ, בה פגש את סיריקית, פסנתרנית במיק־צועה, שהיתה לימים למלכתו ולאם ארבעת ילדיהם.

● ● ●

הכומר הקאתולי והתפילה העברית

נתמנה ◆ לארכיהגמון הכנסייה הקאתולית היוונית למרג'־עיון וורדום־הלבנון (רצועת הביטחון), **יוסוף ראייה**, מי שהיה עד לפני 12 שנים ארכיהגמון הכנסייה לחיפה והגליל. הוא התפרסם במאבקו הבלתי־נלאה להחזרת עקורי איקרית ובירעם לכפ־

ארכיהגמון ראייה
חזרה לכפר, הכרה לבירה

ריהם. אחרי שראייה העלה את חמת כנסייתו עליו, משהנהיג תפילות בעב־רית, צידד בהכרה בירושלים כבירת ישראל, וחילק אדמות־כנסייה בגליל לאריסים מוסלמים חסרי־כל, הוא הו־דם, ולמעשה, הוגלה לקנדה, בה שימש מדריך ומורה בסמינר־כמרים מקומי.

● ● ●

הסופר השחור והמצפון הלבן

נפטר ◆ בסן־פאול־דה־זואנס, כפר־נופש בפאתי הריבייירה הצרפתית, מסרטן־הקיבה, בגיל 63, **ג'יימס אר־תור בולדווין**, הסופר הכושי שהיה בספריו (לך, ספר זאת על ההרים; איש אינו יודע את שמו) לדוברו של הדור החדש והמרדן של השחורים בארצות־הברית ומעורר מצפון הלבנים למצוק־תו. בולדווין, יליד הארלם הניו־יורקית, בה גדל כבכור תשעת ילדיו של מטיף בכנסייה, גלה מרצון מארצו לצרפת בגיל 22 ושב אליה רק לת־קופות קצרות, בעיקר על־מנת להשי־תתף במאבק לזכויות האזרחים השחו־רים בהנהגתו של מרתין לותר קינג.

● ● ●

מכונת־ההחייאה ומכונת־הצדק

נפטר ◆ ברחובות, בבית־החולים קפלן, ממחלת ניוון־השרירים חסרת־המרפא, בגיל 53, **גדעון נקש**, תושב אשדוד, איש חברת־החשמל ואב לש־ניים. מישפחתו פעלה בשבועות האח־רונים, בעזרת עתירה לבית־הדין הגבוה לצדק, לאפשר את ניתוקו ממכונת־ההחייאה אליה היה מחובר ובכך לגאול אותו, בהמתת־חסד, מייסוריו.

מות המלכה

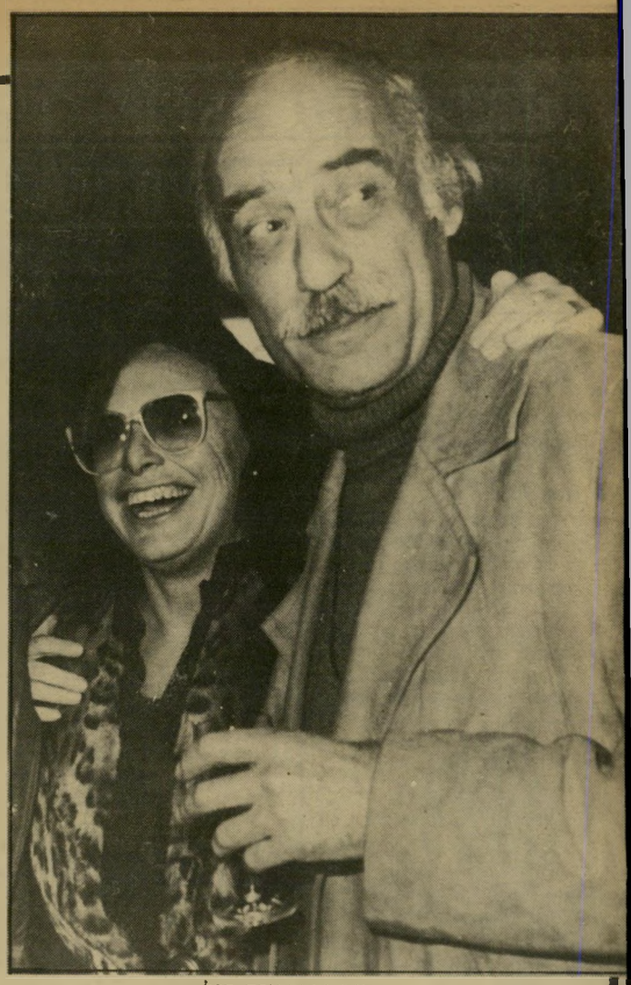

דוב ופרדריקה סגל
מארחת מושלמת. אחות רחמנית. מטפלת

ב יום השני נקברה פרדריקה סגל באדמת חולון. יחד איתה נקברה חתיכת היסטוריה של מדינת־ישראל. יותר נכון: היסטוריה תל־אביבית, שא־חר־כך יצאה מגבולות העיר ושינתה את חיי־הלילה של הארץ.

יש אומרים שעד פרדריקה סגל הי־תה תל־אביב עיירה. אנשים עברו ביום, ובערב הלכו לראות סרט. המבלים הג־דולים הלכו גם לשתות קפה בבית־קפה אחרי הסרט.

הכל היה בסטייל

פ רישם היו מסיבות פרטיות. מי שחזר מחוץ לארץ — ואז לא רבים נסעו ולא רבים חזרו — הביא בקבוקי־ויסקי ואסף את כל החבר'ה. על הדולצ'ה ויטה הם שמעו מהסרטים האיטלקיים. בתחילת שנות ה־60 אפשר היה עוד להרגיש את שאריות הקוקואים והסראפנים, הלבניה פינתה את מקומה ללבן, באחא עברו לייצור בגדים לא רק בצבע תאקי וכחול. פרובינציה קטנה כמיזרח התיכון.

פרדריקה סגל ובעלה דוב לא אהבו את האווירה הישראלית הזאת. פרדריקה רצתה להיות מלכה, ולא חלוצה. בשביל מלכה צריכים להקים ממלכה, וזה התאים לה. הממלכה הראשונה קמה ברחוב בן־יהודה. במר־תף.

פרדריקה ובעלה, שניהם ארכיטק־טים, ריהטו את המקום. טעם של חוץ־לארץ, רהיטים רכים בקטיפה בצבע בורדו. קנדלאברות דמויות־קריסטלים. בר עם המון בקבוקי־אלכוהול. הרבה יותר ממה שהישראלי היה רגיל. רח־בת־ריקודים קטנה. כמה שולחנות. ובין כל אלה דוב סגל, ובעיקר פרדריקה, שכולם קראו לה פרדי. שמלות מדהי־מות תמיד. רגל חשופה פה וכתף חשו־פה שם. פיאות נוכריות, המתחלפות חדשות לבקרים.

מה שהיה קבוע היה החיוך, שימחת־החיים, האיזון המדוייק בין כאילו־רצינות־מכובדת לבין השטתות ילדו־תית. ידעה ברוק אל מי לגשת, מה להגיד לו. הרגישה, באיזה חוש מיוחד, למי מתחשק להיות לבד, למי מתחשק לפטפט, מי רוצה לרקוד ועם מי, ומי רוצה לרכל ונגד מי.

המקום התמלא מייד. כולם היו שם. כולם, זאת אומרת, מי שפרדריקה הח־שיבה. לא פועלים קשי־יום, לא אינ־טלקטואלים חמורי־סבר. פרדריקה אה־בה אנשים שאוהבים חיים. אלה שלא מתנגדים לעולם לאיזה טיפה מרה, לפלירטוט קל, כאלה שכבר היו בחוץ־לארץ וראו עולם. כאלה שידעו כמה מילים באנגלית כדי לשבץ אותן בתוך המישפטים בעברית.

היו שם קציני־צבא ואנשי־בוהמה, והרבה עיתונאים וכתבים זרים ואמנים ודיפלומטים, ואפילו פוליטיקאים, שאז היו צעירים. היתה שם אטמוספירה ולא אווירה, שתו דרינק ולא כוסית. הכל היה בסטייל, בפארט'ס של פרדריקה, ואנשים עשו פלירטים.

את כל המילים הלועזיות הללו, ומה שמסתתר מאחוריהן, ייבאה פרדי, ופיז־רה ביד רחבה בין באי־המועדון שלה. פרדי ודוב היו גם הראשונים שריברו על „אופן מריאג'" (נישואין פתוחים) וגם קיימו אותם.

לא שלא היו עד אז בגידות, פה ושם. אבל עד שפרדי עשתה מזה סטייל, הסתירו אותן היטב.

היתה אווירה חופשית מאוד, מתח מיני, אבל תמיד רק עד גבול הוולג־ריות. השתדלו לא לעבור את הגבול בפרהסיה, כי כך חשבה פרדי שצריך להיות במועדונים עם סטייל מהסוג שלה.

אהבות קטנות

כ בר אז אמרו חברים קרובים של בני־הזוג שהשימחה והצהלה מס־תירים איזה בדירות. אבל לאף אחד לא התחשק להתעסק בפסיכולוגיה, וכולם רצו רק להשתעשע, לשתות, לרקוד וקצת להתמזמז.

אחרי שנסגר המועדון הראשון, עב־רו לסנר, בפינת הירקון ויורדי־הסירה, ויחד איתם עברו כל הקבועים.

המועדון השני נשרף. יש אומרים שהסגלים לא רצו לשלם „פרוטקשן", ועל כן מישהו שרף את המקום.

המקום השלישי היה בפינת פרישמן ורחוב הירקון. זה היה הפאב הראשון בישראל, ואז עוד היה צריך להסביר לאנשים מה זה פאב. משנה מקום לא שינה מזל. אנשים התרגלו לבוא לפר־די בערב. נכנסו, שתו כוסית, אמרו „הי, ווטס ניו?", טפחו על תחת צעיר, נישקו לחי יפה. אם מצאו בעל־שיחה מעניין, ישבו. אם לא מצאו, אמרו „ביבי" לפר־די, והסתלקו הביתה עד הלילה הבא.

פה ושם היתה פרדי נעלמת לערב שלם. בערבים אחרים היה דוב נעלם. בראיון להעולם הזה אמרה פרדי שככה הכי טוב להם. רומאן קטן פה ושם עו־שה להם שימחה ושומר על האהבה ש־להם. מי שהאמין האמין. מי שלא הא־מין לא האמין.

אחרי שנים הסתבר שאחת ממי שלא האמינו היתה פרדי בעצמה. כל התע־סקות שלה עם גבר היתה פעולת־תג־מול קטנה להתעסקות של דוב עם איזו גברת. פרדי אהבה את דוב אהבה עזה, רצתה להשביע את רצונו, להיות כמו־הו. היא גם ויתרה על אמהות בגללו, ומתוך דבריה הסותרים במשך השנים אי־אפשר לדעת אם ויתרה מרצון או מאונס.

האהבה הגדולה של פרדי לבעלה לא הפריעה לו לעזוב אותה לטובת אשה רומניה, שאהב בנעוריו. דוב עזב את הבית ונסע בעיקבות אהובתו לארי־צות־הברית. מי שהכירו את פרדי מק־רוב, שנמנו על ידידיה הקרובים, אומ־רים שזה בדיוק המקום שבו הפכה פרדי לאלכוהוליסטית אמיתית.

אחרי ארבע שנים חזר אליה דוב, ופרדי קיבלה אותו בזרועות פתוחות ובחיוך של ניצחון שוב ראו אותם בכל מקום, מחזיקים כוסיות ביד, מחייכים ונראים מאושרים. ואז חלה דוב בסרטן־הגרון, ואשתו הפכה בן־לילה ממארחת מושלמת לאמא, אחות רחמניה, מטפ־לת. היא ישבה לידו ימים ולילות, טיפ־לה ואהבה אותו עד הסוף.

כשהלך, נגמר הכל. נשאר הבית ה־מצועצע ביפו, נשאר כלב־הדוברמן ה־מפחיד, נשארו הרבה מאוד בקבוקי־משקה, המון בדידות ואשה אחת קטנה באמצע.

היא שתתה בבוקר ושתתה בצהריים, ואחרי הצהריים, וכמובן בלילה. חברים התרחקו ממנה. הזמנים שבהם היתה פרדי מפוכחת הצטמצמו מאוד. אנשים ניתקו מגע.

לפעמים, כשהבדידות גברה עליה, היתה מטלפנת לחבר ומנסה לנהל שי־חה, אבל ארי־האלכוהול השתלטו, וה־

פרדריקה בפעולה*
כוס־משקה ופלירטוט קל

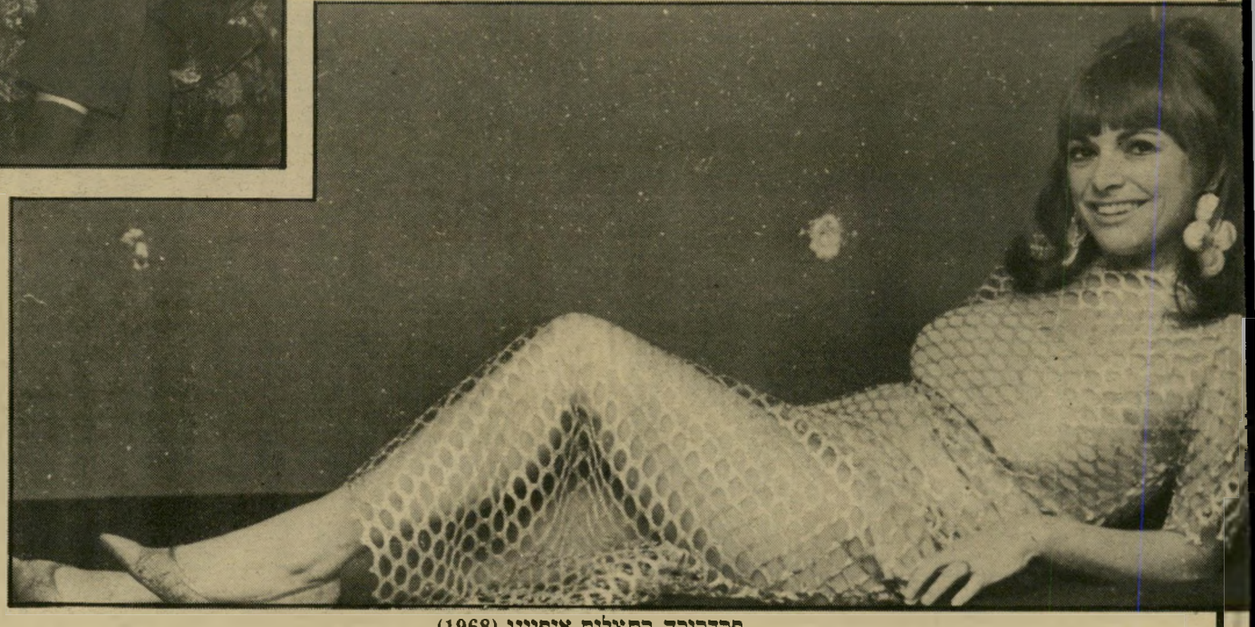

פרדריקה בתצלום אופייני (1968)
נישואין פתוחים, ויחור על ילדים

* יושב: שנריר ארנסטינה סימון מריו. מעליו: לידיה אופיר. מחבק: פוקה הירש. מעליו: שי־קה אופיר עם דוב סגל.

פרדריקה סגל על מדרגות המועדון ברח' בן־יהודה, בפורים (1970) ולפני חודשיים וחצי

שיחה היתה נגמרת כשבצד השני מיש־הו הוריד את השפופרת.

ראש על השולחן

כמעט לא ראו אותה באירועים נוצצים, למרות שהיתה מבטיחה לבוא לכאן ולבוא לשם ולהיות בכל מקום.

היא לא היתה מגיעה, כי ההזמנות הפסיקו להגיע, ומלכת חיי־הלילה של שנות ה־60 הרגישה שהמלכות והכתר ברחו לה.

בראיונות האחרונים שנתנה לעיתו־נאים, שרצו לכתוב על נוסטלגיה, סיפ־רה שאין לה כסף, שהיא אומללה ובוד־דה. אבל תוך כדי הראיון, אחרי לגימת שתי כוסיות וודקה, היתה מודיעה שהיא נוסעת לחו"ל, כי יש לה תוכניות גדולות, ובכלל היא עסוקה מאוד, וה־כל נפלא ויפה ומבטיח.

באותו מצב־רוח בלתי־ברור היא ה־גיעה ביום הרביעי האחרון בצהריים למיסעדה דן ברחוב בן־יהודה. ישבה, הזמינה משקה, פגשה ידידה.

חייכה אל הידידה חיוך רחב, ואמרה לה: „את יודעת כמה עצוב לי להיות לבד?"

הידידה חשבה שיש לפרדי מצב־רוח רע, אבל אחרי דקה סיפרה פרדי שהיא מתכננת לעשות מתיחת־פנים, והיא צ־ריכה לנסוע לחו"ל כדי להביא איזה כסף המושקע שם, ויש לה תוכניות למכור איזו דירה בבת־ים ולקנות בית גדול ביפו, ושוב הזמינה כוסית ונכנס רפי שאולי, והם התחבקו והתנשקו, ו־פרדי נראתה כמו שנראתה בשנים האחרונות — אשה בוגרת ועצובה, עטופה בשימחה מלאכותית.

אחר־כך כולם הלכו, והיא נשארה וביקשה מאריק לביא, בעל המקום, עוד כוסית, ואחר־כך פשוט הורידה את ה־ראש לשולחן, ואיבדה את ההכרה. היא לא התעוררה. כעבור שעה מתה מהת־קף־לב.

אולי, אילו היו נותנים לה לבחור, היתה רוצה למות באיזו מסיבה רועשת, לבושה בשימלת־זהב ארוכה ושסועה, כשבידה כוסית ומסביבה המון גברים מצליחנים, המדברים בשפות אירופ־יות, וברקע מוסיקה. אבל מי שמחלק את המיתות רצה, כנראה, לתת לפרד־ריקה סגל רגע אחד שקט, אם לא בח־יים — אז לפחות במותה.

דניאלה שמי ■

נחום סטמקה, תל־אביב

לידיה אופיר מניחה פרח על הקבר
„כשהלך, הכל נגמר!"

נחום סטמקה, תל־אביב

בהלוויה: עיטור גלביץ, פולה מוזס, ניסים אלוני
„את יודעת כמה עצוב להיות לבד?

מישפט זהות גנובה

הבעל, מורה בתיכון, חתך את צמיגי המכונית של אשתו. הוא ניסה להימלט מבית־המישפט

אילנה אלון

גבר צעיר ניסה להימלט מהקומה השביעית של בית־המישפט. השוטרים רדפו אחריו, וצלם העולם הזה, אבי ולדמן, בחוש שישי של צלם, מיהר אחריהם. מחוץ להיכל־המישפט, ליד תחנת־האוטובוס, תפסו השוטרים את הנמלט, והצלם הספיק לצלם את התפיסה.

חקירת העולם הזה העלתה כי הנמלט לא היה עבריין נודע אלא בעל שניסה להימלט מצו־מעצר, שהוציא בית־המישפט לפי בקשת אשתו, בגלל אי־תשלום מזונות לבתם.

יעקב בובליל, מורה למחשבים בבית־הספר מיטרני בחולון ואופק בתל־אביב, נשא את פלורה, מורה לביולוגיה בבית־ספר תיכון בבת־ים, לפני שנה ורבע. לשניים ילדה בת ארבעה חודשים.

לפני שהספיק הזוג לקנות לעצמו דירה, פרץ ביניהם סיכסוך, והם נפרדו.

מאז מציק הבעל לאשתו בכל דרך אפשרית. על דלת ביתה צייר צלב־קרס.

לפני ארבעה חודשים קרא לה בעלה מתוך אולם־חתונות בכפר־המכביה והזמין אותה לראות מה שעשה למכוניתה, שהיתה במיגרש־החנייה במקום. האשה ראתה כי צמיגי המכונית נחתכו, היא נצבעה בצבע שחור, ועל מכסה המנוע נכתב באותיות גדולות: „זונה".

לא דומה. עורך־דינה של האשה, אדי שגיא, הציג בפני נשיאת בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, השופטת חנה אבנור, את תצלום דלת הבית ועליה צלב־הקרס, תצלום מיכסה־המנוע ומילת־הגנאי. הוא ביקש ממנה צווי־מניעה, כדי שהבעל לא יתקרב לדירת

(המשך בעמוד 42)

אבי ולדמן, העולם הזה

פסיכואנליזה עצמית של רוצח

„ה וליווד הפסידה שחקן גדול" אמר אחד הצופים במישפט, אחרי ששמע את עדותו של שמעיה אנג'ל, הנאשם ברצח חיים שושן בבית־המעצר איילון. עדותו של שמעיה היתה מרתקת ודרמאטית להפליא. הוא החזיק את קהל־הצופים במתח מתמיר, בלי שיתפסו אותי," אמר לשופטים, ו־הסביר להם כי איבר את קור־רוחו כאשר שושן דיבר סרה בשרה („שמוליק") אנג'ל, שהיתה אז אשתו של שמעיה.

התביעה מייחסת לאנג'ל מניע לרצח הקשור במישפט בו נאשמו שמעיה ושושן יחד עם שרה אנג'ל, ברצח שולמית שלי ומישל נחמיאס. לדיברי התביעה, נרצח שושן סמוך למועד שבו היה עליו להעיד במישפט, מכיוון ששמעיה חשש פן יפליל שושן את שרה אנג'ל. כדי למנוע מצב זה, רצח אותו שמעיה ביחד עם ידידו הרצל אביטן, כאשר יעקב שמש שומר מחוץ לתא.

שמעיה טוען כי ביצע את ההריגה במו־ידיו ללא עזרת איש. להיפך, לדבריו, ניסה הרצל אביטן למנוע ממנו להמשיך ולדקור את שושן. לשם כך היה עליו להסביר כיצד הצליח לדקור את הקורבן 131 דקירות־סכין בכל חלקי־גופו, במשך חמש דקות. שמעיה הדגים לבית־המישפט ולצלמי־העיתונות כיצד אחז בדוקרנים המאולתרים בשתי ידיו, ובתנועות מהירות ועצבניות, תוך עיוות מפחיד של פניו, דקר שוב ושוב את הקורבן. וכך אמר לבית־המישפט:

„שושן אמר לי: כשאתה לקחת 10 גרם הרואין ליום, אני הייתי דופק את אשתך.' בחיים הוא לא דיבר אתי ככה. אני עצמי, כשהייתי בחוץ, עברה בי מפעם לפעם מחשבה, אולי יש משהו ביניהם, כי אצלי הכל אפשרי, אבל כאשר הוא אמר לי את זה נתתי לו אגרוף, נתתי לו בום בפנים. הוא ישב על המיטה, הוא היה בחור חזק, שמן אבל חזק, אחרי שקיבל מכה הרים את המיזרון, מקום שכמעט כל אסיר מחביא את הדוקרנים שלו, והוציא והגיש הצגה מלאת־הומור וקסם אישי. שמעיה השתמש בכל קיסמו ובכל האינטליגנציה שלו כדי לשכנע את בית־המישפט בגירסתו, כי לא תיכנן לרצוח את שושן, אלא עשה זאת אחרי קינטור חריף וכהגנה עצמית.

שמעיה נראה מרוצה מהמוניטין שיצאו לו כמלך־העולם התחתון וכעבריין קשוח. בבית־המישפט הודה לפתע בהתנדבות ברצח נוסף שביצע, כאשר שיסף את גרונו של אדם בסכין־גילוח, עד שזה מת מאיבוד־דם. „לו רציתי לרצוח את חיים שושן הייתי עושה זאת

צילום: אבי ולדמן, העולם הזה

נאשם בובליל מוחזר אחרי הבריחה
צלב־קרס על הדלת

המכונית המושחתת (השימשה מרוחה בשחור)
תעודת זהות מזוייפת

עדנה סרנסקי, העולם הזה

נאשם־ברצח אנג'ל וקורבן שושן
„זה מצחיק להגיד, אבל אהבתי אותו"

שמעיה אנג'ל, הנהנה מחדמיחו כמלך העולם התחתון, מסביר מדוע הגיע לפשע ומה הוא מחפש בנשים. אילנה אלון מדווחת

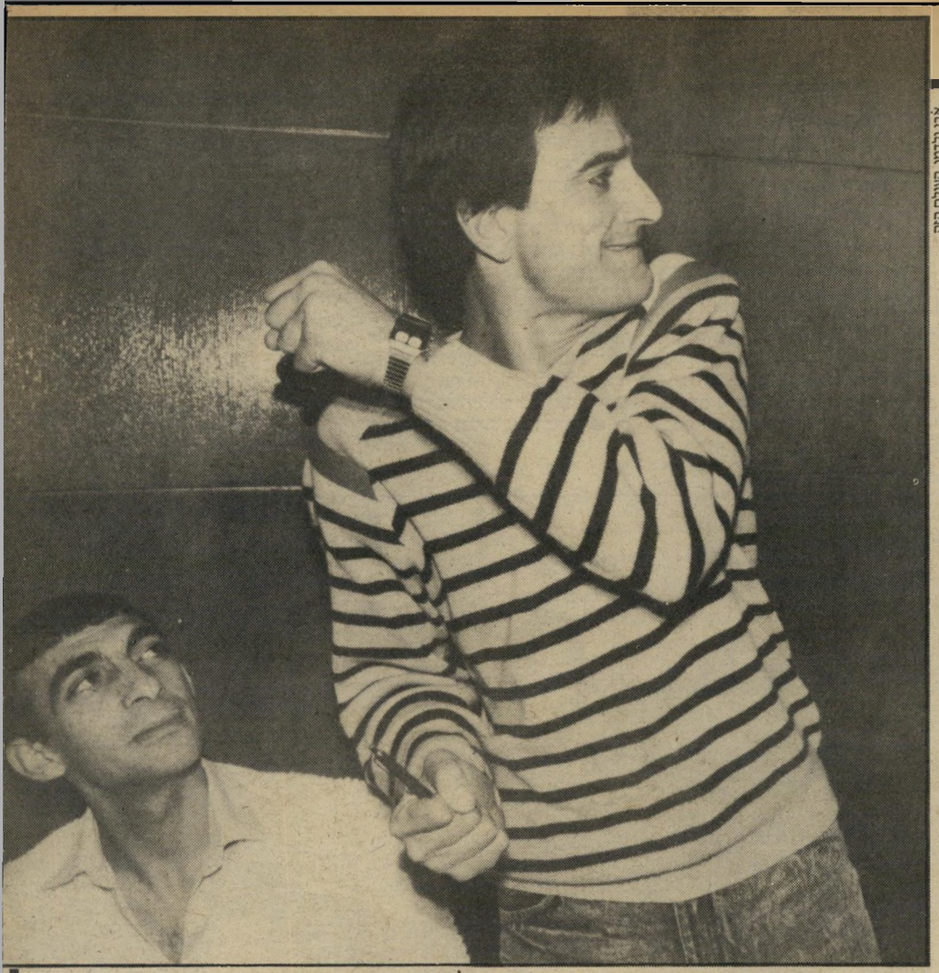

שמעיה מדגים את הדקירות (לידו: נאשם יעקב שמש)
„זה היה כמו בית־מטבחיים. אני לא רוצה להיזכר!"

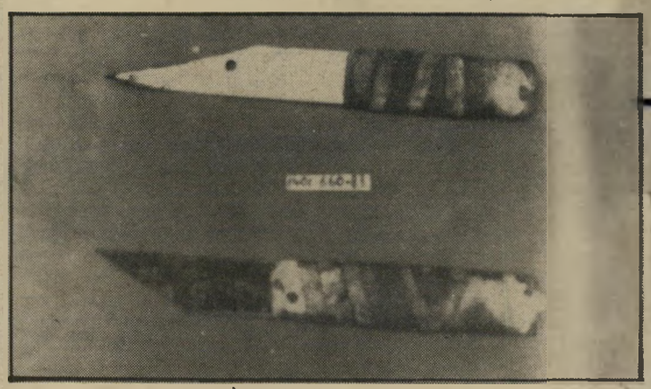

הדוקרנים ששימשו לרצח
מתחת למיזרון

בשני הדוקרנים שהיו לי בידיים. הוא היה חתיכת־סוס, זה היה מאבק, היה לו מישקל אימים, הוא רחף אותי ואני דקרתי איפה שיכולתי. הגעתי עד לדלת, הוא רצה לצאת מהחדר וצעק: „הו, הי' וכל מיני צעקות כאלה. הכל מעורפל לי כמות.

„בתמונה האחרונה שאני זוכר, אני רואה את עצמי יושב על ברכי, כשהוא שוכב על הריצפה ואני דוקר אותו בשתי ידי. הוא לא הגיב כבר הרבה זמן. פיתאום התעוררתי וחשבתי: ‚חביבי, הסתבכת'! חבר שלי מת, אני הרגתי חבר שלי'. טונה של דם, כמו בית־מיטבחיים. הוא היה מרוח על הריצפה לגמרי, ממש עיסת־בצק: ראיתי אנשים מתים, גם אבי מת מולי כאשר הייתי בן 8, אבל זה לא היה ככה. לא עיסת־בצק. אני לא רוצה להיזכר בכך!"

סיפר אנג'ל:

בגלל שאני מגיל 8 בלי אבא, אני מומחה ליריות וגם לדקירות... במקום ללכת להלוויה של אבי לקחו אותי לפסיכיאטר. כאשר הייתי רב עם ילד אחר הוא היה מביא את אביו ולי לא היה את מי להביא. למדתי להיות תוקפן. אבל כמה שמדברים בי סרה, אפילו לשוטרים אין אומץ להגיד שאני אדם רע.

רזה כמו אנטנה

אני אדם טוב, אני עבריין, פושע, איך שאתם רוצים, אבל במקום שלי אני פלס: אתם, העולם העליון, יש לכם כללים משלכם, ולנו יש כללים משלנו. תמיד התנהגתי בהגינות עם כל הכבוד. ואם צריך לתת כליה, אתן גם כליה! אבל רק אל תעבור עלי. אם עוברים עלי או מנסים לרמות אותי, אני משתולל.

יש לי קצת דיפלומה בעניינים: אם אני רוצה, אני יכול לתת דקירה רצינית בצואר, ולהרוג אותו בשניה. אני דוקר בלב, בגרון, מה זה סחורה? אני פעם חתכתי בן־אדם בסכין־גילוח פה בעורק, והוא מת מאיבוד־דם. ומה זה סכין־גילוח? חתיכת־ג'יר!

יצא לי גם שחתכתי מישהו ברקפת, בחור מהמחלקה הפסיכיאטרית. היכר־תי מישהו שפתח את הדלת, נתתי חתך בסכין־גילוח ואחר־כך הצטערתי.

כשבאתי לבית־סוהר בראשונה, בשנת 1970, הייתי רזה כמו אנטנה. ובבית־סוהר, מי שיותר שמן ויותר חזק הוא מלך. למי שיש כוח, יש לו הכל. אבל לי יש עבר כל־כך עשיר, מגיל 8. כשמישהו היה מתעסק איתי, למדתי כבר מגיל צעיר להחזיק אצלי משהו, אבנים, סכינים אקדחים.

ער כאן האנליזה שעשה לעצמו אנג'ל. הוא דיבר גם על יחסו לנשים, ובעיקר לאשתו לשעבר, שרה אנג'ל. לדבריו היה חבר־נפש של שושן, מאז הכיר אותו בכלא־דמון. החברות ביניהם היתה כל־כך חזקה עד שבליל־הכלולות שלו הציע אנג'ל לחברו הטוב, שושן, לחלוק אתו את מיטת־הכלולות.

סיפר אנג'ל:

בליל־חתונתי הייתי קצת מסטול, השתמשתי אז הרבה בסמים. נכנסתי לאוטו ולא יכולתי לנהוג. חיים היה אתי, הייתי מרוח מסמים ואלכוהול, וביקשתי שישאר אתי. בדיוק חזרתי מחו"ל ולא ראיתי אותו הרבה זמן, אמרתי לו שישן איתנו בחדר שלנו. היתה שם מיטה ענקית ואני ישנתי באמצע, שושן משמאלי, ושרה מימיני. כי היום כלולות זה לא מה שהיה פעם, התחתנתי עם האשה שחייתי איתה.

נורא אהבתי אותו. המוח לא קיבל את העניין הזה, שהוא מסר עדות לרס"ר בנימין מאיר בחיפה, והציע לטפול עלינו את רצח מישל נחמיאס ושולמית שלי.

אחר־כך פורסם בעיתונים שהוא רצה להיות עד־מדינה, ויום אחד, כאשר התמהמה מלחזור מחיפה, לשם היו לוקחים אותו למישפט שלו, שבו נאשם ברצח איקא טובול, הוא סיפר לי כי מנהל־הכלא קרא לו, והראה לו את עיתון הארץ. המנהל החתים אותו על מיסמך שהוא יורד לאגף רקפת על אחריותו. כי לא מכניסים עד־מדינה עם אנשים בסדר!

אשה ושותפה

אשתו של חיים היתה עדת־תביעה. היא מסרה במישפט שר־ציתי להבריח את בעלה מכמה בתי־מעצר, והפלילה אותו לגבי לילי־הרצח של שולמית שלי.

בערך חודשיים לפני מותו של שושן קיבלנו המון חומר־ראיות חדש. כל מיני ציתותי־טלפון ומעקבים שלא היו בידינו קודם. לשושן לא היה סניגור, והוא נסע בעצמו לקבל את החומר הזה. כשחזר הוא היה אדם אחר. הוא היה צוחק ומתעצבן. אחר־כך הוא סיפר לי שקציו בכיר אחד רצה למנוע ממנו לעיין בחומר. שושן חשד בו שהוא רוצה לפגוע בהגנתו במישפט, אבל למעשה הקציו הזה רצה למנוע ממנו בושות.

בחומר שקיבל, התברר לו, שאשתו

(המשך בעמוד 42)

שמעיה ושרה אנג'ל לפני מעצרם
חפש את האשה

(המשך מעמוד 31)

לרוץ, וזה עניין של ריצות כל הזמן. עם הקטנוע שלי הייתי מגיע לכל המקומות לפני המישטרה. אני זוכר שבאחד הימים הדובר של מפקד מחוז תל־אביב ניגש אלי וסיפר לי בגאווה שראש־המחוז מאוד מבסוט, כי הוא הצליח להגיע לפני."

הולר סקר את התחומים האלה במשך 10 שנים רצופות, שבמהלכן צבר סקופים עיתונאיים רבים וסיפורים אנושיים למכביר. אבל, לדבריו, הסקופ הכי גדול שלו לא היה קשור כלל לענייני־מישטרה. זה היה הוא שגילה את השתלת־הלב הראשונה שנערכה על־ידי הפרופסור מוריס לוי בבית־החולים בילינסון.

"הודעתי למנהל הרדיו אז, שמואל אלמוג, הוא אמר שהוא לא מוכן, בתחנת־רדיו ממלכתית, לקחת על עצמו את האחריות שבית אחרי שידור הידיעה יעלו הדתיים על בילינסון. הוא אמר, לעומת זאת, שאם עיתון־בוקר יפרסם את אותה הידיעה, הוא יהיה מוכן לשדרה.

"מכיוון ששום עיתונאי לא ידע על ההשתלה, טילפנתי בעצמי לחבר, עיתונאי, וסיפרתי לו, ואז הודעתי לאלמוג שיש עוד עיתון שיפרסם. ובאמת למחרת בבוקר היתה ידיעה ראשית באותו העיתון.

"החלק הפחות נחמד של הסיפור הוא, שאחרי 10 חודשים אני קורא פיתאום כתבה שבה מתגאה אותו עיתונאי איך השיג את הסקופ, ושם הוא המציא סיפור מההפטרה, ולא הזכיר את העובדה שאני הייתי זה שמסר לו את הסיפור."

לבד עם שלושה ילדים

ב תוקף תפקידו סיקר הולר גם אירועים שלא היו קשורים באופן ישיר לתחום המישטרתי. כך דיווח על כל הפיגועים הגדולים במעלות, בקריית־שמונה, בבית־שאן.

"זה לא היה רק פלילי, ואני קראתי לעצמי כתב לענייני ברוכים. זה היה קשה, אבל כל אחד עשה את זה בשימחה, בלי תלונות, כי היה לנו סיפוק. היינו עוברים לפעמים יומיים בלי לעצום עין. זו עובדה, זו לא קלישאה. ועשיתי את זה בשימחה.

"כשפתחו את מערכת קול־ישראל בחיפה, אמרנו שאין בזה צורך, כי אנחנו מסקרים גם את הצפון והכל בסדר, לא היתה שום פשלה. סתם ניפחו את העסק, ועכשיו באים אלינו בטענות שאנחנו מיותרים."

הביתה היה מגיע בשעות לא־קבועות, וגם אז היו מזעיקים אותו בחזרה לעבודה לעיתים קרובות. אבל הוא לא התלונן, וגם המישפחה לא התלוננה: "הילדים הבינו, הם קיבלו את זה, והם היו די גאים באבא שלהם."

במהלך עבודתו חלתה אשתו בסרטן, ונפטרה לפני 14 וחצי שנים. מייק נשאר עם שלושה ילדים קטנים: הבת טלי, שהיתה אז בת 13, והבנים גידי, אז בן 7, ורועי, שהיה תינוק בן שנה וחצי. "כדבר ראשון, החלטתי שהילדים לא ילכו למוסד. היתה לי החלטה נחושה בעניין הזה, ועובדה היא שכולם גדלו בבית. טלי עזרה המון. היא בעצם גידלה אותם. היתה מחליפה חיתולים לרועי ומאכילה אותם בלילה. היא עשתה את זה עוד כשאשתי היתה מאושפזת בבית־החולים, ואני הייתי עסוק מאוד בעבודה, כי אז בדיוק פרצה מילחמת יום־הכיפורים."

התקופה הקשה הזו, שבה נשאר התחשבו בו, אם וכאשר היה זקוק לעזרה או להתחשבות במצבו.

את עיקר נטל הבית לקחה על עצמה טלי, ועד היום שני הבנים מאוד קשורים אליה. כשגידי התגייס לצבא, בזמן מילחמת־הלבנון, טלי התחילה להתפרנס מחלוקת־פיתות. היא יסדה קן לחלוקת פיתות ובאגטים לבתים. כשגידי השתחרר, הוא לא היה מובטל אפילו יום אחד. הוא ניהל הצטרף לעסק של אחותו, והיום הם עובדים ביחד.

רועי, היום בן 17 וחצי, יתגייס בקרוב לצה"ל, ועובד בינתיים במכולת השכונתית.

לפני שנתיים החליט הולר שהוא התעייף מן התחום המישטרתי. הוא ניגש לראש־מערכת תל־אביב, אז, שרה פרנקל, וביקש לעזוב את התחום. "האמת היא שחשבתי שיגידו לי לא, אבל שם קפצו על זה כמו על מציאה, אז לא יכולתי להגיד כלום. לא נעלבתי, אבל תמהתי. הרי לא עשיתי את העבודה רע, ואני גם מתאים לזה. חשבתי שיתנו לי מנוחה לכמה חודשים, או שיתנו לי מחליף־עזר לדברים קטנים. אבל לא. אמרו לי: יופי, עוד שבוע יהיה לך מחליף."

את הולר החליפה כרמלה מנשה, המשמשת עד היום ככתבת קול־ישראל לענייני מישטרה. הולר ומנשה נמצאים ביחסי עבודה וידידות מצויינים.

במשך תקופת־ביניים קצרה שימש הולר ככתב קול־ישראל לענייני חקלאות, והיום הוא הכתב לענייני בתי־מישפט.

לפני שנה וחצי, כשהתחילו לדבר ברשות־השידור על צימצומים ופיטורים, מצא הולר את עצמו בראש רשימת־המפוטרים. "אז החלטתי לנסות משהו אחר, והלכתי להיות רובר של משה קצב, שר־העבודה והרווחה. האמת היא שזו עבודה מעניינת, מאוד נהניתי ממנה. אבל לא יכולתי לעמוד בנסיעות היוממיות לירושלים. אז עזבתי."

הוא חזר לרדיו והמשיך לעבוד, עד שפרצה השביתה לפני חודשיים. אז מצא את עצמו מתלבט בבעיות־פרנסה קשות: "אני שכיר מגיל 16 וחצי, מהיום שהתגייסתי לצבא. כשהתחילה השביתה, לא היתה לי פרוטה."

השבוע חזרו העובדים לעבודה, ושוב מתנופפת חרב הפיטורים מעל לראשיהם.

הולר עובד בקול־ישראל כבר שנים רבות, אבל לא רואה ברדיו את ביתו: "אני רואה בזה מקום־עבודה. אני רואה את הבית שלי באשה ובילדים ובבית. זה הבית האמיתי שלי, משם אף אחד לא יזרוק אותי ולא יפטר אותי. הרדיו זה מקום־עבודה שהייתי מבסוט בו הרבה מאוד שנים. אבל הבית האמיתי זה הבית."

בראש רשימת המפוטרים

ל עומת המוסדות שהתנברו, מספר הולר כי בעבודה מאוד פיתאום לבד עם שלושה ילדים קטנים וללא עזרה, לימדה אותו הרבה על המימסד: "לא קיבלתי מאף אחד שום טיפת עזרה, אלא להיפך. אני זוכר שהיו כינים בגן. באו אלי שתי אחיות ציבוריות חסודות והחליטו שמקור הכינים זה רועי, כי אני מגדל אותו לבד ובטח מלוכלך אצלי בבית, והם באו לבדוק אם הכינים זה לא מהבית.

"אף אחד, משום מוסד, לא בא לומר לי מה לעשות ואיך לגדל ילדים. שום דבר. אני חושב שאם המוסדות לא מטפלים בדברים האלה, אז כל המוסדות זה בלוף. לא ביקשתי עזרה, כי לא ידעתי לאן אפשר לפנות. אני חושב שאין כתובת כזו. למי צריך לפנות? לעירייה? להסתדרות? לממשלה? למי בממשלה?"

האם הוא חושב שהצליח בגידול הילדים?

"אם לשפוט לפי התוצאות, אז כן. כולם בסדר, ועובדים. אגב, כשהתחתנתי בפעם השניה, לפני שמונה שנים, אשתי מאוד עזרה לי, כי היא שינתה לטובה את כל הבית.

"זה לא היה בדיוק בית כמו כל בית. הוא היה מוזנח. לילדים היה חמור, שהיה עולה לאמבטיה להתרחץ, וזה נפסק.

"כשאשתי באה אלי בפעם הראשונה, היא היתה מזועזעת. כל הקירות היו מלאים כתמים של דם. היה לנו כלב ענק מסוג גריי־דן, והיתה לו דלקת אוזניים קשה, או בכל פעם שהוא היה מנענע את הראש במהירות הוא היה משפריץ דם על הקירות.

"את בית־השימוש בבית, למשל, צבעתי ב־12 צבעים, כסגולה נגד כאב־בטן. אשה אחת אמרה לי שכאב־הבטן יתבלבל בין כל הצבעים. ועובדה, זה עזר. כאב־הבטן של הילדים פסקו."

עמי שרגניטר, העולם הזה

סנטו עם גידי, מייק, רועי ורותי הולר
"היא שינתה את כל הבית"

(המשך מעמוד 30)

"בגיל הנעורים אימצה אותי מישפחה מאנגליה, וגרתי שם במשך תקופת־מה."

אניטה מפסיקה. הביטחון העצמי נעלם, החיוך הרחב נמחק, ודימעה המבצבצת בזוויות־העין, מורחת את האיפור. "אני באמת לא רוצה לדבר על זה. עברתי חיים נורא קשים, ואני לא רוצה להיזכר בהם. אני מנסה לשכוח את מה שהיה. זו היתה תקופה כשהיתי בטוחה שהשטן רודף אותי. היום אני יודעת שאלוהים נתן לי כוח להחזיק מעמד. רק בזכות הכוח הזה לא נשברתי. יכול להיות שאילו הייתי בחורה רגילה, שגדלה בבית כמו כולם, הייתי מתנהגת אחרת."

לצבא לא התגייסה. לא רצתה, ולכן הצהירה שהיא דתית.

"הגעתי לצבא בקוקו וחצאית ארוכה, התלבשתי כמו ילדה טובה ושיחררו אותי. לא רציתי להתגייס, כי אני לא יכולה לחיות במיסגרת. אני לא טיפוס שבנוי למיסגרות."

פרשה מכאיבה נוספת בעברה קשורה בבתה, שנלקחה ממנה על־ידי לישכת־הסעד. "לפני 12 שנים היכרתי סטודנט כושי מאפריקה. האהבה פרחה. חיינו ביחד באילת. אני עבדתי בתור חדרנית.

"יום אחד גיליתי שאני בהריון. סיפרתי לו, ואמרתי שאני רוצה לעשות הפלה. הוא השתולל מזעם. הוא אמר שבשום פנים לא אעשה הפלה.

"התחתנו בנישואין אזרחיים. חורש לפני הלידה הוא נסע ליוגוסלביה כדי להמשיך ללמוד, עוב אותי לבד. נשארתי כאן לבדי, שבורה.

"לילדה שנולדה קראתי פיא. חייתי איתה לבד, במצב כלכלי קשה. בלילות הייתי בוכה. עדיין אהבתי את האבא שלה.

"כשהיתה בת 3, הבנתי שאני לא יכולה להמשיך ולגדל אותה לבד, בלי אבא, בכזה מצב כלכלי. רציתי לשלוח את הילדה למוסד, כדי שאוכל לראות אותה ולבקר באופן חופשי, אבל אנשי לישכת־הסעד לא הסכימו. הם הלכו למישפט וביקשו שהילדה תימסר למישפחה מאמצת. אני ניסיתי להתנגד, אבל זה לא עזר. גזלו אותה ממני.

"היום היא צריכה להיות בת 12. אני חושבת עליה הרבה, במיוחד בתאריך של יום־הולדת שלה. אני מרמיינת איך אני עושה לה סביבה ומזמינה את כל החברים שלה.

"כשאני הולכת ברחוב, אני מחפשת ילדה שחרחורת. אולי זו פיא. לפעמים אני חושבת שהיא רואה תמונות שלי בעיתון ויודעת מי אני, אבל לא יודעת שאני אמה."

כוח נגד הדתיים

א ניטה התגברה על הכאב, ואולי דווקא בגללו בחרה בחייה הלילה הסוערים המשכיחים את הצרות.

הרעיון לרוץ לכנסת עלה במוחה אחרי שאין־ספור אנשים פנו אליה כמומחית לענייני צ'יצ'ולינה, ואף הציעו לה להנהג ככוכבת הפורנו הבלונדינית ולרוץ לכנסת. "לדעתי, הבחורה הזו שיחקה אותה. היא קיבלה מתנה מהשמיים, גוף נהדר, והיא הלכה איתו עד הסוף. כל הכבוד לה על האומץ. מה שכן, כשראיתי אותה בסירטי־הפורנו, הופתעתי לרעה. זה באמת כבר היה מוגזם."

צ'יצ'ולינה כחול־לבן, עם כל הנוצות שלה, עדיין צנועה ושמרנית בהשוואה לצ'יצ'ולינה המקורית. "הציעו לי להצטלם עם רגליים פתוחות ובסירטי־פורנו. אני לא מסוגלת לזה. זה נראה לי וולגארי מידי. בחיים לא אעשה את זה!"

מבחינה פוליטית היא נוטה שמאלה. "יוסי שריד ושולמית אלוני הם בכיוון שלי. מי מושך אותי בכנסת? אף אחד! אולי שימעון פרס, הוא נראה לי טיפוס רומאנטי המחזר הרבה, אבל רובם שם לא נראים לי." בכל זאת יש חבר־כנסת אחד שהשתחררות היתה מעוניינת לפתות. "הייתי רוצה להיות לבד בחדר עם חבר־הכנסת אברהם שפירא. הייתי רוצה לפתות אותו ולראות איך הוא יגיב כשנהיה באמת לבד!"

כותרת־המצע של אניטה היא החוסך המיני. "אני סבורה שהדתיים במדינה מגבילים אותנו יותר מדי. צריך כוח שיעמוד נגדם!" היא רוצה להיות הכוח הזה.

טובה מכהנא

כ די לבדוק את תגובת הציבור על הכוונות הפוליטיות שלה, יצא עימה צוות העולם הזה לרחובות תל־אביב. התגובות היו מרהימות.

מאות אנשים התאספו סביבה, התעניינו, שאלו, ביקשו להצטלם עימה, ורבים אף הבטיחו לתמוך בה.

בצומת הרחובות בן־יהודה־גורדון עמדה אניטה בין נהגי־מוניות אוהדים. אחד מהם, אליהו נריב, מקונן באוזניה כי אשתו לא נתנה לו ללכת למופע של צ'יצ'ולינה. אניטה מציעה טוענת שהיה כדאי לראות את המופע. "הרי ממילא לא היית עושה את זה עם צ'יצ'ולינה. היית חוזר הביתה עם חשק, ועושה את זה עם אשתך." אוהד אחד היא כבר קנתה.

ההתקהלות סביבה גדלה. חנה בן דויד, אשה קשישה, אומרת לה: "טוב מאוד. אם תרוצי לכנסת, אני מבטיחה להצביע עבורך!"

אשה אחרת צוענקת: "תבייישי לך! בחורה צריכה שיהיה לה כבוד עצמי וצניעות!"

אניטה לא נשארת חייבת: "אם יש לבחורה דברים יפים להראות, היא לא חייבת להסתיר אותם." ואותה האשה ממשיכה בזעם: "זו מדינה יהודית. בושה וחרפה!"

אבל הגברים מהסים אותה מיד: "זה בסדר גמור! זה יפה כמו פרח, אין מה להסתיר!"

אניטה שואלת את הציבור: "אתם בעד חופש מיני?" וכולם עונים לה במקהלה גדולה: "כן!"

אהרון ברזילי חובש־הכיפה אומר לה: "אני אבחר בך. מה יש? הג'ונגל בכנסת יוצר טוב? את עדיפה בעיניי על כהנא!"

ההתעניינות בציבור גוברת. שואלים שאלות, ואניטה משיבה בסבלנות. היא צוערת לכיוון רחוב דיזנגוף, כשמאחוריה שובל גדול של עשרות מזדנבים.

היא פונה אל הגברים: "שלום חמודים, מה דעתכם על חופש־המיני?" יעקוב נינג'ה, נהג־מונית, עונה לה: "זה דבר נהדר. תגידי בת כמה את? את נשואה?" אניטה מחבקת גברים נבוכים, ואנשים רבים מריעים לה.

רות לוי, צעירה שחרחורת, קצוצת־שיער, לוחצת את ידי המועמדת ואומרת לה: "אני בעד חופש. אבל בגלל הדתיים אין כזה. אני אבחר בך, מבטיחה!"

ברחוב דיזנגוף מתאספים סביבה המונים. יעקוב ספינקו, איש קסוף־שיער, מבטיח את קולו תמורת נשיקה. הוא מקבל מיד. איתי בורשטין, נער מגיבעתיים, זורח מאושר כשהוא מצטלם איתה מחובק, ולא יכול להתאפק מלפזול לעבר החזה שלה.

"מי פה נוער?" שואלת אניטה, והכל עונים בקול: "אנחנו!"

ההמולה גוברת, וגם קריאות־האהדה. אריה קסרט חובש־המיגבעת מתקרב לאניטה ומכריז: "אני בעד כל דבר שקשור בסקס. אני מבטיח לבחור בך."

עדי כליף וכרמון אבירם מציעים לעזור לה במסע־ההבחירות. מישהו מהקהל מנדב סיסמה: "לא טעית, בחר אניטה!"

מכוניות החולפות בכביש עוצרות, ונהגיהן מתעניינים במתרחש. אברהם בוזגלו נדחק בין ההמונים, מפלס דרכו לאניטה ומבקש לגעת בה. הציבור מעודד אותו בקריאות רמות, אך אניטה מסרבת.

אחר־כך במינהגה הידוע של צ'יצ'ולינה, היא מנופפת בידה לאות ווחושפת שד שחום. עם־ישראל העומד סביבה זורח מאושר. אילו היה במקום קלפי, היא היתה נבחרת בוודאי לראשות־הממשלה.

צילום צפריר, העולם הזה

רן פקר, אז והיום (מימין ומשמאל) נושא לאגדות, ועכשיו גם לרכילות, שפך את ליבו לפני דפנה ברק בשיחות נפש מתמשכות

טיסת לילה

את רן רונן־פקר פגשתי ברא־שונה בחיי ביום הרביעי בערב. ביקשתי לפגוש בפקר — מגדולי הטייסים שקמו למדינת־ישראל — על רקע הרכילות האופנתית.

הזוג חרותה ורן פקר הם הצעקה האחרונה של אופנה זאת. העבירו מפה לאוזן שהיא ניהלה מאחורי גבו רומאן עם רופא מפורסם, שהוא תפס אותה על חם, שנוצר שיתוף־פעולה בינו ובין אשת־הרופא — ממש אחוות־נבגדים, שהם כן נפרדים, גם לא־נפרדים וחב־רים טובים עשו ביניהם שלום־בית. ה־דימיון השתולל, הנושא הפך ל־"IN" ועם שמועה אין להתווכח. והיא הופכת לסגונית במיוחד, כשמדובר בטייס מ־פורסם שכמעט והיה למפקד חיל־האוויר, בזוג המסמל את "ארץ־ישראל הי־פה", בסמל הגבריות הישראלית.

סמל הגבריות הישראלית הגיע ב־דיוק בשעה היעודה: גבר קטן־קומה, זקוף, עיני־תכלת. חיפשנו מקום שקט כדי "לדבר". מקץ כמה שניות של הש־תרכות בפקקים התל־אביביים, הציע פקר מקום: מיסעדת שה־סימון בירוש־לים. "בדרך — נדבר:" הוא כיוון את גלאי־הרדארים והתחיל לטוס. הטיסה הלילית עשתה את שלה.

"את יודעת איך זה היה לראות את הטייסים הטובים ביותר שלנו, חברים שלי, חוטפים פגיעה והופכים לכדורי־אש מול עיניי?"

בחדרו של פקר, בבית־ניבור שם בי־קרתי בסוף השבוע, תלויה תמונת־מח־זור: "זה הגיע לתפקיד מפקד חיל־האוויר, זה הגיע לדרגת תת־אלוף ונפ־טר מסרטן..."

כולם — או שהגיעו רחוק, או שנק־טלו באמצע ההמראה. איש מהם לא נשאר באמצע הדרך. איש מלבד פקר. האוייב לא הצליחו ליירט אותו. יירט אותו שבוי ירדני שנעלם, ושלדברי וע־דת־חקירה נהרג על־ידו. הקביעה הזאת מנעה את קידומו.

"אני הוא שנבחר לפרוש ב־1981!"

רן פקר (מימין) ואשתו חרותה (משמאל)
"מעולם לא ניהלתי רומאן מאחורי גבה של חרותה"

הדגיש פקר. "אילו באמת רציתי להת־מנות כמפקד חיל־האוויר, אין שום ער־ובה שהעלילה הזאת היתה עוצרת בע־די. בחרתי לפרוש, בגלל כל מה שנא־לצתי לסבול בעיקבות זאת. כל ה־ליכלוך הזה. נמאס לי!" אמר כילד מ־פונק, שהתיקשורת רק היללה אותו ו־הפכה אותו לגיבור לאומי.

"אתה פחדן?" הכל נראה לי פיתאום ברור.

פקר התרכז בעליות המפותלות בד־רך לירושלים, שיחק עם גלאי־הרדא־רים, טילפן מהמכונית למיסעדה והו־דיע על בואנו הצפוי ("יש לי היום אורחת חשובה במיוחד!")

לבסוף התחיל לעשות מעגלים סביב השאלה, לחלק לי ציונים, לבחון שוב ושוב את השאלה, להרוויח זמן: "מה זה, לפחד?"

אז התחיל לתאר קרב אווירי. "איך ישבתי לו על הזנב!", דיבר על ההת־גרות בגורל, סיפר כיצד ראה את המ־וות לנגד עיניו, דיבר על חברות. היה איזה חוסר־איזון בדרך שבה תיאר מיבצעי־גבורה, ואת תחושותיו באותו הזמן. רק פחדן אמיתי יכול להינתק מכל שיקול שהוא ולזנק כך למיבצעים עוצרי־נשימה, לגלות גבורה בלתי־אנושית.

פקר ("השם הוא ממקור רוסי. אל תשאלי אותי מה פירושו!") שטף בדי־בורו. ניסותיו היו מדוייקים. היה בו צור־רך להשתפך. ניכר היה בו שניכווה קשות בשנים האחרונות.

"איזה שתי תכונות את מעריכה בג־בר? אני מחפש אצל אשה: חכמה, ושי־היה לי איכפת לדבר איתה, להיחשף לפניה". כך הצהיר הגבר ששמו הפך שם־נרדף למאצ'ו הישראלי. פקר הוא אכן גבר היודע לתת לאשה להרגיש נהדר: הוא מעריץ יופי, נשיות, מתרכז כולו באשה שמולו, רואג שיהיה לה כיף, מעודד ליציאה מהשיגרה.

במיסעדת שה־סימון התקבלנו בכל כללי הטקס ואותות־הכבוד. פקר אהב זאת. מייד אחרי כוס־הקוקטייל הרא־שונה, נעשה חשוף יותר. במהלך הלילה, אחרי כמה כוסיות של יין לבן, הפך לפגיע יותר ויותר.

לבסוף הגענו ל"זה" — הרכילות הטריה על הקורה בינו לבין חרותה, אשתו. האיש שישב מולי נכנס מייד למערכת־מיגננה של הכחשות והסב־רים, שנשמעו הגיוניים לחלוטין: "הר־כילות התחילה בגלל שני גורמים: רא־שית — חרותה נהגה לנסוע, פעם ב־חודשיים, לטיול. באחרונה, בגלל הול־דת הנכד שלנו, היא לא נסעה והתחילו שמועות שמי־יודע־מה קרה.

"שנית — יש לנו בית ברמת־הש־רון. רציתי לעבור לדירת־גג, ופירסמנו שאנחנו מתכוונים למכור אותו. אנשים חיברו אחד ועוד אחד — גם אשתו לא נסעה לטיול, וגם הם מוכרים את הבית — והגיעו לאן שהגיעו".

ניכר היה בו שהוא מנסה להוריד מחשיבותו של הנושא, לדחוק אותו לשוליים, לא לדעת פרטים ובכל־זאת, הוא המשיך והמשיך להסתובב סביבו.

שאלתי אותו אם הצליחו לפגוע ב־דון־ג'ואן, הטוב־שבטובים־לטיס, מת־חת לחגורה, היכן שמספרים שהוא פגע באחרים.

פקר הביט אלי מוזרות, כאילו הוא הולך לשתף אותי בבדיחה פרטית: "הבדיחה היא שבמשך שנות־נישואי ה־רבות, מעולם לא ניהלתי רומאן מא־חורי גבה של חרותה. כשהייתי מפקד בצבא, נזהרתי שלא להסתבך עם חיי־לות. פשוט נזהרתי..."

בשעת־לילה מאוחרת עזבנו את ה־מיסעדה, הלומי־יין. פקר ביקש להט־ביע חותם כלשהו — ביקש שיעטפו לכבודי צלחת אופיינית מצלחות ה־מיסעדה. בדרך הכניס למכשיר־הטייפ קלטת של "שירי ארץ־ישראל היפה",

(המשך מעמוד 41)

והתמוגגנו בטיסתנו לעבר תל־אביב (27 דקות בלבד, לדבריה):

משנחתנו בתל־אביב, נראה מוזעזע. הטייס המהולל, גבר שבגברים, נראה מבולבל, כמי שאיבד את יסודות ביטחונו העצמי: „גרדמת במכונית: את ה־אשה היחידה שאי־פעם נרדמה בחברתי! את בטוחה שלא שיעממתי אותך? אף אשה בעולם...“

ביום הישיר הגעתי למישרדו של פקר בתל־אביב. מאז האחד בינואר 1987 הוא מייצג חברה אמריקאית, ה־עוסקת ב„טכנולוגיה מתקדמת“. לפני כן — מאז השתחרר מהצבא ב־1981 — ייצג חברה ישראלית.

אין לטעות בעברו של הדייר: רג־מים של מטוסים מקשטים את המישרד, תמונת־מחזור של החברה, ותמונת הנ־כד הטרי.

פקר הכין עבורי אוסף־ספרים וקיט־עי־עיתונות שהכילו את כל מה שנכתב עליו ונכתב על־ידו בשנים האחרונות. במיוחד התעקש שאקרא את הכתבות שכתב לזיכרו של תת־אלוף אשר שניר, חבר ותיק שהלך עימו לאורך הדרך הקרבית, אך שמת דווקא ממח־לת־סרטן. פקר רצה בוודאי שאתפעל מכושר־כתיבתו („אני יכול לכתוב מה שיש לי להגיד מתי ואיפה שארצה, ואכתוב זאת טוב יותר מכולם!“) מכו־שר החברות שלו. אני קלטתי דווקא רגישות, רגשנות, פחדים מוסתרים, המון אהבה.

משסיימתי לעיין בפקר המתוער, נתקף האיש שמולי לפתע בפחד נורא: „תמיד־תמיד הייתי כוכב. הייתי כוכב בחיל־האוויר, תמיד היו עלי הזרקורים, ראיינו אותי, צילמו אותי, כתבו עלי. היו אצלי מסיבות. לולא הייתי מתנהג כך — הכול היה אחרת!

„נוצרה סביבי מין קינאה אדירה כ־זאת. שילמתי על־כך ביוקר.

„תחילה הדביקו לי את העלילה על הריגת שבוי, עכשיו — כשאני עושה את צעדיי הראשונים בתעשיה — הדביקו לי רכילות עם האשה. מי שמ־כיר את חרותה — היא בכלל אשה שורשית, חברה נהדרת. אני רוצה להי־עלם. אני פשוט מתחנן שיעזבו אותי בשקט. רן פקר לא חשוב, הוא לא מעניין אף־אחד היום!“

„אני מתכוון להפסיק לערוך מסי־בות בחג־שבועות, (שהפכו למסורת), מתכוון לנהל חיים פרטיים, לחיות לי בשקט. רק עכשיו אני יודע להעריך את החופש לבחור: אני יכול לעצור בדרך מניו־יורק לתל־אביב בפארים, לאכול בורספוטין (מיסעדה רוסית ידו־עה שם) וזהו רק ענייני.

„רק אני מחליט, ולא צריך לדווח על־כך לאיש. רק עכשיו אני לומד ל־יהנות מזה. וגם אילו הרכילות עלי הי־תה נכונה, מה זה עניינו של איש?

„אני דוחה עכשיו הצעות רבות להתראיין, להביע דיעות על נושאים צבאיים, לכתוב. אני רוצה שהשם שלי יהיה מחוץ לעיתונים לפחות לתקופה של חמש שנים: אעשה הכול לשם כך.

„עשיתי טעויות בעבר. אני מכיר בהן כיום. זוהי הכתבה האחרונה לטווח הקרוב!“

במדינה

(המשך מעמוד 38)

אשתו, ולא ייכנס לבית־הספר, שבו היא מלמדת. אחרי שראתה את התמונות ושמעה את סיפור־המעשה נעתרה השופטת לבקשה. צו־מניעה נוסף הוצא כדי למנוע מהאב לקחת את בתו לביקורים.

עורך־דינה של האשה השיג לילדה דמי־מזונות בסך 600 שקל לחודש, וגם דמי־ריפוי, אבל הבעל לא שילם. כאשר הגיעו הצדדים השבוע לבית־המישפט, כדי לדון מחדש במתן אפשרות לאב לראות את בתו, ניגש שוטר אל יעקב בוכליל ורצה לעצרו על־פי הצו שהוצא בגלל אי־תשלום מזונות.

הגבר שלף תעודת־זהות, שבה שם־המישפחה היה אומנם בוכליל, אבל השם הפרטי לא היה יעקב. הוא הכחיש שהוא האדם החייב. השוטר הציץ בת־מונה שבתעודת־הזהות וראה כי אין היא דומה כלל לאדם שעמד בפניו. השוטר שאל את האשה ואת עורך־דינה אם זהו הבעל, וכאשר זיהו אותו החל המירדף שהסתיים בתפיסתו של הבעל בקירבת בית־המישפט.

בגלל בריחתו של הבעל לא דן השו־פט בבקשתו של עורך־הדין של האב, אברהם חיל, לאפשר לאב לפגוש את בתו. לפקודת־המעצר המקורית, שרצה בתוב־המזונות שלא שולם, נוספו עוד שתי עילות־מעצר: התחזות לאדם אחר ובריחה ממעצר חוקי.

משפט פיקוח־נפש דוחה עבירת־תנועה

הנוירולוג שמיהר לטפל בחולה זוכה מעבירת מהירות מופרזת

אילנה אלון

מד־מהירות אלקטרוני קלט את המ־כונית, שנסעה בתל־אביב בשעות הלי־לה במהירות מופרזת. הצילום שפותח הראה כי זוהי מכוניתו של רופא־נוירולוג נודע. המישטרה הגישה נגדו כתב־אישום על נהיגה במהירות מופ־רזת, והדיון הגיע לשופט־התעבורה אשר ארבל.

בניגוד לרוב הנהגים, המודים בע־בירה כאשר הם רואים את צילום מכו־ניתם במכשיר־הרדאר, כפר הנוירולוג באשמה, וסניגורו ביקש מבית־המישפט לזכותו בטענה כי עומדת לנהג הגנה המישפטית של „צורך“.

הגנה זו פירושה שאדם יהיה פטור מאחריות פלילית, אם נהג כפי שנהג כדי למנוע תוצאות שאי־אפשר היה למנוע בדרך אחרת, והיו גורמות חבלה חמורה לגוף, לרכוש או לכבודו של אדם.

סניגורו של הנוירולוג טען כי הרו־פא מיהר באותו לילה כדי להציל את חייה של חולה שהיתה בטיפולו, וכי לולא מיהר, יתכן והיה נגרם לה נזק חמור, אולי אפילו מוות.

אחרי דיון ארוך זיכה השופט את הנאשם. בפסק־דין מעמיק ומקיף בדק השופט ארבל את כל המקורות המיש־פטיים. הוא שקל אם אפשר בכלל להיזקק להגנה המישפטית של צורך לעבירת־תנועה, שהיא במהותה עבירה של איסור מוחלט. אחרי בדיקת הפסי־קה והספרות מצא השופט כי אפשר אומנם להחיל הגנה זו גם על עבירה מסוג זה. השופט מצא כי גם המישפט העברי תומך בזיכוי במיקרה כזה. הוא הישווה את המצב לזה של רכב־ביטחון שהחוק מתיר לו לעבור עבירות ולא לציית לתמרורים, כאשר הוא בדרכו להציל חיי־אדם. הנאשם אומנם לא נסע ברכב כזה, אולם השופט הצהיר שהגי־עה השעה להרחיב את היריעה, ולפרש את החוק כבית־הלל.

פקר על השבוי, הרכילות וחיל־האוויר

בדקתי עם פקר כמה אגדות, שמועות ופרשות, שדבקו בו והמהלכות סביבו עד עצם היום הזה. הנה דבריו:

● סחר בנשק

לא רק שאיני סוחר בנשק, אלא שאין לי רישיון לכך.

כשחילקו טפסים ממישרד־הביטחון, אפילו לא מילאתי אותם.

אני גם לא יכול לסחור בנשק.

אני מייצג בארץ חברה אמריקאית, ומתעסק רק בצד הטכני של תעופה אזרחית.

אני יודע שאומרים. אז אומרים – רן פקר הוא פה, שם, קצין־לשעבר.

בכלל, אי־אפשר להצליח כיום במיסחר בנשק. לשם־כך יש צורך במימון ובקשרים, כמו שהיו ליעקב נימרודי (ידידו של פקר). לרן פקר אין מימון מאחוריו, אין קשרים. כל חייו טס באוויר.

● מצליחן

מדוע מקנאים בי? אני יודע שאני טיפוס כזה – או שמאוד אוהבים אותי, או ששונאים אותי.

פקר באיש־חברה

„ריחי שני צרורות קצרים מן המותן...“

בוודאי שיש לי שונאים. אז יש לי שם של מצליחן. אין לי מושג למה, כי אני לא כזה.

אני יושב בבית־גיבור. מה זאת אומרת! יכולתי לבחור בבית־אסיה או משהו כזה.

אני לא נוסע במכונית מפוארת. פרשתי בגיל 45 מהצבא, ולדרגה של נימרודי לא אגיע. זהו.“

● מפקד חיל־האוויר

כיום ברור לי שאילו שתקתי במשך כל השנים – לא הייתי חוקר, מתריע בקול – הייתי מתמנה כמפקד חיל־האוויר, ואז כבר הייתי מתנהג על־פי אמונתי.

לא שאני מצטער, מפני שבכל זאת הנהגתי קודים, לימדתי הרבה. החלטתי להצהיר תמיד, בקול, שיש לבדוק מיהם מפקדי־הצבא: ממש לחקור כיצד התנהגו במצבים מסויימים, כיצד תיפקדו, מהיכן צמחו.

ברור שהאפשרות שימנו אותי כמפקד חיל־האוויר היוותה איום לגבי כמה מפקדים. דיברתי יותר מדי. כיום אני מבין שזאת היתה טעות!

● פרשת השבוי הירדני

ב־1967, ביום השני אחרי מילחמת ששת־הימים, קפצתי לבית־המימשל ביריחו, כדי לנסות ולהשיג אישור לביקור בגשרי דמיה ואלנבי, שהיו עוד סגורים ואסורים לגישה.

כשעצרתי את הג'יפ מול בית המימשל־הצבאי, נעצר מולי טנדר צבאי, שבו נהג ידידי, רס"ן הצנחנים צימל. הוא סיפר לי על כמה חיילים ידניים שבויים, שעברו זה עתה חקירת־סינון ראשונית, ושאחד מהם מספר על טייס ישראלי שנטש מטוס פוגה מעל מעלה־אדומים, נרגם באבנים והוצת.

מייד הבנתי שהמדובר בחבר טוב שלי, שבתאי בן־אהרון. (אגב, אלמנתו נפטרה רק לפני שנה ממחלת־סרטן. רק לפני מותה העזתי לספר לה את כל האמת, כיצד נהרג בעלה.)

לקחתי את השבוי איתי, ובעזרת סייר־צנחן, הדובר ערבית, נסענו בג'יפ למקום שקט. המשכנו לנסוע, עד שירדנו מהג'יפ והתקדמנו כ־10 צעדים לעבר גיבעת־חול קטנה, שהיתה בסמוך לדרך.

לפתע, בלי שום סימנים מוקדמים, פתח השבוי הירדני בריצת זיג־זג, ונעלם בחשכה. שלפתי את האקדח האישי שלי, והתחלתי לירות לעברו. סיכויי־הפגיעה היו אפסיים. רק אז רצתי לג'יפ, שלפתי את תת־המקלע של הסייר, התקדמתי ויריתי שני צרורות קצרים מהמותן לכיוון.

המרחק היה רב, זאת כבר היתה שעת־דימדומים, בשטח היו גבעות קטנות ושיחים. החייל הבורח נעלם לנו.

כשחזרנו, דיווחנו על המיקרה למפקד־הבסיס, למפקד חיל־האוויר מוטי הוד, ולמפקדי.

חודשיים לפני שעמדתי להתמנות כמפקד בסיס תל־נוף, ב־1973, הגיע מיכתב אנונימי על־כך לשר־הביטחון, משה דיין. דרשתי שהנושא ייחקר יסודית וסופית.

אחרי חודש אמר לי מפקד חיל־האוויר, בשם הרמטכ"ל, שהנושא נבדק ונסגר בהוראתו.

אחרי כמה שנים, כששהיתי בארצות־הברית ועמדתי להתמנות כסגן מפקד חיל־האוויר, כתב לי אחד מידידי בארץ ששוב מחכים לי בפינה עם הסיפור.

הפעם נשבר לי. ביקשתי חקירת־מישטרה. ישבתי יותר מ־20 ימים בבית. זוכיתי לחלוטין.

אלא מה? הפרקליט הצבאי דאז הוסיף הערה קטנה – שיש לשקול את קידומי.

זה הקפיץ אותי. או שהיו מחליטים לנקוט נגדי צעדים מישפטיים, או שהיו מזכים אותי. אבל לזכות ולהוסיף כזאת הערה, אחרי כל מה שאני תרמתי ועשיתי?!

לכן נפגעתי. משפחתי נפגעה. בנובמבר 1980 החלטתי לפרוש.

הימים היו אחרי מיבצע ליטני, תקופת הפרשה של דניאל פינטו (שהתעלל באזרחים לבנוניים והרג אותם.) היתה רגישות מיוחדת לנושא.

● הרכילות

רוצה לשמוע משהו מצחיק? אפילו הטלפונים אלי ואל חרותה נפסקו. אנחנו באמת בין 100 המישפחות הנהדרות שפגשת בחייך.

יש לי יחסים של חתיך וחתיכה עם בנותי. נולדה לי עכשיו נכדה שניה.

האנשים הרבים שטילפנו או שהתעסקו בזה, פשוט היו המומים שזה דווקא עלי ועל חרותה. כאילו מוטטו להם איזה מיתוס.

זה באמת לא חשוב. ההתרגשות שהרכילות גרמה שייכת לעבר.

● תיקשורת

אני לא רציתי בכתבה הזאת. אילו הייתי בעל שאיפות פוליטיות – אז הייתי צריך לענות על שאלות, על פרשיות, לספק פרטים.

רן פקר הוא היום אדם פרטי. יש לי נושא אנושי חשוב שאני רוצה לכתוב עליו, ואני מתכוון לדחות זאת.

העיקר – לרדת מהכותרות.

־פסיכואנליזה עצמית־

(המשך מעמוד 39)

בוגרת בו כבר שנים עם מאהב. הכל היה בציתות־הטלפון, שמעו שם איך היא קובעת פגישות עם המאהב ודברים כאלה. 13 שנה הוא מכיר את אשתו מאז שהתחילו לצאת, וזה אכל אותו. הוא תמיד היה מתגאה איזו אשת־בית היא אשתו, כמה הבית שלו נקי ומבריק, ואני אמרתי לו שאני לא מחפש עוזרת־בית, אלא אשה ושותפה.

אחרי שגילה את החומר הזה הוא התחיל להיות תוקפני, מעליב ומרחם על עצמו, הכל יחד.

ביום המיקרה קמתי מוקדם בבוקר, כי הביאו לי את הארולן שאני מקבל, 280 מ"ג, כמות עצומה. גם חיים היה מקבל 40 מ"ג ארולן כל בוקר. המישפט התקרב, והיה ים של חומר חדש, ורציתי לדבר עם חיים על התיק. אבל הוא דחה אותי.

הוא שכב במיטה שלו ובהה בקיר, ואמר שהוא לא נותן זין עלי ועל המשפט ועל עורך־הדין שלי ועל כלום. נכנסתי ללחץ נורא. הרצל אביטן בא להרגיע אותי, ואני אמרתי לו: „תראה מה אשה יכולה לעשות. ועוד אשה מסריחה כזאת, למה הוא לא חושב עלי? כמה אני עשיתי בשבילו!“

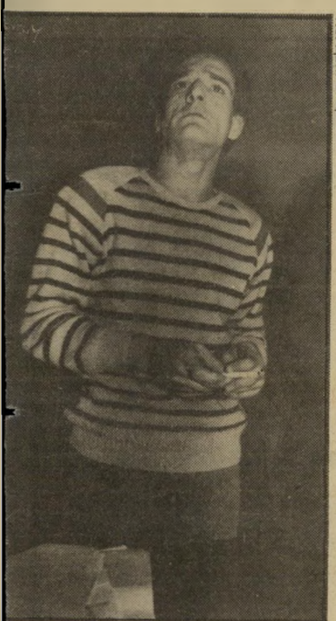

אבי לוינגר, העולם הזה

נאשם אנגל

„תראה מה אשה יכולה לעשות...“

ואז שמעתי אותו צועק לי מהתא שלו: „אשתי הזונה המסריחה? בוא אני אספר לך על שמוליק שלך!“

קינלתי שוק, הייתי המום, הלכתי כמו אסטרונאוט. נכנסתי לחדר של שושן ושאלתי אותו: „למה אתה מדבר ככה על אשתי? כשאתה מדבר עליה, שיהיה לך רספקט! לא מספיק שאשתך הזדיינה ונדפקה, היא גם מסרה עליך עדות־שקר, ואתה בא ומדבר על אשתי? הרי היא לא דיברה עליך מילה ולא עשתה לך כלום.“ ואז הוא אמר לי: „כשאתה לקחת 10 גרם לבן ליום, אני הייתי רופק את אשתך!“

העלבון הזה לגבריותו של אנג'ל ולכבודה של אשתו האהובה, הוא שהוציא אותו משיווי־משקלו הנפשי, וגרם לו לתקוף את שושן. • בית־המישפט יצטרך לקבוע, ראשית, אם הוא מאמין לגירסתו של אנג'ל, ואחר־כך לקבוע, אם מבחינה מישפטית מספיקות המילים שאמר שושן לפני מותו כדי להוות קינטור. אם יקבל בית־המישפט כי היה כאן קינטור ממשי, תהפוך העבירה של רצח בכוונה־תחילה לעבירה של הריגה בלבד. ולכך חותר אנג'ל בעדותו הדרמאטית.

** סניגוריו של אנג'ל, עורך־הדין דויד יפתח ומשה מרון, עשו עבודה מושלמת. הם הכינו את אנג'ל לעדותו כל־כך טוב, עד שזו היתה סלאלום־מחשבת. המיבחן הגדול של אנג'ל יהיה בחקירה הנגדית. שתערוך לו השבוע התובעת יהודית אסטרדאם.*

תן סיכוי לחניכיים -
קח סיכוי לטוס לשוויץ!

יש סיכוי לחניכיים
עם צחצוח שיניים בריא ומרענן
וטיפול נמרץ בבעיות חניכיים,
ויש סיכוי לטוס לשוויץ!

כל שעליך לעשות: קנה שלישיית מבצע
של משחת השיניים ארונל.
שלח את ספח המבצע לפי ההוראות,
ו...חכה לצלצול הטלפון
שיבשר לך שאתה בדרך לשוויץ!

מבצע

פרס ראשון: 3 טיסות לשוויץ*
ועוד מאות פרסים:
10 מכשירי "WATERJET"
לטיפול בחניכיים "TRISA"
20 מברשות שיניים חשמליות "TRISA"
100 חבילות שי של טבע
200 מברשות שיניים ארונל

המבצע בתוקף עד לתאריך ה-15.2.88
ההגרלה תיערך ב-18.2.88
במשרדי חברת טבע בפיקוח רו"ח
*לא כולל מיסים. תקנון המבצע במשרדי טבע.

קול המפרסם

ארונל - משחת שיניים מיוחדת לטיפול בחניכיים
ארונל מכילה ויטמין A המחזק את החניכיים בפני דלקות.

חדש! לצחצוח נכון הקפד להשתמש במברשת השיניים ארונל
עם הזיפים הכפולים לטיפול מושלם בשיניים ובחניכיים.

תן סיכוי לחניכיים - ארונל

משחת שיניים ביולאומית, מיוצרת בישראל ע"י טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ברשיון מחברת GABA שוויץ.

שנה 52 המחיר 4.00 שקל חדש (כולל מע"מ) מיספר 2623 ז' בכסלו תשמ"ח, 9.12.1987

העולם הזה

„צ'יצ'ולינה הישראלית" רצה לכנסת!

אניטה פללי